

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIII. št. 185 (12.816)

Trst, sreda, 5. avgusta 1945

P.P. 132
66001 KOPER
OSREDNJA KNJIZNICA
8554 AA
60100200
559
ije
723

Ob zapori Hormuških vrat za vse tuje vojne ladje

Z začetkom iranskih pomorskih manevrov se napetost v Zalivu nevarno stopnjuje

ZDA in ostali spoštujejo iransko zaporo - Ožino je kljub temu preplulo 5 trgovskih ladij

Italijanska previdnost

RIM — Rožljanje z orožjem predvsem pa nevarnost popolne zapore dobav surove nafte iz držav ob Perzijskem zalivu zaskrbja tudi italijansko politično življenje. Vlada bi morala o tem vprašanju razpravljati takoj po današnji zaupnici v poslanski zbornici. Že sedaj pa je iz izjav zunanjega ministra Andreottija in obrambnega ministra Zanoneja jasno, da se bo Italija dosledno držala resolucije 589 varnostnega sveta OZN in da je pripravljena dati tudi svoj doprinos, a le v okviru pobud OZN.

Andreotti je jasno navedel, da je treba podpreti napore svetovne organizacije in da so tega mnenja tudi Velika Britanija, Francija in Zvezna republika Nemčija. Politiki brez ministrskih resorjev pa so manj previdni. Tako je podtajnik PSI Martelli včeraj izjavil, da ne smemo iskati nesreče, a prav tako ne smemo pred njo skriti glave. V bistvu Martelli zahteva skupen nastop Evrope v obrambi svojih interesov v Zalivu. Tega mnenja so tudi drugi politiki petih strank vladne večine, ki obenem navajajo, da je resolucija OZN o prekinitvi zalivskega spopada že propadla in da bi bilo torej treba iskati nove skupne pobude Evropske skupnosti.

Medtem so italijanske varnostne sile okrepile varnostne ukrepe iz bojazni pred atentati zaradi pokola v Mekki in dogajanj v Zalivu.

NIKOZIJA — V vodah Zaliva, Hormuških vrat in Omanskega morja so se začeli veliki pomorski manevri, v katerih sodelujejo poleg rednih enot iranske vojne mornarice tudi islamski revolucionarni gardisti (pasdarani) in islamski prostovoljci (besidži). Teheran je že prepovedal plovbo v iranskih ozemelskih vodah, obenem je odredil zaporo Hormuških vrat za vse tuje vojaške ladje. Temperatura v Zalivu nevarno narašča in bo bržkone dosegla vrelišče zadnji dan manevrov imenovanih »mučenstvo«, ko bodo jutri na malih gliserjih stopile v akcijo tudi samomorilske enote islamskih prostovoljcev.

Iz zalivskega kotla pa voda ne bi smela prekipeti. Tuje vojaške ladje dosledno spoštujejo iransko zaporo in ne silijo v Hormuška vrata. Ožino pa je včeraj brez zapletov preplulo pet trgovskih ladij. Washington je včeraj že sporočil, da ne bo v naslednjih dneh nobena ameriška vojaška ladja zaplula v ožino. Medtem pa je prispela vest, da so v oporišče na otoku Diego Garcia že prispeli prvi ameriški helikopterji za čiščenje min, ki bodo lahko stopili v akcijo nad vodami Zaliva že v slabem tednu. Na zastarele ameriške minolovce bo treba čakati še dober mesec. V globalni blokovski strategiji so namreč ZDA prepustile protiminsko vojno evropskim zaveznikom NATO, same imajo namreč le tri sodobne minolovce, ki jih ne morejo premestiti v Zaliv.

Po britanski eskadri, ki jo sestavljajo fregata, rušilec in oskrbovalna ladja, je Sueški prekop zapustila tudi francoska eskadra z letalonosilko Clemenceau in tremi eskortnimi ladjami, v Adenski zaliv pa bo vsak čas zaplula najsodobnejša francoska raketna fregata Georges Leygues. V Omanskem zalivu se trenutno nahaja kakih 21 vojnih ladij, 15 ameriških, štiri francoske, ena sovjetska in ena britanska. S prihodom britanske in francoske eskadre se bo tuja vojaška prisotnost pred vrati Zaliva še povečala.

Nič čudnega torej, da je Teheran ob koncu obiska namestnika sovjetskega zunanjega ministra Voroncova osvojil sovjetski predlog o umiku vsega tujega vojaškega ladjevja z zalivskega območja. Ob stopnjevanju napetosti prihaja torej do postopne odjuge med Moskvo in Teheranom? Nedvomno je Iran osamljen v mednarodni skupnosti in krvavo potrebuje oporo, da pa bi se zatekel v objem Moskve, je skoraj nemogoče. Sovjetska zveza ni za ajatulahe nič manjši »neverniški satan«
od ZDA, da lahko sedanje sramežljive stike ocenimo kot opozorilna znamenja mednarodni skupnosti.

Trenutno moreče zatišje v Zalivu pa je že povzročilo precejšnjo zaskrbljenost v svetovnih finančnih in gospodarskih krogih, da se je za poldrugi dolar zvišala cena soda nafte, vrednost ameriške valute in zlata je narasla, z izjemo delnic vojne industrije je vrednost delnic na nafto vezanih industrij padla na vseh svetovnih borzah.

Ševardnadze prihaja v Ženevo

ŽENEVA — V Ženevi na razorožitveni konferenci vlada veliko pričakovanje zaradi prihoda sovjetskega zunanjega ministra Edvarda Ševardnadzeja, ki bo govoril prav na obletnico atomske katastrofe v Hirošimi.

Ševardnadzejev obisk sovпада z dvostranskimi pogajanjmi med SZ in ZDA o razorožitvi. Poleg tega so Sovjeti zadnji teden julija predložili kar tri razorožitvene načrte: o izločitvi evroraket, o prepovedi vesoljskega orožja ter o omejitvi medcelinskih balističnih raket.

Konferenca o razorožitvi se že več let odvija v Ženevi in je edini mednarodni center, kjer so v teku večstranska pogajanja za razorožitev. Posvetovanje se udeležuje 40 držav, predstavnik vzhodnega in zahodnega bloka ter nevtralskih in nevtralnih držav. Četudi ta konferenca ni povezana s sovjetsko-ameriškim pogajanjem o evroraketah in drugih problemih, lahko občutimo napredek ali nazadovanje v dvogovorih med Moskvo in Washingtonom, kar se bo odražalo tudi v delovanju konference.

Trenutno se konferenca ukvarja s problemom kemijskega orožja. Velike težave predstavlja kontrola izdelave kemijskega orožja v raznih državah in medsebojno nadzorovanje kemijskih industrij, ki bi lahko proizvajale tudi sestavine v vojaške namene.

Tamili odložili orožje

NEW DELHI — Po štirih letih krvavih bojov za osamosvojitve obeh severovzhodnih pokrajin Sri Lanke, kjer živijo, so Tamili pristali na premirje, za katero sta se pred nekaj dnevi domenila indijski premier Radživ Gandhi in šrilanški predsednik Džajavardene. S to odločitvijo so tamilski gverilci odpravili še zadnje dvome, ki so jih imeli glede nakaterih klavzul sporazuma Gandhi-Džajavardene.

Povsem jasno je namreč, da v Sri Lanki ne more biti miru, če tamilski gverilci ne odložijo orožja. V tiskovni konferenci, ki jo je vodja »tigrov«
imel včeraj, je slednji povedal, da so pristali na premirje le zato, ker jim je indijski premier Gandhi zagotovil, da se gverilcem ne bo nič zgodelo, potem ko bodo odložili orožje.

Vodja »tigrov«
Prabhakaran je vsekakor izrazil mnenje, da ne more biti trajne rešitve, ki bi ne predvidevala proglastitve neodvisne tamilske države, kar je za Tamile srednjeročno tudi edina sprejemljiva rešitev.

Z živahnim soočanjem političnih stališč treh največjih strank Reichlin (KPI), De Michelis (PSI) in Scotti (KD) razživel parlamentarno razpravo o zaupnici

Sen. Spetič tajnik senatne komisije za zunanje zadeve

RIM — Slovenski komunistični senator Stojan Spetič je bil včeraj izvoljen za tajnika senatne komisije za zunanje zadeve. Za predsednika te komisije je bil na osnovi dogovora med strankami vladne koalicije izvoljen socialist Michele Achilli, podpredsednika sta demokristijan Franco Salvi in komunist Tullio Vecchiotti, tajnika pa Stojan Spetič in demokristijan Pierantonio Graziani. Senatno komisijo za zunanje zadeve sestavljajo nekateri zelo vidni senatorji, med temi bivši predsednik republike Sandro Pertini, demokristijan Tavian, Zaccagnini, Rumor, Rosati in Franca Falcucci, komunisti Bufalini, Pieralli in Volponi, republikanec Visentini in liberalec Malagodi.

RIM — Razprava o zaupnici vladi, ki ji predseduje Giovanni Gorla in ki se je začela v poslanski zbornici v ponedeljek v skoraj popolnem zatišju, se je včeraj razživila v soočanju političnih stališč komuniste Alfreda Reichlina, socialista Giannija De Michelisa in demokristjanskega podtajnika Enza Scottija; k živahnosti pa je doprinesel tudi demoproletarec Mario Capanna, ki je obtožil ministra Mannina (KD) in Gunnello (PRI) zveze z mafijo; oba sta seveda obtožbo zavrnila.

Vendar pojdemo po vrsti. Spopad se je začel s posegom Reichlina, pred kratkim izvoljenega na mesto odgovornega za programska vprašanja pri vodstvu partije, ki je podal prvo »programsko protiporočilo«. Reichlin je kritiziral vladni program Gorie, kateremu je očital, da večja razpon med bogato in revno Italijo. Napadal je tako demokristjane kot socialiste. O demokristjanih je dejal, da niso več »stalno sonce italijanske politike«, da se zavedajo nevarnosti, da so potisnjeni v kot konservativizma, da pa se temu ne znajo upreti, saj bi se mu lahko izognili samo z novimi in pogumnimi

mi izbiri, ki jih pa niso sposobni sprejeti. Kar pa zadeva socialiste je Reichlin mnenja, da je Craxi sprejel vladu, ki ga ne obvezuje preveč in mu omogoča, da igra na vseh mizah, s prednostmi, ki jih imata tako oblast kot opozicija. Dejansko po mnenju predstavnika KPI gre za vladu brez jasne večine in brez programa. Socialisti pa bi morali izbirati: ali potrdijo dejansko zavezništvo s KD, ki pomeni odpoved vloži levičarske sile, ali pa se odločijo za gradnjo alternative krščanski demokraciji in ponovno začnejo dialog z levico.

De Michelis je takoj odgovoril. Socialisti, je dejal, sprejmejo soočanje o vsebini levičarskih sil, nameravajo biti napredna in levičarska stranka tudi v bodoče, levičarske sile pa se morajo tudi same soočiti s spremembami v družbi. Te spremembe so bistveno vplivale tudi na italijanski politični sistem. Danes socialisti ponujajo demokristjanom »lojalno sodelovanje«
za sestavo nove parlamentarne večine, pri njihovem bodočem delu pa jih bodo vodili trije cilji: 1. omogočiti spremembe v družbenem in gospodar-

skem sistemu; 2. izkoristiti vse nove priložnosti, ki jih te spremembe nudijo; 3. omogočiti vsemu, kar je prikrito, da pride na dan. De Michelis je tudi ošvrknil demokristjane, ko je Amatu zagotovil, da bo užival večjo podporo PSI, kot je je Gorla užival od krščanske demokracije.

Scotti pa je svoj poseg osredotočil na pomen stabilnosti vlade, ki jo omogočajo koalicije. Po njegovem mnenju so socialisti prepričani, da se je odprlo prehodno obdobje brez organske večine, ki bi pripravljalo vladu brez krščanske demokracije. To pa vodi k nestanovitnosti in socialisti si ne morejo prikrivati tveganj, ki jih to stanje vsebuje. Socialisti govorijo o bipolarizmu, pri katerem pa od bipolarizma KD - KPI prehajajo v novega, v katerem se PSI predstavlja kot sila, ki je alternativna krščanski demokraciji. KD pa zavrača te mehanske definicije in želi obnoviti politični dialog s silami, ki so z njo pripomogle k spremembam v državi; vključno s komunistično partijo. Prav v tem je možnost obnove inštitucij.

G. R.

Nevarnost novih plazov v Valtellini

MILAN — Minister za civilno zaščito Remo Gaspari je včeraj ponovno obiskal Valtellino. Na pristajališču helikopterjev v Cepini ga je pričakala tudi skupnica demonstrantov, ki so protestirali proti sredstvom javnega obveščanja, predvsem pa proti televizijski mreži RAI 1, ter zahtevali »delo in ceste«. Minister pa jih najbrž še opazil ni, saj se je nemudoma odpeljal v Bormio, kjer je bila včeraj precej dramatična skupna seja, ki so se je udeležili župani prizadete doline ter tehniški civilne zaščite.

Predsednik posebne tehničnoznanstvene komisije civilne zaščite Ugo Maione je prišel v Bormio z dokaj neprijetno novico, da bo še približno 1.200 prebivalcev moralo zapustiti svoje domove in se izseliti v manj nevarne kraje. Gre za prebivalstvo vasi Cepina, Tola, San Rocco, Zola in Piazza, ki se nahajajo nad naravnim jezerom, ki ga je povzročil plaz v dolini Pola. Po mnenju tehnikov, ki v Rimu poglobljeno preučujejo geološko stanje plazov, ki se je usul s pobočja hriba Coppetto, obstaja nevarnost, da še en del pobočja zgrmi

v dolino. V tem primeru bi lahko milijon, ali celo dva, kubičnih metrov hriba padlo v jezero.

Ko se je nekaj podobnega pripetilo v Vajontu je ogromna količina vode »pljusnila«
čez jez in preplavila dolino. Tehniki ne morejo sicer stoodstotno izključiti možnosti, da bi se v dolini Pola ponovila dinamika tiste naravne nesreče, skrbi pa jih tudi možnost, da bi novi plaz povzročil »nazadovanje«
jezera. V tem primeru bi voda preplavila vasi, ki se nahajajo za njim. Prav zaradi tega so tehniki odločili, da preventivno izolirajo vse najbližje vasi.

Jezero, ki se počasi izoblikuje v dolini Pola je zaenkrat ena izmed največjih skrbi tehnikov civilne zaščite, ki so v Bormiu predložili prvi stvarni načrt s tremi komplementarnimi rešitvami problema. Najprej bodo tehniki namestili posebne naprave, ki bodo izsesale odvečno vodo iz jezera (trenutno ga polni 200 tisoč kubičnih metrov vode dnevno). Šele nato bo mogoče preveriti možnost

gradnje tunela s šestmetrskim premerom, ki naj bi deloval kot by-pass v plaz in omogočil redni odvod Adde in praznjenje jezera. Tehniki si prizadevajo, da bi tunel uresničili že pred majem prihodnjega leta, ko bo odjuga napolnila vse vodne struge. Temu naj bi sledil dolgoročni načrt (2 do 3 leta), ko bi morali tehniki dokončno preurediti strugo reke Adda.

Valtellini pa že spet grozijo tudi nevihte. Meteorologi so ponovno izrazili mnenje, da bo slabo vreme oblegalo dolino vsaj do jutri, ko bi se moralo vreme nekolikoboljšati. Vremenske spremembe pa najbrž trenutno bolj malo motijo pet zaenkrat še neznanih prebivalcev doline, na ime katerih je javni tožilec v Sondriu izdal sodne pozive. V kratem jih bodo zaslislali, kot so že storili z županom občine Valdisotto, v zvezi z morebitnimi odgovornostmi pri smrti 27 oseb v dolini Pola. Po nepotrjenih vesteh, naj bi k peterici osumljencev spadali tudi lastniki treh podjetij, pri katerih je bilo v službi sedem delavcev, ki jih je zasul plaz pri Aquilonu.

Dolina Pola, kjer grozi nevarnost novih plazov (AP)

Ozadja neredov na območju Panamskega prekopa Vedno več dokazov o vpletenosti Noriege v prekupčevanje z mamili

WASHINGTON — Ameriški zvezni urad za mamila je zbral dovolj dokazov iz katerih izhaja, da je panamski voditelj Manuel Antonio Noriega vpleten v prekupčevanje s kokainom in predelavo njegovih derivatov. Ti posli mu nudijo precejšnji dobiček. Na osnovi teh podatkov namerava jo izpeljati akcijo posebnega sodišča iz Miami. Zanesljivi viri potrjujejo, da je zadeva velik politični problem; mnenja v Beli hiši so deljena: nekateri svetovalci zahtevajo Noriegov odstop, drugi pa, predvsem CIA in Pentagon, se bojijo za varnost ameriških oporišč v Panami, saj bi se Noriega utegnil znesti nad njimi.

V nasprotju z omahovanjem politikov, dajejo natančne obtožbe proti Noriegi povod za drastične ukrepe. Zvezni preiskovalci zatrjujejo, da je v zadnjih letih pobral 1,5 odstotka celotne vrednosti trgovine z mamili in »prečiščevanja« umazanega denarja, ki je šel skozi Panamo. Dodajajo tudi da so njihovi dokazi neizpodbitni, saj imajo pričevanja ljudi, ki so se, naveličani Noriegovih zahtev po zvišanju njegovih dohodkov, odločili za sodelovanje z zveznimi oblastmi. Vendar panamskega voditelja ne bodo takoj obtožili. Obstajajo pa piche možnosti, da bi Noriega izročili

Združenim državam, kamor je resnici na ljubo prihajal velik del mamil. Formalna obtožba nekega zveznega sodišča bi pa prisilila Panamo k resnemu spraševanju vesti in povzročila veržno reakcijo, ki naj bi zaustavila trgovanje in korupcijo.

Ramon Milian-Rodriguez je senatni podkomisiji posredoval podatke o Noriegovih dobičkih, kar predstavlja glavno izmed številnih obtožb. Milian-Rodriguez, ki bo moral zaradi svoje zločinske dejavnosti presedeti celih 35 let v zaporu, se je pogajal z Noriege glede mesečnega prehoda 200 milijonov dolarjev skozi panamske banke.

Glede političnih zapletov, ki bi jih lahko povzročila zadeva, je vodja nekega oddelka ameriškega senata tako dejal: »Zunanje ministrstvo je že odreklo Noriegi sleherno podporo, kar je storil tudi državni varnostni svet. Pentagon in CIA pa sta prepričana, da so naši interesi v Panami, za katere se moramo zavzemati, večje važnosti kot panamska demokracija in prekinitev prehoda mamil v ZDA. Drugače povedano skrbi jih, da bi Noriegovo mesto prevzel režim, ki bi bil sovražno razpoložen do ZDA in ki bi ogrozil ameriško prisotnost v strateško pomembni Panami.«

V hotelu zavrnili skupino prizadetih

IGEA MARINA (Forlì) — Vodstvo hotela K2 v turističnem kraju Igea Marina ob jadranski obali je večer zavrnilo štiri handikapirane goste, člane neke skupnosti iz Turina, čeprav so slednji rezervirali sobo in redno vplačali akontacijo. Vest je sporočilo vsedržavno združenje poliomielitikov, ki je tudi napovedalo prijavo državnemu pravdnistvu z zahtevo, naj hotelu odzamejo dovoljenje za obratovanje.

Ne gre za prvi tovrstni dogodek. Že lansko leto so lastniki nekega stanovanja v Cervii zavrnili skupino prizadetih, lastnik hotela v Rimini pa je zavrnil skupino temnopoltih ameriških vojakov.

Po besedah združenja je vodstvo hotela K2 zavrnilo goste z utemeljitvijo, da ob rezervaciji ni bilo izrecno navedeno, da gre za prizadete in da bi ti gostje povzročili zmedo v hotelu ter motili reden potek dela. »Mi smo pripravljeni sprejeti tudi prizadete goste, vendar moramo biti o tem pravočasno obveščeni,« je dejal ravnatelj hotela Tullio Giorgetti. »Teh gostov nismo sprejeli samo zato, ker jim ne moremo nuditi vseh potrebnih storitev,« se je še izgovarjal.

Bombe v Tuniziji Turisti bežijo

TUNIS — Bombni atentati v tuniških hotelih so že prizadeli turistično sezono, saj so se britanski turisti dobesedno razbežali, sledili pa so jim številni turisti drugih narodnosti. Tuniški minister za notranje zadeve je sicer sprejel vrsto varnostnih ukrepov in dal temeljito zastražiti turistična središča, predvsem Monastir in Sousse, kar pa očitno ni zadržalo prestrašenih turistov.

Tuniški predsednik Burgiba je pozval prebivalstvo, naj se aktivno vključi v boj proti terorizmu, ki naj bi bil proiranskega kova. Atentati na tuniške hotele pa niso popolnoma preseñili opazovalcev, ki so že dalj časa sledili prevratniškemu delovanju raznih fundamentalističnih organizacij. Lani spomladi so tudi zasledili in aretirali 700 pripadnikov sličnih skupin, med temi pa je bilo tudi veliko tuniških hezbollahov.

Tudi tokratno zasedanje Unctada brez vidnih sadov

Zasedanje UNCTAD (Organizacije Združenih narodov za trgovino in razvoj), ki je bilo tokrat v Ženevi, se je spet končalo brez stvarnih rezultatov. Rekli bi, da tudi zdaj ni bilo ne zmagovalcev in ne premaganih. Stanje je v bistvu takšno, kot je bilo leta 1963, ko je bilo prvo zasedanje UNCTAD, prav tako v Ženevi.

Razviti in nerazviti očitno igrajo na povsem različnih instrumentih. Politične volje, ki naj bi jo izrazili predstavniki razvitih dežel, žal ni. Večina predstavnikov bogatega dela sveta je še zmeraj uglasena na tisto, kar predlagajo Združene države. Že ko so začeli delati štirje odbori, čim se je končal prvi plenarni del zasedanja, je bilo na dlani, da rezultatov ne bo veliko.

Razviti svet jemlje ustanovo UNCTAD le kot tribuno za izmenjavo misli in morebiti predlogov, predstavniki držav v razvoju pa utemeljeno trdijo, da je to še kako kvalificirana ustanova Združenih narodov, na kateri bi bilo treba razpravljati in sklepati o svetovnih problemih trgovine, zato pa tudi gospodarstva in razvoja. Po 25 letih se ti pogledi še niso zblížali.

Skupina 77, ki v Združenih narodih predstavlja države v razvoju je tudi tokrat vložila izjemne napore, ki bi le ustvarili pogoje za kak konkreten sklep, toda uspeha ni bilo. Zaman so bile trditve njenih predstavnikov, da je UNCTAD kot univerzalna organizacija navsezadnje najbolj primerna za pogajanja. Dlje od tega, da je UNCTAD pač nekaj debatni klub, niso prišli.

Kakšna so bila večinoma stališča bogatih držav? V glavnem takšna kot na primer na zadnjem zasedanju v Beogradu pred štirimi leti. Če je pri teh stališčih zdaj kak napredek potem je to žal samo v otenkih. Bogati trdijo, da dežele v razvoju še nimajo programov ter da jim zlasti manjkajo programi o tem, kako bi tudi sami prispevali k novim investicijam. Navajajo, da sicer obstaja problem cene surovin, da pa ni »življenjski«. Naposled pa se v glavnem le strinjajo s tem, da bi bilo treba povečati sredstva, s katerimi bi za pomoč zaostalim državam razpolagal Mednarodni denarni sklad.

Predstavniki dežel v razvoju probleme razlagajo drugače. Bistvena pri njih je trditev, da je gospodarstvo sveta soodvisno, da bodo razlike, tudi zavoljo tehnološkega razmaha, zmeraj manj vzdržne, da so vprašanja, s katerimi se ubadajo nerazviti (na primer dolgovi) nastala tudi po krivdi razvitih ter da je potemtakem naloga svetovne skupnosti, da jih rešuje čimbolj skupaj. Delegati tako imenovanega »tretjega sveta« se zato zavzemajo, da bi bogati pomagali pri financiranju gospodarskega razvoja, da bi privolili v to,

da se na neki način zmanjša teža dolgov, da se dejansko sprejmejo nove cene surovin in da se nudi nujna pomoč deželam, ki so pri nerazvitih na najnižji stopnji in so resnično med življenjem in smrtjo.

Pri razvitih pa so bili tokrat nekateri kar simptomatični odzivi. Res to velja samo za nekatere manjše države, zanimivo pa je, da so stališča le-teh večinoma globoko v sozvočju s tistimi, kar menijo nerazvite dežele. Predstavniki Norveške (ta dežela še zmeraj prispeva sorazmerno največ za gospodarski napredek nerazvitih) je preprosto naglasil, »da brez dotoka novega denarja v dežele v razvoju ne bo mogoče izdelati strategije za odpravo zadolžitve«. Poudaril je tudi, da bi zavoljo slabega odziva komercialnih bank bilo treba problematiko dolžniške krize vnovič in odločno postaviti na dnevni red mednarodnih ustanov. Predstavnica Švedske, Anita Gradin, je ugotovila, da bi morale razvite dežele po mednarodnem dogovoru namenjati nerazvitim 0,7 odstotka bruto proizvoda ter da to žal dela le pet držav.

Skandinavske dežele so se tudi tokrat domala enotno izrekle za večje sodelovanje z zaostalimi državami, da bi te pričele orati globlje brazde v gospodarskem razvoju. Vse štiri so priporočile mednarodni skupnosti sprejem nekakega Marshallovega načrta za pomoč tretjemu svetu. Seveda so predstavniki dežel v razvoju pozdravili skandinavska stališča in pobude, tem v prid pa so oblikovali še nekaj predlogov. Ti niso rezultat povsem soglasnega odziva vseh držav v razvoju, so pa, nasploh, vredni pozornosti.

Predstavniki Maroka je, na primer, nanizal vrsto predlogov, pri katerih pa izstopajo tile: da se formira takorekoč neodvisna skupina, ki naj prouči delovanje zdajšnjega ekonomskega sistema ter da se zasnuje mednarodna ustanova, ki naj spodbuja in pomaga pri prenosu tehnologije. Tehnologija je namreč ključ napredka tudi pri neuvrščeni. V zvezi z njo je isti delegat predlagal tudi sprejem posebnega mednarodnega kodeksa »za uporabo tehnoloških izdelkov in novih izsledkov«.

Kljub vsemu temu zasedanje žal ni rodilo dobre letine. V Unctadovem vinogradu so še zmeraj stare trte, ki preprosto ne morejo več dati potrebnega pridelka. Nemara pa je tudi res, da države v razvoju včasih delajo po nepotrebnem taktične napake, ki seveda krnijo njihove napore. Na tem zasedanju Unctada je bila bržčas napaka v tem, da so predstavniki držav v razvoju streljali z vsemi svojimi baterijami v prvem delu zasedanja, v drugem delu pa prepustili iniciativo bogatim deželam. Kdor zadnji govori, pravi pregovor, pa je nemara tudi najbližji uspehu.

MIRO KOCJAN

Statistika je pač statistika

BEOGRAD — Prvo polletje tega leta po najnovejših podatkih beograjskega instituta za zunanjo trgovino ni bistveno spremenilo liste največjih jugoslovanskih izvoznikov. Svojo uvrščenost iz preteklega leta med prvih deset je v prvem polletju zadržalo šest organizacij: sarajevska Energoinvest in Unis, ljubljanska Iskra, Crvena zastava iz Kragujevca, Sipad iz Sarajeva in zagrebška INA. Na tabeli, tako kot lansko leto vodi sarajevski Energoinvest. Energoinvest je tujim kupcem v šestih mesecih izvozil robe v vrednosti 143 milijonov dolarjev in tako z 2,81 odstotka v celotnem jugoslovanskem izvozu odločno prehiteva ostale. Vendar je treba dodati, da je ta sarajevski kolektiv na svetovnem trgu istočasno kupil za skoraj 183 milijonov dolarjev proizvodov, kar je 3,06 odstotka od vseh jugoslovanskih nakupov v svetu. Prava aktivna izvoznika sta drugo in tretjevrščena Unis iz Sarajeva (izvoz okoli 130 milijonov dolarjev, uvoz 105 milijonov) in ljubljanska Iskra (117 oziroma 81,6 milijona dolarjev). Sledijo jima Crvena zastava iz Kragujevca, katere naročila na tujem tržišču (116,5 milijona dolarjev) le malo presegajo prodajo (okrog 10 milijonov) in IMV iz Novega mesta (izvoz okoli 95 milijonov dolarjev, uvoz 90 milijonov), kate-rega, to je treba poudariti, v preteklem letu ni bilo med desetimi najuspešnejšimi.

Na devetem in desetem mestu sta podjetji, ki ju lani na tabeli ni bilo - Gorenje iz Velenja (izvoz 68,8 milijona dolarjev, uvoz 65 milijonov dolarjev) in Slovenijapapir iz Ljubljane z dobavami v vrednosti 60,5 milijona dolarjev in naročili v tujini v vrednosti 60 milijonov.

V obdobju od januarja do junija tega leta je jugoslovanski blagovni izvoz dosegel okoli pet milijard 900 milijonov dolarjev, medtem ko je uvoz veljal pet milijard 984 milijonov. O moči desetih največjih priča tudi podatek, da so skupno sodelovali z 993,4 milijarde dolarjev, kar je skoraj 20 odstotkov v skupnih domačih dobavah tujim kupcem. Medtem ko so istočasno »zaslužni« za nekaj več kot milijardo dolarjev - kar je ena šestina - jugoslovanskih naročil na svetu.

AVGUST 87 CCT

Certificati di Credito del Tesoro — desetletni

- CCT se lahko podpišejo pri okencih zavo-da Banca d'Italia ali pri drugih bankah po emisijski ceni, ne da bi plačali kakršnekoli provizije.
- Kupon je letni: prvi zapade 1. 8. 1988.

- Naslednji šestmesečni kuponi bodo enaki doprinosu BOT na 12 mesecev bruto plus premija. Ta znaša 0,75 točke.
- Imajo široko tržišče in se po potrebi z lahko unovčijo.

V podpis od 3. do 7. avgusta

Emisijska cena

Rok

bruto

Prvi letni kupon

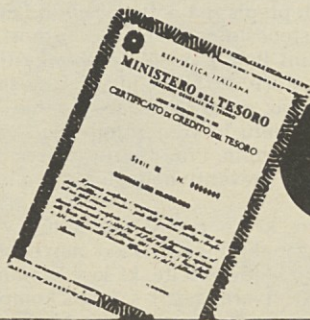
neto

99%

10 let

11,20%

10,50%

CCT

Nujne so posodobitve
**Turistični
center
Piancavallo
se obnavlja**

PORDENON — V občini Aviano v pordenonski pokrajini so te dni ponovno sprožili pobudo o kompleksni prenovi zimsko športnega centra Piancavallo.

O tem so govorili na srečanju, ki so se ga udeležili tudi predstavniki Dežele in Turistične ustanove. Avianski župan Zanin je med drugim poudaril nujnost, da se urbanemu načrtu Piancavalla prida formalno opredelitev.

Smučarski in turistični center Piancavallo se je rodil pred dvajsetimi leti in postal kmalu priljubljeno središče. Vendar je potrebo po obnovi in posodobitvi čutili že nekaj let. V tem oziru gre za težnjo po prenovi infrastrukture, prometnic, kar bi olajšalo dostop. Predvsem pa bi bilo treba bolj medseboj povezati športne objekte, smučišča, drsališče na ledu in drugo, kar bi ustvarilo podoben povezan celote.

Za projekte so določili že nekatere strokovnjake, v celoten načrt pa je vključen tudi projekt ozelenitve in pogozditve celotnega okoliša. Turistični center bi bilo treba tudi ustrezno opremiti z informativno službo, ki bi obiskovalcu ob prihodu nudila vse potrebne informacije, socialne usluge itd. Spretni turistični načrtovalci kajpak niso pozabili razpravljati o vsestranskem udobju, ki naj bi spremljal obiskovalca Piancavalla na vsakem koraku.

Za očiščenje reke Reke
**V TOK
gradijo
čistilno
napravo**

ILIRSKA BISTRICA — Ilirskobistriška Tovarna organskih kislin (TOK) je začela uresničevati naslednji del svojega programa za zmanjšanje onesnaževanja in seveda očiščenje reke Reke. Delavci SGP Primorje so namreč nasproti tovarne pod klavnico začeli z zemeljskimi in gradbenimi deli za tovarniško čistilno napravo, ki naj bi jo mariborska Hidromontaža vgradila do prihodnjega maja. Naložba je ocenjena na 5,2 milijarde dinarjev, od katerih je polovico zagotovila Zveza vodnih skupnosti Slovenije, ostanek pa so sredstva TOK in posojila izvajalcev.

TOK hkrati prav sedaj podpisuje sporazume, s katerimi se bodo kupci njihove citronske, mlečne in vinske kisline zavezali, da bodo pomagali pokrivati stroške, ki jih bodo imeli Bistričani zaradi najemanja posojil in inflacijskega povečevanja predračunske vrednosti naprave.

Sicer pa nam je v. d. glavnega direktorja TOK Vitomir Dekleva povedal, da se uspešno normalizira. Tudi finančno stanje delovne organizacije. Tako so uspeli zmanjšati izgubo v tozdu Citronska kislina z 378 na 199 milijonov dinarjev. Izgubo so pokrili s sredstvi DO in pričakujejo, da jo bodo povsem odpravili do devetmesečnega periodičnega obračuna.

J. O.

»Napoleon« v Piranu

Gre za prvo restavracijo s francosko kuhinjo na slovenski Obali

PIRAN — V sodelovanju s temeljno organizacijo Hoteli Strunjan je Jože Hribar iz Lukovice odprl prvo restavracijo s francosko kuhinjo na slovenski Obali, ki ima tudi simbolično ime »Napoleon«. O prvem sodelovanju med zasebnim in družbenim sektorjem na tem mestu je direktor temeljne organizacije Hoteli Strunjan Maks Furlan med drugim dejal: »Naš cilj je, da razširimo in obogatimo ponudbo na Jadranu in verjamem, da bomo s francosko kuhinjo tudi uspeli. Stregli bomo tudi z ribjimi in drugimi specialitetami.«

Besedilo in slika ZORAN VLAJIČ

■ TRST — Dežele, republike in županije delovne skupnosti Alpe-Jadran so v teh trenutkih solidarne z Lombardijo, ki jo je prizadela tako huda katastrofa, ki je povzročila ogromno škodo predvsem dolini Valtelline.

Tako je zapisano v poslanici predsedstva delovne skupnosti in njenega predsednika, ki je trenutno koroški deželni glavar Leopold Wagner; poslanico je predsedstvo delovne skupnosti Alpe-Jadran v imenu vseh članic odposlalo predsedniku Lombardije Brunu Tabacciju.

V pismu Lombardiji, ki je tudi članica delovne skupnosti, se izraža solidarnost deželi in njenemu prebivalstvu, obenem pa se izreka željo, da bi posledice te katastrofe bile čimprej odpravljene. Predsednik delovne skupnosti je nadalje v poslanici izrazil predsedniku Lombardije Tabacciju iskreno sožalje za žrtve tragedije, ki je globoko prizadela prebivalstva delovne skupnosti Alpe-Jadran.

Beograd 87 - Zlet jugoslovanskih tabornikov

Na njem tudi štiri članice RMV

TRST — Štiri članice Rodu modrega vala smo se v začetku julija udeležile 8. Zleta (srečanja) jugoslovanskih tabornikov.

Ko smo se odločile, da napišemo članek, smo se zavedale, da z besedami ne bomo mogle nikoli izraziti tega, kar smo doživele. A vseeno se nam zdi prav, da o tem tudi drugi nekaj vedo.

Odpotovala smo iz ljubljanske železniške postaje z vrstniki cele Slovenije. Naslednje jutro je vlak prispel v Beograd. Nekoliko zmede in iskanja, potem nahrbtnik na ramena in že smo bili na avtobusu, ki nas je popeljal na Ado Ciganlijo. To je otok na Savi, kjer se odvijajo predvsem športne prireditve in sicer tekmovanja s kajaki, kanuji in v veslaštvu. Je pa tudi glavno beograjsko kopališče in sprehajališče. Tokrat pa se je otok spremenil v plateno mesto s trinajsttisoč prebivalci. Med temi smo bile tudi mi.

Dodelili so nam prostor v ljubljanskem naselju v sklopu južno-primor-

skega tabora (Ilirska Bistrica, Izola, Cerklje, ...). Celotni zletni prostor je bil razdeljen v naselja. Teh je bilo osem: Ljubljana, Beograd, Zagreb, Priština, Novi Sad, Prilep, Cetinje, Titov Drvar. Vsako naselje pa se je delilo v tabore.

Najprej smo si postavili tabor, že naslednjega dne pa so nam dodelili kuhinjsko dežurstvo. Z južno-primorskimi brati in sestrami smo morali kuhati za približno tisoč ljudi.

Poglejmo sedaj, kakšen pa je bil zletni program. Bil je zelo razvejan bodisi na športnem, kulturnem, kot na specifično taborniškem področju, tako da se res nisi mogel dolgočasiti in spremljati vseh prireditev. Nekaj težav pa je bilo pri usklajevanju tako obsežnega programa. Te pomanjkljivosti so prišle do izraza predvsem pri večernem sporedu. Vse drugače pa je bilo z izletmi. Lahko trdimo, da smo v desetih dneh prav dobro spoznale mesto Beograd, saj smo si ogledale Avalo, Kalemegdan, stari in novi del mesta. Posebno zanimiv in doživet pa je bil obisk Hiše cvetja. Tiha kolona ob Titovem grobu. Bojisi se, da bi tišino, ki tam vlada razbil in zato ne zineš. Greš mimo nemo iz spoštovanja in občudovanja. Krajšo ekskurzijo smo imeli v Novi Sad in spoznale smo še del avtonomne Vojvodine. Ostali del prostega časa smo namenile kopanju in navezovanju stikov s slovenskimi odredi. Na to smo polagale veliko važ-

nost, saj si taka srečanja sledijo vsakih 5 let in so edinstvena priložnost za medsebojno spoznavanje. Ker smo tudi sami člani Zveze tabornikov Slovenije, se nam je zdelo vmesno, da po dogoletnem premoru zopet navežemo stike z odredi Slovenije in tako stopimo iz svojega ozkega zamejskega prostora. Zlet je bila taka priložnost in je nismo zamudile.

Vendar zlet ni bil samo izleti in navezovanju stikov. Tudi do Trsta in Gorice je prišla novica, da je Beograd zajelo hudo neurje. Zaradi slabega vplivanja tal in obilnih padavin se je zletni prostor spremenil v pravi bazen. Ko ti voda sega do kolen in nobena obutev ne zadošča, se moraš pač znajti. Kar bosi smo hodili po tabornem prostoru in priskočili na pomoč bratom in sestram, katerim je voda dobesedno preplavila sotre. V stiski smo si drug drugemu pomagali in to nas je obogatilo kot tabornike in ljudi. K sreči je naslednjega dne zopet zasijalo sonce, tako da smo lahko posušili vso svojo opremo. Ko smo se podili po ostalih taborih, smo se srečale tudi s prijatelji slovenske manjšine na Madžarskem. Z njimi smo se pogovarjali o položaju manjšin v Italiji in na Madžarskem. Spoznale smo, da se oni spopadajo z veliko večjimi težavami kot mi, da so pogoji za njihovo delovanje in obstoj zelo nenaklonjeni. Čeprav so njihove pravice vzakonzane, manjkajo ljudje, ki bi se jih posluževali.

Kot manjšina smo se predstavile tudi na skupščini Socialistične republike Srbije in predsedniku skupščine SFRJ Rožiču.

Kar smo doživele v desetih dneh v Beogradu je bilo res edinstveno. Škoda, da je že vse mimo. Ne vemo, če nam je uspelo vsaj delno posrdovati naše občutke. Poskusile pa smo le:

VLASTA: Zelo sem vesela, da sem doživela nekaj tako lepega z mnogimi vrstniki, ki jim tabornišтво in narava nekaj pomenita.

MARTINA: Mislim, da ti taka izkušnja kot je zlet za vedno ostane v lepem spominu. Ko se spominjaš vseh prijateljev, ki si jih tam spoznal in s katerimi si preživel deset nepozabnih dni, se zaveš, da so taka srečanja res pomembna in da te vsestransko obogatijo.

ŽIVKA: Taka doživetja kot zlet ti dokažejo, da nisi nikoli končal s spoznavanjem samega sebe in ostalih, dajejo ti novega elena za delovanje v taborniški organizaciji in večjega zaupanja v bodočnost.

SUZANA: Zlet je preveč kratek dogodek, ki pa te le zelo spodbuja. Veselje je veliko še posebno takrat, ko si zamenjamo naslove z ostalimi zletniki in širimo svoja prijateljstva v druge kraje.

MARTINA, VLASTA, SUZANA in ŽIVKA

je želel. S solzami v očeh jo je pogledal in jo še zadnič, samo enkrat poljubil. Ta trenutek je zapečatil njuni usodi. Način, kako ga je poljubila, mu je povedal, da si ne želi njegovega odhoda; molče je vstala in ga čez vežo odpeljala v razkošno belo spalnico. Ne da bi se trenutek obnavljala, jo je spustil na belo krzno pregrinjalo. Kos za kosom je z nje potegnil oblčila, jo požiral z ustnicami in ji pri tem mrmraje šepetal, njeni prsti pa so mu nežno pomagali iz oblačil. Kmalu zatem sta gola obležala drug poleg drugega, obdana z belim krznom, trenutek kasneje pa s telesi drug drugega. Nobenemu ni bilo več do tega, da bi se upiral ali bil trezen. Faye je zakričala od strasti, ki jo je vso prevzela. Ward pa je vzbujen čez mero vsake obvladanosti prodrl vanjo. Izčrpala sta se v najčistejši strasti, ki bi se neposvečenemu zdela agonija, zanju pa je bila pravo odkritje. Ko je končno mirno obležala v njegovem naročju, na mehkem krznem pregrinjalu, jo je pogledal z ljubeznijo, ki je do slej ni še poznal.

»Faye, ljubim te bolj kot svoje življenje.«

»Ne govori tako ...« Njegova strast jo je na trenutke plašila. Tako silovito jo je ljubil ... kaj, če bi jo nekega dne nehal ljubiti? Vedela je, da tega ne bi prenesla.

»Zakaj ne? Če pa je res.«

»Tudi jaz te ljubim.« Pogledala ga je s poštenim smehljajem in Ward se je sklonil, da bi jo še enkrat poljubil; presenečen je bil, da je njegovo telo spet tako hitro zahleple po njenem in da je ona tako željno stegnila roke k njemu. Ure in ure sta se ljubila, kot bi jima ne bi bilo nikoli dovolj, kot bi hotela nadomestiti vsa leta, ki sta jih morala prebiti drug brez drugega. Bilo je, kot bi bila morala predolgo čakati na to doživetje, dosti predolgo.

»In kaj zdaj, ljubezen moja?« Okrog polnoči je sedel na rob postelje in se ji nasmehnil, ko se je počasi dvignila, se je pretegnila in se nasmehnila moškemu, ki ga je tako močno ljubila.

»Kaj praviš h kopeli?« Tisti trenutek se je nečesa domislila in si v narejeni grozi pokrila usta z roko. »O, moj bog. Pozabila sem ti dati večerjo.«

»Ne, nisi.« Spet jo je potegnil k sebi. »Tole mi je bilo čisto po okusu.« Rahlo je zardela, on pa ji je pogladil dolge plave lase z obraza in ji nato sledil v belo marmornato kopalnico. Napolnila je kad s toplo peneco se vodo in potopila sta se vanjo. Njegova stopala so jo ščegetala po občutljivih mestih, on pa ji je grizljal prste na nogah. »Malo prej sem te nekaj vprašal.«

Rahlo se je namrščila, ker se ni mogla takoj spomniti.

»Kaj pa?«

»Vprašal sem te "In kaj zdaj?"«

Skrivnostno se mu je nasmehnila. »In jaz sem odgovorila "Kaj praviš h kopeli."«

»Prebrisano. Dobro veš, kaj sem mislil. Nočem samo navadnega razmerja s tabo, Faye.« Zdel se ji je nekoliko zaskrbljen, obenem pa neskončno zadovoljen z večerom, ki sta ga preživela skupaj v njeni postelji. »Čeprav moram priznati, da je misel nanj zapeljiva. Mislim pa, da zaslužiš več.« Na to ni odgovorila, samo gledala ga je in srce ji je hitreje utripalo. »Bi se poročili z mano, gospodična Price?«

»Ne.« V hipu je bila pokonci, da jo je zaprepadeno pogledal. Njen hitri odhod iz kadi je imel že odločno odklonitev.

»Kam greš?«

Obrnila se je in ga pogledala, veličastna v svoji goli lepoti sredi bele marmornate kopalnice. »Svojim otrokom že ne bom pripovedovala, da me je njihov oče zasnubil v kopalni kadi. Le kako naj jim povem nekaj takšnega?« Hudo mušno jo je pogledal in se začel smejati.

Knjiga bo v kratkem izšla pri Založništvu tržaškega tiska

DANIELLE STEEL

33.

Njena družina

Prevedla Irena Trenc-Freljih

»Kdo bo še igral?«

»Zaenkrat še nihče, imajo pa nekaj strašansko dobrih predlogov.«

»Bi ga rada snmala?« Njegov glas ni zvenel prizadeto, zastavil je samo navadno vprašanje, vendar je precej časa oklevala, preden mu je odgovorila, in pri tem gledala v plamen.

»Preprosto ne vem.« Dvignila je oči k njemu; čutila je zadovoljstvo in spokojnost. »Ob tebi, Ward, postajam strašno lena.«

»Kaj pa je v tem napačnega?« Z nosom jo je podregnil po vratu in jo začel poljubljati, z roko pa je leno pogladil njene prsi. Nežno se je dotaknila njegove roke in hotela odriniti njegove prste, toda občutek je bil preveč mamljiv. Prav nič je ni imelo, da bi ga odrinila, že od kar ga je srečala ne, vendar se ji je zdelo pametnejše ... pametnejše ... nenadoma je čutila samo še te mamljivo žgoče prste, njuna usta so se srečala in med njima je vzplamtela strast, ki se je ni dalo več pogasiti. Niti za dihanje si nista dala več časa, njeno krilo je počasi drselo navzgor nad kolena, njegova roka pa je našla njena stegna. Vse njeno telo je vztrepetal, ko je roka zašla še više in se nato nepričakovano umaknila. Ward jo je ves zadihani in zgrožen pogledal in jo z obema rokama prijel za glavo. »Faye ... ne morem ... iti moram ...« Ni se mogel več obvladovati, že predolgo in premočno si jo

Poročilo deželnega tajništva

Deželna SSK o zaščitnem zakonu in odnosu vlade do Slovencev

Problematika zaščitnega zakona v novi zakonodajni dobi italijanskega parlamenta, odnos nove vlade do naših življenjskih vprašanj, odnosi med slovenskimi političnimi komponentami v povolilnem času so vprašanja, o katerih kljub avgustovskim dnevom razpravlja deželno tajništvo Slovenske skupnosti.

Te dni so na vrsti sestanki s strankami in organizacijami. Po sestanku, ki sta ga imeli zastopstvi deželnih vodstev Slovenske skupnosti in Slovenske kulturno-gospodarske zveze, sta se prejšnji teden razgovarjala v Trstu deželna tajnika SSK Ivo Jevnikar in Socialistične stranke Italije Ferruccio Saro. Tajnik PSI — piše v tiskovnem poročilu deželnega tajništva SSK — je potrdil novo usmeritev glede zaščitnih določil. Stranka ne misli ponovno predložiti ne Fortunovega zakonskega predloga o globalni zaščiti ne Garibaldijevega osnutka poenotene besedila, temveč se je odločila za postopnost pri reševanju odprtih vprašanj. Najprej naj bi obravnavali kulturno problematiko. Na to je SSK odvrnila, da ostaja globalni zaščitni zakon s pravično vsebino nezamenljiva zahteva slovenske stranke. Možni in tudi potrebni so nekateri nujni finančni posegi za rešitev težav Slovenskega stalnega gledališča, za ureditev

dvoran v Kulturnem domu v Trstu in po drugih domovih, ki so v težavah zaradi novih varnostnih in gasilskih določil, za okrepitev vloge nekaterih temeljnih prosvetnih in kulturnih organizacij, za razmah zasebne dvojezične šole v Benečiji, vendar to ne pomeni, poudarja tiskovna nota SSK, da niso ostala vprašanja ravno tako življenjsko pomembna in aktualna. Vsebinska Londonskega memoranduma in Osima je zato, kar zadeva manjšinsko zaščito, neodpovedljiva.

Tajnika Jevnikar in Saro sta razpravljala še o delu deželne večine ter o deželnem volilnem zakonu.

Komunikacije SSK na koncu še navaja, da bodo v kratkem sestanki še med Slovensko skupnostjo in Svetom slovenskih organizacij, Krščansko demokracijo in Komunistično partijo Italije.

SSK ostaja tudi v stiku z manjšinskimi strankami, s katerimi je sodelovala na parlamentarnih volitvah. Sad tega je na primer poseg senatorja in glavnega tajnika Sardinke akcijske stranke Carla Sanne, ki je med razpravo o zaupnici Gorievi vladi opozoril tudi na odprta vprašanja, ki zadevajo Slovence v Italiji, in še posebej na zahtevo po pravičnem zaščitnem zakonu, se zaključuje tiskovno poročilo deželnega tajništva Slovenske skupnosti.

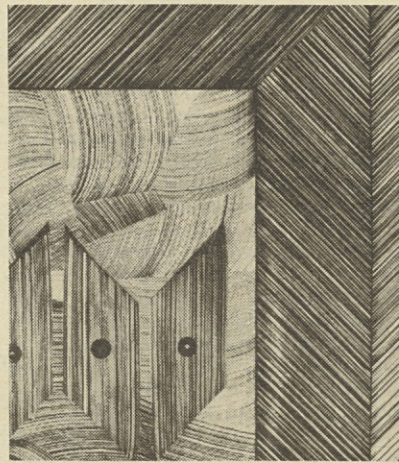
Na Gradu sv. Justa

Razstava mojstrov grafike na območju Alpe Adrie

Ekonomski, družbeni in kulturni stiki, ki so se pred leti začeli prepletati na zemljepisnem področju treh mejnih dežel - Furlanije-Juljske krajine, Slovenije in Koroške - to je na področju, ki smo ga imenovali Alpe-Adria, so se z leti razširili na mnogo širše zemljepisno območje, tako, da sedaj zajemajo kar 12 dežel. Pa ne le zemljepisno, ti stiki so se razširili tudi vebinsko, saj je čedalje več izrazov človekove ustvarjalnosti, ki v teh okvirih iščejo skupen jezik ali vsaj nekaj, kar jih veže ali kar naj bi jih vezalo.

In v ta okvir spada tudi velika grafična razstava, ki so jo v ponedeljek, kot smo na kratko že poročali, odprli na Gradu sv. Justa v Trstu. Gre za likovno manifestacijo, na kateri sodeluje s svojimi deli kar 42 likovnikov iz že omenjenih 12 dežel. Pravzaprav gre za razstavo, ki je bila doslej na ogled občinstvu v Vidmu in sicer v prostorih razstavišča Centro Friulano Arti Plastiche in so jo sedaj v celoti prenesli v Trst.

Razstava, ki obsega 116 grafičnih listov, nosi naslov »Mednarodni pregled Intergraf Alpe-Adria« in bo odprta publiki do 24. t. m., tako da se bo tržaški ljubitelj umetnosti mogel v treh tednih seznaniti z umetniško ravni grafične ustvarjalnosti obsežnega predela malone osrednje Evrope, obsežnega zemljepisnega področja stare celine, kjer »se govorijo različni jeziki, kjer vladajo različni družbeni sistemi,

kjer pa je vendarle nekaj skupnega, ki prebivalstvo tega področja veže», kot je rekel deželni odbornik za finance Dario Rinaldi v svojem kratkem nagovoru ob svečanem odprtju razstave na gradu.

Predaleč bi nas privedlo že samo naštevane vseh mojstrov ter označevanje oz. opisovanje razstavljenih del, predaleč bi prišli, če bi imenovali vse umetnike, ki s svojimi deli sodelujejo na sedanjem velikem pregledu, zato bomo navedli najprej le nekaj števil, nato nekaj značilnosti te likovne manifestacije. Avstrijsko Štajersko, Sal-

zburško, Tirolsko, Bavarsko in Lombardijo zastopajo po trije mojstri, vsak s tremi deli, Tridentinsko-Južno Tirolsko dva mojstra, Koroško in Veneto po štirje, prav tako štirje mojstri zastopajo hrvaško grafiko in med temi je tudi znani Miroslav Šutej, ki smo se z njim v Trstu seznanili že dvakrat ob njegovih razstavah. Novejšo slovensko grafiko zastopajo dela treh mlajših mojstrov in med temi je tudi Lojze Logar, ki je nedavno tega razstavljal v galeriji Tržaške knjigarne.

Najmočnejše je seveda prikazana grafična umetnost naše dežele, torej Furlanije-Juljske krajine. Na razstavi so dela kar osmih znanih mojstrov in ti so Sergio Altieri, Esa Bianchi, Ugo Carà, Carlo Ciusi, Giuseppe Onesti, Lojze Spacal, Giorgio Valvassori ter Giuseppe Zigajna.

Čeprav smo že rekli, da so bili izbrani v vseh 12 deželah mojstri, ki spadajo v sam vrh tovrstne likovne izraznosti in so torej najbolj reprezentativni predstavniki grafične likovne ustvarjalnosti tega celotnega zemljepisnega področja, bomo ob koncu dodali, da so na razstavi zastopani izključno novejši ali celo najnovejši likovni tokovi.

Poleg videmskega Centra je razstavo na Gradu sv. Justa omogočila tržaška avtonomna turistična ustanova.

(fre)
Na sliki: grafika hrvaškega mojstra Miroslava Šuteja.

Zadnje čase vse več okvar, dela za posodobitev pa se niso še začela

Križev pot upepeljevalnika na Pantelejmunu

Pretekli teden smo pisali o težavah, s katerimi se že dalj časa spoprijemajo v upepeljevalniku na Pantelejmunu. V ponedeljek smo si ogledali objekt ob izteku Ul. Giarizzole, da bi se poglobljevali z delom in z dejanskim stanjem te, za mnoge že dotrajane, strukture. Naš vodič je bil Mauro Della Lunga, ravnatelj družbe SASPI, ki upravlja tržaški upepeljevalnik.

»Mesečno uničimo kakih 8.500 ton mestnih odpadkov«, je pojasnil ravnatelj, in nam nato obrazložil potek dela v objektu. Tovornjaki pripeljejo na Pantelejmuno odpadke in jih odložijo v globok jašek. Hkrati lahko odlaga odpadke v jašek 13 tovornjakov, in sicer v prav tolikih oštevilih vhodih. V ponedeljek sta bila vhoda št. 12 in št. 13 do stropa nagrmađena z odpadki, tudi v drugih vseh, pa je bilo še na tone odpadkov. »Zaradi številnih popravil delo v objektu zastaja, odpadki pa se kopičijo in kopičijo«, je pozneje obrazložil Della Lunga.

Dva velika grablila žerjava odnašata odpadke iz jaška v peči, kjer sežigajo odpadke. Objekt na Pantelejmunu premore tri peči. Praviloma bi morale delovati neprenehoma, 24 ur dnevno, vse dni v letu. V resnici zadnje čase delo v upepeljevalniku ne poteka po tem pravilu.

V ponedeljek je bila peč št. 1 ustavljena. Delavci so morali počistiti notranjost elektrofiltera velike strukture, ki služi za prečiščevanje dima in zadržuje prašne delce, da ne bi uhajali iz dimnika. Dva delavca sta morala najprej z vodo sprati prah in pepel, ki se je nabral v elektrofilteru, šele nato sta se lahko spustila v strukturo in opravila »redno vzdrževanje«.

Peč št. 2 je imela tudi težave: ravnokar je bilo v teku izpiranje velike cevi, ki vodi iz peči v elektrofilter. V cevi s posebnim postopkom zadržujejo pepel: »napadajo« ga z vodo, da postane težji in se sesede na dno cevi. V peči št. 3 tudi ni bilo vse v redu. Zaposleni so popravljali okvaro na velikem batu, ki potiska odpadke v peč. »Čez kako uro bomo lahko to peč spet aktivirali«, je obrazložil ravnatelj SASPI.

Izgorevanje odpadkov bi moralo biti v teoriji sila preprosto in — iz varnostnega vidika — dokaj zanesljivo. V pečeh naj bi s konstantno temperaturo od 800 do 1.000 stopinj Celzija uničili vse odpadke; cevi naj bi zadržale lebečji pepel, elektrofilteri druge prašne delce, iz visokega dimnika pa naj bi uhajal svetel, relativno čist in neonesnažujoč dim.

Vsakodnevna praksa je mnogokdaj drugačna od tega shematičnega teoretičnega opisa. Dovolj je, da se med odpadki znajde pnevmatika in že vsi protionsesnaževalni ukrepi odpovejo. »Pri izgorevanju sprošča guma gost črn dim. Med prehodom dima po veliki cevi iz peči v elektrofilter se pepel ne sesede, elektrofilter tudi ne zadrži prašnih delcev, črn dim ima tako prosto pot do dimnika in skozi dimnik v

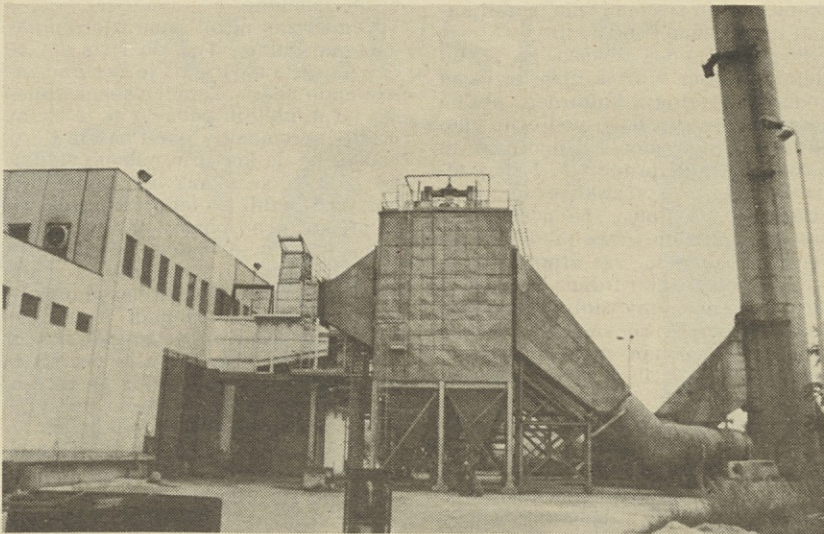
ozračje,« je pojasnil Della Lunga.

Težave nastanejo tudi, če je med odpadki preveč lesnih in plastičnih izdelkov. Takrat se temperatura v peči zviša, preseže 1.000 stopinj, nad to mejo, pa se začnejo pepelnati delci spajati, kar tudi onemogoča optimalno zadrževanje prahu. Prav nasprotno se dogaja v zimskem času: zaradi premočenih odpadkov temperatura v peči čisto pade pod 800 stopinj. V takih primerih je izgorevanje nepopolno.

Petnajst let stari objekt na Pantelejmunu bi morali zaradi teh in drugih podobnih težav korenito prenoviti. Prenovitev je tudi predvidena v kupoprodajni pogodbi, ki sta jo podpisali družba SASPI in Tržaška občina, ko je Občina 1. julija letos od družbe SASPI odkupila upepeljevalnik. Ob nakupu se je Občina obvezala, da bo nakazala več kot 4 milijarde lir za »izredno vzdrževanje« objekta, nadaljnji 2 milijardi in 200 milijonov lir pa naj bi namenila za nakup naprave za dodatni sežig snovi v upepeljevalniku.

»K izrednemu vzdrževanju spada zamenjava vseh treh dotrajanih elektrofilterov, nadalje posodobitev kabin za vodenje dela v upepeljevalniku, potrebne pa so še nekatere druge izboljšave. Naprava za dodatni sežig, s katero sedaj ne razpolagamo, je nov teh-

nološki sistem, ki služi za dodatno zadrževanje in čiščenje dima,« je pojasnil ravnatelj Della Lunga. »Zamenjava elektrofilterov bo potekala postopoma. V času, ko bomo enega demontirali in postavili novega, bosta delovali preostali dve peči. Dela bodo dokaj zamudna. Če bo šlo vse kot po olju, brez nepredvidenih zapletov in zamud, nam bo uspelo prenoviti eno peč in zamenjati elektrofilter v kakih 6 do 7 mesecih.«

Priraja ga sklad Mitja Čuk

Tudi letos na Opčinah poletno središče za malčke

V ponedeljek po velikem šmarnu bo v Prosvetnem domu na Opčinah spet zaživilo poletno središče, ki ga že četrtrtič po vrsti priraja Sklad Mitja Čuk. Kot pred letom dni se je sklad odločil za samostojno organizacijo: upravno plat je prevzela Anica Kufersin, pedagoško vodstvo Neva Ferluga, priprave in delovanje poletnega centra pa usklajuje Stanka Čuk. Opensko poletno središče je namenjeno malčkom iz vrtca, šolarjem in prizadetim otrokom. Torej vsej mladosti, ki si želi razvedritve, igre in vedre družbe vrstnikov, saj bodo preživeli na Opčinah deset vse prej kot dolgočasnih poletnih dni. Vsak dan bodo otroci prihajali od 8. do 9. ure, od 9. vse do 16. ure se bodo posvetili najrazličnejšim dejavnostim, kot so risanje in ročno delo, zabavne skupinske igre, prosta rekreacija idr. V veliko veselje mladih športnikov bo en dan posvečen samo športnim aktivnostim. Animatorji bodo peljali skupine otrok večkrat na izlete v bližnjo okolico. Razigrani malčki bodo imeli priložnost za prijeten oddih med vsakodnevno uro pravljič, ko se bodo za kratek čas prepustili domišljiji in se vživeli v dogodiščine pravljčnih bitij. V svet glasbe in zvokov bo otroke popeljala glasbena pedagoginja Tatjana Mihelčič. Mali udeleženci bodo imeli letos tudi trenutek telesne sprostitve, saj so organizatorji prvič uvedli

v program gibalno vzgojo, ki jo bosta vodili Anica Kufersin in Mara Plesničar.

Zaradi novih zakonskih predpisov se v poletni center lahko vpiše 80 otrok. Vpisovanje bo v ponedeljek, 10. avgusta, na sedežu sklada in sicer na Proseški ulici 133 na Opčinah, od 8. do 12. ure in od 14. do 18. ure.

■ **Vodstvo Višje šole za socialno skrbstvo** (Ul. Carnaro 43, tel. 829444/45) sporoča vsem, ki bi radi imeli informacije o možnosti vpisa na triletni tečaj za diplomu socialnega delavca v ak. letu 1987/88, naj se po 7. septembru obrnejo na njene urade, ki bodo odprti vsak dan, razen sobote, od 9. do 12. ure.

V Nabrežini sestanek med CISL in upravo

Predstavniki sindikalne organizacije CISL so se srečali s predstavniki devinsko-nabrežinske občinske uprave v zvezi s proglavitvijo izrednega stanja delavcev občinske redarske službe, ki ga je sklicala CISL. Na sestanku so predstavniki Občine vzeli na znanje neugodne razmere, v katerih delujejo delavci redarske službe, posebno v poletnih mesecih. Po prvi proučitvi problemov tega sektorja so sklenili, da z razpravo nadaljujejo na prihodnjem sestanku, ki bo 3. septembra. Predstavniki sindikalne organizacije CISL so izjavili, da se bo izredno stanje nadaljevalo, vendar so zagotovili izvajanje službe. Župan je torej preklkal službeni ukaz, ki ga je izdal po vesti, da delavci redarske službe ne bodo delali nadur tako ob delavnikih kot ob praznikih.

Vse manj tovarn se odloča za prekinitev proizvodnje

Tudi v tržaških obratih so dopusti porazdeljeni skozi celo poletje

Z začetkom tega tedna je veliko tovarn in tržaški pokrajini prekinilo proizvodnjo in »odposlalo« zaposlene delavce na zaslužni dopust. Tako sta na primer storili upravi tovarn Don Baxter in Isotta Fraschini, ki bosta zaprti kar tri tedne. Večje tovarne, kot na primer skedenjska železarna Terni in ladjedelnica San Marco, pa zaradi specifičnih zahtev uporabljene tehnologije sploh ne bodo ustavile proizvodnje. Razveseljiva pa je novica, da bo nekaj znanih tovarn letos prvič poskusilo porazdeliti dopuste zaposlenih skozi celo poletje. Tako je na primer sto-

mila uprava Tovarne velikih motorjev, ki bo zaradi obilice dela zaprta samo en teden, medtem ko je poletna zapora ponavadi trajala vsaj dva tedna. Uprava je letos poskrbela, da so dopusti delavcev porazdeljeni od junija do septembra. Isto je storilo tudi podjetje Telettra. Odgovorni za vprašanja zaposlenih pri Telettri dr. Varin nam je povedal, da poskušajo prvič porazdeliti dopuste skozi celo poletje. Tovarno bodo zaprti samo en teden. Uprava Telettre bo po tem prvem eksperimentu preverila, če se ji izplača takole porazdeliti dopuste zaposlenih in s tem preprečiti praktično pet tednov dolgo ustavitve proizvodnje (trem tednom dopusta moramo namreč pristihi še dneve pred in po ustavitvi dela, ko so zaposleni »miselno« že, oziroma še, na dopustu). Slaba stran porazdelitve dopustov skozi celo poletje pa je ta, da se proizvodni stroški, kljub občutno manjši proizvodnji, ne zmanjšajo. Predstavniki sindikata FIOM Bruno Mercuri nam je povedal, da se osebno ogreva za »porazdeljene« dopuste, ker je pač vsakomur jasno, da je za delavca boljše, če lahko sam odloči, kdaj bo šel na dopust. (w)

V pismu pokrajinski upravi

Sindikat CGIL zahteva sklicanje pokrajinske konference o okolju

Skrb za okolje in njegovo zaščito je v zadnjih mesecih prerasla okvire raznih ambientalističnih gibanj, saj se ji vse pogostejše posvečajo tudi druge organizacije, le krajevne uprave zlahka zatiskajo oči nad strvarnostjo, ki je vse prej kot rožnata. V preteklih dneh je sindikalno združenje CGIL sklicalo sejo, na kateri je obravnavalo prav te probleme, o vsebini in zaključkih pa je s dopisom, ki ga objavljamo v celoti, seznanilo tudi vodstvo pokrajinske uprave:

»Zadnji dogodki v zvezi z občinskim upeljevalnikom in težave z odlagališči strupenih odpadkov, so globoko odjeknili v javnosti. Trst in njegova pokrajina se dnevno soočata s stvarnostjo, ki jo malokdo temeljito pozna, ki pa se lahko vsak čas spremeni v dramatično, in kar je še huje, v stanje brez ustreznih alternativnih rešitev. Da se problemi dnevno pojavljajo, pa naj bo to v normalnih ali nepredvidljivih okoliščinah, pričajo tudi dogodki pretekle zime. Podaljšanje delovanja upeljevalnika je bila obvezna izbira, prav zaradi pomanjkanja alternativnih rešitev, ki bi postale izvedljive vsaj v kratkoročnih terminih, po drugi strani pa se vsak poseg, ki naj bi bil v skladu z zakonskimi predpisi, vleče iz meseca v mesec in priča o oporečnosti in nevarnosti naprave.

Dejstvo, da še vedno ni znano, kje naj bi zgradili nove upeljevalne na-

prave, je prav tako skrajno zaskrbljujoče, kot je zaskrbljujoče vedno večje onesnaževanje mestnega zraka, ki ga povzroča promet. Tudi v tem primeru obstajajo le priložnostne študije, ki so večinoma poskusnega značaja ali vsebina najrazličnejših razprav. Vprašanja zaščite ambientalnih in kulturnih dobrin ter bivanjske možnosti mesta zahtevajo odgovore, s katerimi ni mogoče več odlašati. Tajništvo CGIL zato meni, da je treba v Trstu in pokrajini načeti obširno razpravo, katere cilj naj bo konstruktivno iskanje najustrezněj-

ših rešitev. Razprava pa mora biti odprta vsem demokratičnim političnim silam, krajevnim upravam, sindikalnim organizacijam, ambientalističnim in ekološkim gibanjem ter zlasti podjetju ACEGA.«

V ta namen sindikat CGIL vabi predsednika Pokrajine, da najkasneje do oktobra skliče pokrajinsko konferenco o okolju. V kolikor bo vabilo naletelo na pozitiven odmev, pa sindikat CGIL predlaga, da bi Pokrajina imenovala posebno komisijo ali delovno skupino, ki bo poskrbela za organizacijo in potek konference.

Poseg Tombesija na ministrstvu za delo za pravilno izvajanje olajšav trgovcem

Različno tolmačenje določil za olajšave, ki jih predvideva tako imenovani »paket za Trst in Gorico«, spet buri duhove v našem mestu. Trgovci, zaposleni v turizmu in v drugih službah, se še vedno pritožujejo, ker osrednje ravnateljstvo Zavoda za socialno skrbstvo INPS ni vključilo teh kategorij med tiste, ki so deležne olajšav pri socialnih dajatvah, kot naj bi predvideval četrti člen ustreznega zakona. Združenje trgovcev že dalj časa zavrača tako omejevalno tolmačenje.

Pred nedavnim je o tem vprašanju razpravljala tudi sekcija za notranjo trgovino pri pokrajinski gospodarski konzultanti. Takrat se je sekcija izrekla za poseg Tržaške trgovinske zbornice. Predsednik Zbornice Tombesi se je pred dnevi odzval pozivu in posegel na ministrstvu za delo in za socialno skrbstvo: zahteval je, naj INPS pravilno tolmači »sporni« člen in tako omogoči zaposlenim v trgovskem in turističnem sektorju predvidene olajšave.

Ugodnosti in zvijače razprodaj

Ko se človek odpravlja na dopust, si ne more kaj, da se ne bi zamislil nad garderobo, ki jo lahko (in ki bi jo rad) stlačil v kovčke. Zdaj je, na srečo, ravno pravi čas, da si, zlasti nežni spol, nakupi še nekaj dodatnih cu-njic, po tistem dobrem, skrajno predvidnem stavku: nikoli se ne ve... Po mestnih izložbah se namreč že dober teden bohotijo najrazličnejši napisi, ki vabijo na nakupe po razprodajnih, izredno ugodnih in neponovljivo ugodnih cenah. Če pa smo pred leti nasledali živobvarnim lepakom, se jih sedaj vse pogostejše raje izognemo. Na razprodajah običajno nikoli ne dobimo tega, kar bi radi, razpoložljivost konfekcijskih števk je pičlo odmerjena, kar je še pred mesecem dni strogo narekovala muhasta moda pa skorajda ni mogoče dobiti. Priznati pa moramo, da tudi trgovska domišljija ni

od muh: običajnim številkam, ki obetajo 10-, 20- celo 60-odstotni popust primaknejo še nekaj gesel, ki ne ostanejo neopažena. Baje pa so nekateri tržaški trgovci letošnje razprodajne cene dobesedno raztrgali. Tudi ta-le, na sliki. Le kako jih ne bi, ko pa prodaja... šivalne stroje.

Na Radiu Opčine bo drevi ob 21. uri na sporedu novo poglavje oddaje "Drugi Trst", na kateri bo spet govor o fojbah in o polemiki, ki je nastala s predsednikom odbora za počastitev žrtev fojb dr. Lorenzinijem. Kot vedno, bodo v oddaji lahko sodelovali tudi poslušalci. Telefonska številka Radia Opčine je 212658.

Festival bo trajal od petka do nedelje

Tudi letos na Proseku praznik KPI

Sekcija komunistične partije na Proseku in Kontovelu priredi tudi letos na lepem prostoru zraven Kulturnega doma na Proseku praznik komunističnega tiska. Festival se začne v petek ob 18. uri in se bo zaključil v nedeljo pozno ponoči. Prostor za kulturnim domom bo do odprtja festivala lepo urejen. Letos bodo lahko obiskovalci ugotovili nekaj novega: zadruga Kulturnega doma je na velikem travniku nasadila mlade lipe, ki bodo gostom v prihodnjih letih nudile poleti hladno senco.

V petek, soboto in nedeljo torej vas proseški in kontovelski komunisti pričakujejo, da jih boste obiskali v največjem številu.

Upravno osebje Dežele bo odslej uživalo boljše delovne pogoje

V okviru posegov za čimbolj učinkovito dejavnost služb in uradov deželne uprave, je deželni svet odobril te dni predloga za izboljšanje dohodkov osebja in potek internih natečajev. Zakonska osnutka o novi delovni pogodbi vsebujeta med drugim tudi predloge o homogenejših plačah za javne uslužbence.

V bistvu gre za sorazmerno dodeljevanje poviškov plač, odvisno pač od kvalifikacije in delovne dobe posameznikov. Omeniti pa je treba, da so zakonska osnutka sprejeli tako rekoč zadnji trenutek, saj se nanašata na triletnje 85/87, kar pomeni, da so prejšnji dogovori v tem smislu že zastareli. Nova zakonska osnutka nadalje vsebujeta prilagojena merila za delo v nadurah in delovni urnik ter ustreznejše izračunavanje pokojnin za bивše deželne uslužbence.

Glede notranjih natečajev pa je določeno, da jih bodo prirejali z enostavnejšimi kriteriji, v kolikor bodo v glavnem namenjeni osebju z rednim delovnim razmerjem.

WWF o »redčenju« tržaških golobov

Po vesteh, ki jih je krajevni tisk nedavno objavil v zvezi z načrtom tržaške Občine, da »razredči« število golobov, se je na tržaško sekcijo Svetovnega sklada za zaščito narave WWF obrnilo veliko število občanov, ki so izrazili svojo veliko zaskrbljenost ali sploh odklonilno stališče do napovedanega posega.

Ker imajo tudi WWF in druga podobna združenja za zaščito narave upravljene dvome o stvarnih razlogih in metodah za uresničevanje te občinske zamisli, so odgovorni tržaške sekcije WWF zahtevali nujno srečanje z odbornikom za zdravstvo in higieno.

K sreči brez hujših posledic

Včeraj popoldne okrog 15. ure je v Drevoredu sv. Andreja prišlo do prometne nesreče, v kateri se je lažje poškodovala 28-letna učiteljica Daniela Tafaro, ki stanuje v Ulici Lovisato 9. Z a 112 se je s precejšnjo hitrostjo peljala proti Elizejskim poljanam, ko je na ostrem ovinku, v višini bara Passerella, zaradi hitre vožnje nenadoma izgubila nadzorstvo nad vozilom, tako da jo je zaneslo na drugo stran ceste, po kateri je prav v tistem trenutku privozil mimo kombi, ki ga je upravljal 31-letni Mauro Casotto, doma iz Ulice dei Mirti 11. Tafarova se mu ni mogla izogniti in je treščila vanj. Njen avtomobil se je večkrat prevrnil in je obstal šele po četrtem obratu.

Na kraj prometne nesreče so prihiteli rešilec Rdečega križa in mestni redarji. Posledice vsekakor niso bile hude: Tafarovo so odpeljali v glavno bolnišnico, kjer so ji nudili le prvo pomoč, voznik kombija pa se ni poškodoval.

Danes proces proti domnevemu požigalcu POT

Gerardu Deganuttiju, domnevemu članu atentatorske skupine POT, bodo danes zjutraj sodili po hitrem postopku. Braniti se bo moral obtožbe, da je podtaknil požar pred vhodnimi vrati agencije Lloyd Italico na Korzu Italia 37 in da je imel pri sebi pištolo ter nedovoljen nož.

Požigalec je že v soboto, dan po aretaciji, imenoval za svojega odvetnika Daria Lunderja, ki pa je trenutno na počitnicah. Sodišče je zato imenovalo za njegovega branilca advokata Eura Buzzija. Za današnjo razpravo je po vsej verjetnosti pričakovati, da bo Buzzij zahteval preložitve procesa do vrnitve Deganuttijevega odvetnika.

Preiskave se vsekakor še niso zaključile, kajti karabinjerji še zbirajo dodatno dokazno gradivo proti osumljencu. Prepričani so namreč, da je Deganutti opravljal svojo kriminalno dejavnost s pomočjo enega ali več pajdšev. Tega pa trenutno ne morejo dokazati, obtoženec pa trmasto vztraja pri svoji trditvi, da je politični jetnik.

V nedeljo ponoči se je 26-letni jugoslovanski državljani Vilim Flego, doma z Reke, pognal s stopnišča nad predorom Sandrinelli in obležal na spodnji Ulici Pellico. Pri padcu si je prebil lobanjo ter v trenutku izdihnil. Karabinjerji so zaslili očividce, ki so z Goldonijevega trga videli usodni mladeničev skok v prazno, tako da ni dvoma, da gre za samomor.

pismo uredništvu

Pojasnilo Tržaškega gibanja

Spoštovani urednik!
V zvezi s člankom L. Volka, objavljenim v vašem dnevniku 2. avgusta, moramo zaradi zgodovinske točnosti pojasniti, da je - po letu 1918 - prvi slovenski stavek, uradno zabeležen v zapisnikih tržaškega občinskega sveta, spregovoril svetovalec Paolo Parovel na seji 7. 7. Stavka sicer ni mogel dokončati, ker je župan prekinil sejo. Do konca ga je Parovel, kljub besnemu zoperstavljanju nacionalistov, povedal na seji 10. 7. Stavke se takole glasi: »Poudarjam, da za Tržaško gibanje imajo italijanski državljani slovenske narodnosti pravico govoriti v materinščini tudi v izvoljenih telesih, tako kot italijanski državljani italijanske, nemške ali francoske narodnosti.«

Zahvaljujemo se vam za objavo in vas pozdravljamo.

Za vodstvo Tržaškega gibanja
prof. Giorgio Rosmann

■ Danes zjutraj so karabinjerji iz Nabrežine prijeli 35-letnega jugoslovanskega državljana Anteja Zizo iz Banjaluke. Pri sebi ni imel dokumentov in vse kaže, da je prišel čez mejo ilegalno. Zizo so karabinjerji pred nekaj meseci že izgnali iz Italije. Ker se je brez dovoljenja vrnil v državo, so ga nemudoma aretirali. O njegovi usodi bo odločalo sodišče.

† Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša draga

Cecilija Cijan
por. Košuta

Pogreb bo jutri, 6. t. m., ob 12.15 na pokopališču na Proseku.

Žalujoci mož, sinovi z družinami ter vse sorodstvo.

Prosek, 5. avgusta 1987

Ob smrti Cecilije Košute izreka sinu Edotu in družini iskreno sožalje ŠD Vesna.

Godbeno društvo Nabrežina izreka globoko sožalje Ginu Sulčiču in svojem od izgubi drage matere.

Kako se »drugi Trst« vsako sredo oglaša po Radiu Opčine

Prepevamo »Viva là e po bon!« a v nas zijajo temna brezna

Ko je ustavno sodišče s svojo razsodbo proti monopolu RAI pred dobrimi desetimi leti odprlo eter zasebnikom, se je v Italiji v hipu razrasla džungla oddajnikov. Odtlej so na dnevnem redu pritožbe zaradi kaosa, ki je preplaval vse razpoložljive valovne dolžine, le malokrat pa pomislimo, da se je v tem kaosu spočelo tudi marsikaj pozitivnega. Predvsem velja ugotoviti, da so tako imenovana sredstva javnega obveščanja, zlasti radijska, postala v dobršni meri sredstva ljudi. Radijski valovi ne prenašajo več zgolj uradnih sporočil in poročil, brezhrebno zrežiranih glasbenih in govornih sporedov, marveč tudi bučno glasbo, trgovske ponudbe, intimno kramljanje, neortodoksna razmišljanja, pozdrave, čestitke, osebne izpovedi, bodrilne besede in sploh vse, kar navzre vsakdanje življenje.

Tako je tudi z Radiom Opčine, edino slovensko zasebno radijsko postajo, ki jo je pred skoraj petimi leti odprl openski gradbenik Zoran Sosič. V slovenski eter, tostran in onstran meje, vnaša misli in čustva resničnih ljudi, neposrednost življenja, pa čeprav to lahko kdaj pa kdaj zbode kako slovničarsko ali drugače preobčutljivo uho. Resnici na ljubo vodje oddaj namerno ne postavljajo nikakih jezikovnih pregrad, tako da je na njihovi valovni dolžini mogoče slišati oddajo "L'altra Trieste" — Drugi Trst, po kateri se že več kot leto dni vsako sredo zvečer oglašajo tržaški politični in kulturni delavci **Paolo Parovel** v sodelovanju z odvetnikom **Bogdanom Berdonom** in — v zadnjih časih — s profesorjem **Samom Pahorjem**. Italijanska na slovenski radijski postaji omogoča, da prideta neposredneje v stik slovenski in italijanski Trst, mimo in onkraj obrednosti, v katero je neizogibno ovito sleherno politično in kulturno nastopanje in sploh javno življenje.

Oddaji je ime "L'altra Trieste" pravzaprav ne samo zato, ker je odprta posegom ljudi, ki bi jih težko srečali na govorniških odrih. **Parovel** takole pojasnjuje: »Obstajata dva Trsta, ki ju je mogoče natančno razlikovati na zgodovinski osnovi. Prvi je uradni Trst, tisti, v katerem ima monopol oblasti in informacije nacionalistični (liberal-nacionalni, social-nacionalni in neofašistični) lobby. Le-ta že več kot sto let širi podobo o Trstu, ki naj bi bil "italianissimo" (se pravi bolj italijanski, kot so Italijani), iredentističen, protislovenski in -nekoč — protiaustrijski. Pod to trdo uradno skorjo (dobesedno) pa je po mojem pravi Trst, se pravi ljudski, italijansko-slovenski Trst, ki je po zgodovinski in kulturni tradiciji večnacionalen in večjezičen... Ta drugi Trst je po letu 1918 in fašizmu doživel drugo kapitulacijo leta 1959, ko je bil ukinjen "Corriere di Trieste", se pravi demokratični dnevnik, ki se je v italijanskem jeziku dan za dnevno borilo proti nacionalistični propagandi in cenzuriranemu pisanju "Piccola".«

Potreba po obuditvi dnevnika "Corriere di Trieste" oziroma po alternativni informaciji v italijanski in sploh ena Parovelovih fiksnih idej. Svoje oddaje redno začneja s tedenskim pregledom dezinformacije v Trstu. Prejšnjo sredo je med drugim opozoril, da "Piccolo" v zadnjih časih piše o štirih (in ne petih) parlamentarcih, izvoljenih na Tržaškem (peti je seveda Spetič), da bralci "Piccola" niso nič zvedeli o tem, da je bocenski pretor pred nedavnim poslal sodne pozive nekaterim južnotirolskim Nemcem, ker so s protitalijanskimi napisi po mestnih zidovih »žalili čustva druge jezikovne skupine« (asociacija s protislovenskimi napisi v Trstu bi bila pač preveč evidentna) itd.

Fašistične mazaške akcije na Tržaškem so zelo pogosto predmet Berdonovih odvetniških izjav (med drugim je njegova pisarna v mestu postala stalna tarča takšnih izgovorov). Po Radiu Opčine se je **Berdon** začel oglašati pred kakimi tremi leti z rubriko »Odvetnik svetuje«, Na začetku je res dal praktične pravne nasvete poslušalcem, a s pravnega se je kaj kmalu začel spuščati na sosednje politično področje in se nanj dokončno preselil, ko se je pojavil Parovel. Rubrika "Odvetnik svetuje", ki je prav tako na sporedu ob sredah zvečer, je dandanes nekakšen slovenski uvod v oddajo "L'altra Trieste", katere je Berdon stalen gost oziroma soustvarjalec. »Med našimi italijanskimi so-

deželani je izredno razširjen strah pred slovansko nevarnostjo,« pojasnjuje Berdon svoj pristop k oddaji. »Ta strah je seveda plod nerazumevanja oziroma nepoznavanja razmer. Kolikšna je dezinformacija, pride jasno na dan v samih pogovorih s poslušalci. Mi skušamo ohraniti dialog tudi s skrajnimi desničarji, ki se še kar pogosto oglašajo. Pojasniti jim skušamo, da Slovenci ne zahtevamo nič takega, kar bi bilo v nasprotju z italijansko ustavo. Še več, dokažemo jim lahko, da smo večkrat mi, in ne oni, resnični zagovorniki italijanske republike.«

Vrtanje po mednarodnih odnosih na Tržaškem je Parovela in Berdona neogibno pripeljalo do fojb, ki so že nekaj mesecev ena osrednjih tem oddaje "L'altra Trieste". V teh radijskih pogovorih se redno oglašajo tudi zgodovinar **Pahor**. »Glavni razlog za moje sodelovanje pri oddaji,« pravi, »je politične narave. Spričo kampanje, v kateri so nasprotniki z ustavo predvidene zaščite slovenske jezikovne manjšine poskušali z napihovanjem in izkrivljanjem dogodkov iz časa jugoslovanske vojaške prisotnosti v Trstu ustvariti, razširiti in utrditi v krajevnem javnem mnenju občutek ogroženosti od strani Slovencev (slovenska nevarnost), se mi je zdelo samo po sebi umevno, da sprejem povabilo k sodelovanju pri radijski oddaji, ki naj bi se postavila po robu tej kampanji. V Glavnem odboru SKGZ sem namreč že meseca decembra leta 1985 predlagal akcijo v tej smeri, pa sem naletel na povsem gluha ušesa. Podatki, ki jih je leta 1961 objavil v knjigi "Le deportazioni nella Venezia Giulia, Fiume e Dalmazia" nekdanji tržaški župan Gianni Bartoli, namreč kažejo, da ni res, da bi bili vsi, ki jih je v navedenem obdobju doletela smrt, ubiti samo zato, ker so bili Italijani, in da ni res, da so bili pobiti tisoči in tisoči ljudi, kot trdijo pobudniki navedene kampanje. Da gre za politično spekulacijo, sta me prepričala tudi dejstva, da je pristojni organ obrambnega ministrstva odklonil organizaciji "Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge", ki skrbi za grobove padlih nemških vojakov, dovoljenje, da iz brezna v Bršljanovci pri Opčinah potegne ostanke nemških vojakov, ki so padli v bitki za Opčine, in vest iz dobro obveščene vira, da se odprtu tega brezna in opuščene rudniškega jaška pri Bazovici (oba so pokrili leta 1959) protivijo politiki.«

Pahor v oddaji neprestano ponavlja zahtevo, naj oblasti dovolijo fojbe odpreti in jih natančno pregledati, da bi resnica prišla končno na dan. Saj, to je edini način, da bi ljudi, ki so mrtvi že skoraj pol stoletja, res pokopali. Pahor pa za svoje sodelovanje pri oddaji "L'altra Trieste" navaja še en razlog. "K sodelovanju me je spodbudilo tudi upanje,« pravi, »da dobim od poslušalcev oddaje kakšne podatke za boljše osvetlitev dogajanj iz leta 1945.« Doslej se ni oglasilo veliko takšnih, ki bi imeli res kaj dragocenega povedati preučevalcu jugoslovanske vojaške prisotnosti v Trstu ob koncu druge svetovne vojne. A pogovori, ki se po Radiu Opčine vsako sredo razvijajo pozno v noč, so z marsikatero drugo oziroma zanimivo in pomenljivo.

Vodjem oddaje je uspelo ustvariti dokaj odprto in sproščeno ozračje, tako da se po telefonu oglašajo najrazličnejši ljudje, tudi in predvsem takšni, ki svojih misli navadno ne izražajo javno. Prek radijskih valov Radia Opčine se tako kdaj pa kdaj razpre edinstven pogled na globljo, skrito dušo Trsta. In pogled je marsikdaj pretresljiv. »Ščavi nam hočejo vse pobrati,« je prejšnjo sredo izjavil mlajši možki. Mimo nepoznavanja razmer in predsodkov je njegov poseg izražal predvsem hudo duševno stisko. Čutiti je bilo, kako se v njem ob vsaki besedi nekaj trga, kako ga nerazrešeni mednarodni odnosi mučijo (posredno se je izdal, da se tudi po njegovih žilah pretaka tisto strašno: slovenska kri). Pretresljiv je bil tudi poseg starejše ženske, gotovo slovenskega rodu (poslušalci se praviloma ne predstavljajo). »Vaši oddaji sledim z izrednim zanimanjem, a poslušam jo v terorju. Še nikoli ni bil pritisk na nas tako hud,« je izpovedala.

Za lahkoživim in celo razposajenim videzom obstaja torej tudi drugačen, prestrašen in zamorjen Trst, ki prepeva »Viva là e po bon!« ne iz sproščene radoživosti, marveč iz strahu. Iz strahu pred samim seboj.

MARTIN BRECELJ

gledališča

VERDI
Poletni festival operete 1987 - od 27. junija do 14. avgusta.

Danes, 5. avgusta, ob 20.30 bo na sporedu tretja predstava operete CLIVIA N. Dostala. Dirigent Guerrino Gruber, režiser Gino Landi. Nastopali bodo: Tiziana Sojat, Tiziana Caminiti, Carlo Bini, Elio Crovetto, Riccardo Peroni, Ugo Maria Morosi, Daniela Franchi, Gianfranco Salletta in Giuseppe Botta. Ponovitve bodo: 9., 11., 13. in 14. avgusta. Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča.

razstave

V prostorih bivše konjušnice pri Miramaru je do 30. septembra odprta monografska razstava, posvečena Gustavu Pulitzerju Finaliju.

V TK Galeriji - Ul. sv. Frančiška 20 - je odprta razstava del profesorjev ŠOLE ZA GRAFIKO V BENETKAH.

Razstava Človek in trta v Kraškem muzeju in Repnu bo odprta do 16. oktobra. Urnik: od ponedeljka do petka - 17.00-20.00, v soboto in nedeljo - 11.00-13.00 in 17.00-20.00.

včeraj - danes

Danes, SREDA, 5. avgusta

NIVES

Sonce vzide ob 5.52 in zatone ob 20.29 - Dolžina dneva 14.37 - Luna vzide ob 17.35 in zatone ob 1.00.

Jutri, ČETRTEK, 6. avgusta

LJUBO

PLIMOVANJE DANES: ob 01.54 najnižje - 41 cm, ob 09.10 najvišje 13 cm, ob 13.13 najnižje 2 cm, ob 19.09 najvišje 36 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 25,5 stopinje, zračni tlak 1011,1 mb ustaljen, veter 28 km na uro jugozahodnik, vlaga 74-odstotna, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 25,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Mariangela Comelli, Alex Rota, Maurizio Grdina.

UMRLI SO: 66-letna Silvia Ferri por. Westhoff, 78-letni Luigi Melli, 75-letna Adelia Trento, 86-letni Giacomo Furian, 93-letna Giovanna Luis, 59-letni Sergio Tomini, 63-letni Domenico Devescovi, 76-letna Cecilia Cijan, 89-letna Cosima Napolitano, 87-letna Giusta Kosuta, 81-letna Maria Martini.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARNA

Od ponedeljka, 3. avgusta, do sobote, 8. avgusta 1987

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Lungomare Venezia 3 (Milje). NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Lungomare Venezia 3 (Milje).

NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Lungomare Venezia 3 (Milje).

NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

mali oglasi

PRODAM 6 stotov koruze po ugodni ceni. Tel. 231901 od 20. do 21. ure.

SAMOTEŽNA VRATA (porta basculante) - zunanje mere: višina 220 cm x širina 228 cm, odprtina: 190 cm x 207 cm) podarim. Telefonirati ob uri kosila ali zvečer na št. 040/53874.

OSMICO ima odprto Lupinc v Praproto. Toči sortirana vina.

OSMICO je v Zgoniku odprl Miro Žigon. Toči belo vino in teran.

PSIČKA bele barve in z dolgo dlako se je izgubila v Boljuncu. Najditelja naprošamo, naj telefonira na št. 228338.

PRODAM motor giler RX arizona 125 s prtljažnikom, letnik 1985. Cena 2.400.000 lir, možnost dogovora. Tel. 227478.

PRODAM akacija v češnjavu drva. Tel. 0481/884161 ob večernih urah.

PRODAM kajak z veslom v dobrem stanju ter šotor za 5 oseb. Tel. 200236.

PRODAM veslo PK 125, novo. Tel. 229331.

PRODAM osebni računalnik amstrad-schneider 6128 z barvnim monitorjem in s floppy diskom in veliko programov ter atari 520 ST s floppy diskom in programi. Tel. 302748.

KUPIM transportni tricikel - furgon za vožnjo z A kategorijo. Zalezina - Levstikova 11 - 61230 Domžale.

PODARIM malega psička. Tel. 228779.

menjalnica

4. 8. 1987

Ameriški dolar	1345.—
Nemška marka	720.—
Francoski frank	214,50
Holandski florint	640.—
Belgijski frank	34,20
Funt sterling	2120.—
Irski sterling	1910.—
Danska krona	186.—
Grška dramma	9.—
Kanadski dolar	990.—

Japonski jen	8.—
Švicarski frank	870.—
Avstrški šiling	102,50
Norveška krona	195.—
Švedska krona	204.—
Portugalski eskudo	8,50
Španska peseta	9,50
Avstralski dolar	900.—
Debeli dinar	1,60
Drobni dinar	1,60

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

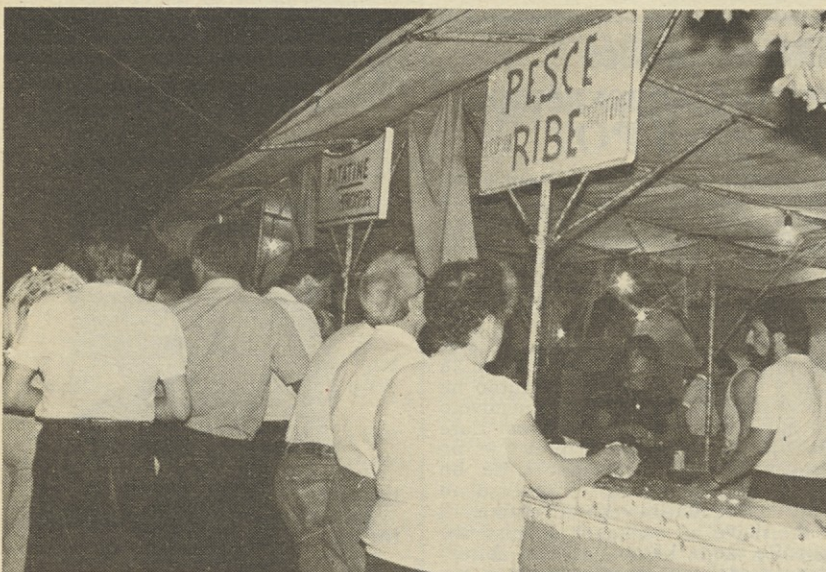
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Agencija Domjo

Tel.: Sedež 67001 - 68881

Agencija Domjo 831-131

Kdo je zmagal na loteriji na prazniku Vesne v Križu

Ob lepem vremenu in ob velikem številu obiskovalcev se je v Križu končala vaška šagra, ki jo je organiziralo domače športno društvo Vesna. Kot po navadi so se organizatorji potrudili, da so obiskovalci prišli na svoj račun ob dobro založenih kioskih (na sliki) in izvrstni domači kapljici. Vrhunec šagre pa je bila velika loterija z bogatimi nagradami.

Izzrebali so sledeče številke:

1) B 2872 (Potovanje v Palmo de Mallorca)	8) B 3301
2) A 1249	9) B 3171
3) B 3890	10) E 9953
4) E 9533	11) C 5750
5) D 7564	12) A 863
6) D 6274	13) B 2295
7) D 7001	14) B 2455
	15) E 8718

kino

LETNI KINO — **ARISTON** - 21.30 *Così è la vita*, kom., ZDA 1986; r. Blake Edwards; i. Jack Lemmon, Julie Andrews, Sally Kellerman.

LETNI KINO — **LJUDSKI VRT** - 21.15 *Taron e la pentola magica*, ris., 1985, 80'; r. Walt Disney.

EXCELSIOR II - zaprto za počitnice.
GRATTACIELO - 18.00, 22.15 *007 Bersaglio mobile*, akcij., VB 1985; r. John Glen; i. Roger Moore, Christopher Walken.

NAZIONALE I - 16.30, 22.00 *La professoressa erotica*. □□

NAZIONALE II - 17.00, 22.15 *The Hit*, krim., ZDA 1986; r. R. Harmon; i. R. Hauer, Th. Howell, J. J. Leigh. □

EDEN - 16.00, 22.00 *Sex school*, porn. □□

FENICE - zaprto za počitnice.

NAZIONALE III - 17.00, 22.15 *Telefono rosso*, i. Ilona Staller. □□

MIGNON - 17.00, 22.15 *Stati di allucinazione*, fant., VB 1980, 97'; r. Ken Russell; i. William Hurt, Blair Brown.

EXCELSIOR I - zaprto za počitnice.

CAPITOL - zaprto.

LUMIERE - zaprto za počitnice

VITTORIO VENETO - Zaprto za počitnice.

RADIO - 15.30, 21.30 *A. A. A. - Donna tuttofare cerca*, porn. □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

razne prireditve

ŠD Zarja - Bazovica prireja v dneh 8., 9., 14., 15. in 16. avgusta tradicionalni ŠPORTNI PRAZNIK na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici. Delovalci bodo dobro založeni kioski. Vsak večer ples z ansambolom Bolero.

ti in morje

vojko colja

Sončne in senčne strani jugoslovanskih marin

V zadnjem času smo v specializiranih navtičnih revijah prebrali marsikateri pohvalni članek o jugoslovanski navtični ponudbi. V glavnem se je s tako redakcijsko reklamo spoprijemal Adriatic Club Yugoslavia, ki je smotno vlagal in še vlaga sredstva v svojo marketinško akcijo. Po vsem sodeč se te naložbe obrestujejo, saj so bili tako lanskoletni obračun kot letošnji izgledi nadvse pozitivni. ACY marine so leta 1986 ustvarile 4 milijarde dinarjev prometa, od teh je bilo kar 11 milijonov ameriških dolarjev deviznega priliva. Za letos načrtujejo kar 14,5 milijona dolarjev deviznega priliva. Ti uspehi seveda niso izključni rezultat smotrnega marketinga, temveč predvsem rezultat delovnih naporov vseh zaposlenih v ACY marinah.

Nedvomno bo z organiziranega ogleda tuj specializiran novinar napisal samo dobro o delovni organizaciji, ki ga gostuje. To navsezadnje ni nobena skrivnost. Pravo sliko nivoja ponudbe bomo imeli samo, če se v marino podamo kot zasebniki, če prisluhujemo ocenam in komentarjem gostov, ki letujejo v jugoslovanskih ozemeljskih vodah. Vse naše dosedanje izkušnje so bile pozitivne. Seveda bi se tu izognili triumfalističnim ocenam, ni namreč vse zlato, kar se sveti. Vsi dobro poznamo jugoslovansko turistično ponudbo, poznamo zdolgočasene obraze gostinskega osebja, nemotiviranost, nevljudnost, včasih celo objestnost. Jugoslovanske marine niso seveda izzzvete, niso idealne oaze. Vsekakor pa moramo priznati, da so razlike precejšnje.

Nedvomno na to vpliva tudi struktura gostov, ki je precej drugačna od suhozemske. Hočeš nočeš morajo imeti dopustniški kapitani precej pod palcem, da si lahko privoščijo drage jahte. V glavnem imamo torej opravka s srednjim in višjim slojem ter s peščico zanesencev, ki so zaradi svojega skoraj ljubezenskega odnosa do morja vsaj glede obnasanja še boljši gosti kot petičneži. Nič čudnega torej, da so marine čistejšee od hotelov in kampov in da je tudi osebje ob vsakodnevem zgledu vlnudnejše. To velja skoraj za vse marine, Jugoslavija jih ima že 33 (3 so samo sezonske), predvsem pa za ACY marine. V sistemu tesno med seboj povezanih 16 marin je navsezadnje povsem jasno, da je odnos do gosta drugačen kot v klasičnih marinah, kjer na dopustniškega kapitana v bistvu pozabijo, ko zapluje mimo valobrana. O ACY sistemu smo v preteklosti že pisali, tu bi le navedli, da bi morebitno pomanjkljivost v eni marini gost nedvomno posredoval osebju naslednje ACY marine, kar nesporno vpliva na kakovost ponudbe.

Tak sistem obenem omogoča gostu, da ga v naslednji marini dočakajo in mu takoj določijo privez. Za Nemce in Skandinavce je to izredna prednost, Italijani in Jugoslovani se navadno čutijo vtesnjene, raje bi kar sami izbirali. Resnici na ljubo osebje ACY marin pozna te mediteranske značilnosti italijanskega in domačega gosta, da mu skuša priti na roko, ali vsaj poskrbi, da ni ob boku z resnim severnjakom, ki se tudi na morju vede precej kasarniško.

Če smo torej v glavnem zadovoljni z odnosom, ki ga ima osebje ACY marin do domačega in tujega gosta, nas preseneča slaba ponudba v brezcarinskih trgovinah. V glavnem se vse omeji na cigarete in žgane pijače, tehničnega materiala skoraj ni, navtičnega pa še najmanj. Resnici na ljubo tega niso krive delovne organizacije (podoben položaj zasledimo tudi v drugih marinah, le v Istri je situacija boljša), temveč predvsem nesmotrni devizni zakon. Dovolj je že podatek, da jugoslovanske banke niso še nakazale lanskoletnega denarja tujim partnerjem, ki sodelujejo v ACY "Duty free shop" trgovinah. Nič čudnega torej, da primanjkuje kakovostnega brezcarinskega blaga. Prav tako pošastna je ponudba domačega blaga, izbor je pičel, nekakovosten in nesmotern. Po našem mnenju bi bilo koristnejše, če bi jugoslovanske proizvode prodajali za realno ceno v konvertibilni valuti tujemu gostu kar doma, kot da z dumpinškimi cenami romajo v tujino. Še bolj presenetljiv pa je podatek, da bomo z izjemo Navtičnega vodiča Jadrana v teh trgovinah zamen iskali službene pomorske karte, da pri tem sploh ne omenimo peljarov in popisa svetlinikov, saj navadno nimajo niti navadnih turističnih priročnikov in publikacij.

Podobne težave so seveda tudi z rezervnimi deli. V začetku svojega poslovanja so ACY marine izgubile na svojem ugledu predvsem zaradi tega vprašanja. Že lani pa so prešle v protiofenzivo, da ima najkasneje v treh dneh tuj gost nadomestni del, ki se mu je pokvaril. V poplavi znanj motorjev in navtične opreme je povsem jasno, da marine ne uspejo imeti vsega. Lahko pa bi imele vsaj nadomestne dele domačih krmnih motorjev, ki jih tujci na debelo kupujejo za svoje pomožne čolne.

Če torej povzamemo izrečene misli, ugotovimo, da je z redkimi izjemami jugoslovanska navtična ponudba prebrodila začetniško fazo, da pa so še vedno pomanjkljivosti pri oskrbi, ki pa niso odvisne od marin, temveč od za uspešne delovne organizacije mačehovskega deviznega zakona.

ženska in njena stvarnost

breda pahor

O moči muslimanskih tradicij

Benazir Buto

»Zelo si prizadevamo, da bi odpravili stare običaje in da bi tudi pri nas ženske zaživele v skladu z današnjim časom!« Tako nekako (točnih besed se ne spominjam, ker je tega že nekaj let) je v razgovoru dejala predstavnica vladnih organizacij izletnikom Primorskega dnevnika, ko so si junija 1979 z veliko radovednostjo ogledovali najznamenitejše kraje v azijskih republikah Sovjetske zveze.

Na pomen besed, ki jih je izrekla z velikim ponosom, nam pa so zvenele nekoliko tuje, saj smo se v sanjska mesta, kot sta na primer Buhara in Samarkand, podali predvsem iz želje po obujanju mitov preteklosti, sem se spomnila na pretresljiv dogodek v republiki Turkmenistan. Spomnila sem se na čudovita temnolasa dekleta z dolgimi kitami v pisanih tunikah nad svetlikačimi se hlačami, na ženske, ki so se ogrinjale s svilnimi šali in za katerimi smo tekali v potrošniški ter folklorno radoželjni mrzlici, češ naj se pustijo fotografirati in naj nam povedo, kje bi lahko kupili njihovo čudovito svilo.

Bolj kot ženska vsakodnevna usoda nas je takrat (govorim seveda predvsem v osebnem imenu) pretresla ugotovitev, kako v azijskem delu Sovjetske zveze ne znajo usklajevati izredno bogatih tradicij tistih predelov z zahtevami po gospodarski posodobitvi. Ko pa dobronamernim turistom niso znali ponuditi niti spodobnega večera ljudskih plesov in pesmi!

Pokrajina Cardžou, kjer se je pet deklet rajši zažgalo, kot da bi pristalo na vsiljeno poroko, ne leži zelo daleč od poti, ki jo običajno ubirajo karovane turistov. Očitno pa je, da se njihovi

svetovi niti ne križajo, kaj še, da bi se vsaj bežno spoznali.

Objava vesti o odločitvi petih deklet, da se na vsak način izognejo usodi, ki je po muslimanskih običajih namenjena vsakemu dekletu, je seveda močno odjeknila. Svetovni tisk je tudi dal poseben poudarek razlagi splošnejšega pojava prodaje nevest in komentarjev na ta običaj, ki jih je objavilo glasilo sovjetskih sindikatov Trud. Casopis je namreč ob vesti, da si je pet deklet za takšno ceno uprlo neizprosno muslimansko zakon »kalim« (v skladu s tem pravilom starši prodajo hčer družini bodočega moža), pripisal, da je ta običaj v Turkmenistanu še zelo živ. V družbeni strukturi, v kateri so ženske gospodarsko in kulturno povsem odvisne od moških, piše Trud, je ženska usoda trdno zapečatena. Izhodov, kot je s svojo tragično odločitvijo dokazalo pet deklet, ni veliko.

Presenetljiv je bil odziv bralcev na pisanje sindikalnega glasila o tem pojavu. O porokah v skladu z zakonom »kalim« je namreč Trud že pred časom pisal in s tem v zvezi prejel vrsto pisem. Tradicijo so namreč branili in utemeljevali kot koristno tudi bralci nemuslimanskega porokla, medtem ko so se bralci iz muslimanskih področij branili, češ da večina pri njih še vedno živi v skladu z načeli islama.

Pravzaprav se takšnim običajem niso zelo odločno postavili po robu niti vladni, partijski in sindikalni organi. Tako je izjavila ena izmed preveč številnih žensk po rodu iz Turkmenistana, ki se je visoko izobrazila. Perestrojka in vsi podobni ukrepi, je še dejala diplomatka, gredo mimo nas. Za nas, ki smo v glavnem zaprte po domovih čakajoče na moža, se nihče ne zmeni.

Sicer je na neusmiljeno moč, ki jo v muslimanskem svetu še vedno imajo stari poročni običaji, nedavno opozoril še nek izredno odmeven dogodek. Benazir Buto, vodja pakistanske opozicije, je namreč uradno potrdila, da se bo poročila kot ji narekuje verska in družinska dolžnost. »Moji bratje in sestre so se poročili iz ljubezni,« je izjavila v intervjuju za New York Times, »meni ni bila namenjena taka usoda.«

Življenjska pot Benazir, ki se je pred 34. leti rodila v premožni in ugledni pakistanski družini Buto, se seveda krepko razlikuje od usode petih deklet iz Cardžouja. Vendar je ne denar, ne visoka izobrazba, ne družbeni položaj niso ubranili pred okovi preteklosti. Njeni odločitvi, da se v tem vprašanju ukloni muslimanski tradiciji, je botrovala želja, da ubrani svojo politično kariero. O tem je zelo iskreno dejala, da si kot vodja opozicijske stranke v tako trdno muslimanski državi, kot je Pakistan, ne more dovoliti, da bi o sebi kot ženski ustvarila negativno mnenje. »Zavedam se, da me moji prijatelji na zahodu ne bodo razumeli, toda okoliščine so izjemne,« je svojo izbiro utemeljevala Benazir Buto, ki se je v splošni ženski dilemi med družinsko srečo in osebno uveljavitvijo odločila za politično kariero.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 11.55 Vremenska napoved 12.00 Dnevnik - kratke vesti 12.05 Variete: Portomatto 13.30 Dnevnik 13.55 Dnevnik - Tri minute 14.00 Film: Ciccio perdona... io no! (kom., lt. 1968, r. Marcello Cioricini, i. Franco Franchi, Ciccio Ingrassia) 15.40 Risanka: Marco 16.20 Risanka: Disneyev svet - Sultano, la stella del rock 17.15 Aktualnosti: Danes v parlamentu 17.25 Nad.: Doppia indagine (3. del) 18.30 Portomatto (2. del) 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.30 Film: Goldengirl (dram., ZDA 1979, r. Joseph Sargent, i. Susan Anton, Curd Jürgens) 22.15 Dnevnik 22.25 TV film: Facciaffittasi - Sognando Hollywood 23.30 Glasbena oddaja: Poletni rock 24.00 Dnevnik - zadnje vesti 0.10 Sport: finale mladinskega svetovnega košarskega prvenstva (prenos iz Bormia) RAI 2 11.55 Risanka: Yakari 12.10 Nad.: Una storia viennese (2. del) 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.25 Dnevnik - sport 13.30 Nanizanka: Saranno famosi 14.20 Zabavna oddaja: Arcobaleno, vmes dokumentarec o rastlinah, risanka Dick Tracy in nanizanka Blondie 16.40 Film: Le ragazze di Piazza di Spagna (kom., lt. 1952, r. Luciano Emmer, i. Lucia Bosè, Cosetta Greco, Liliana Bonfanti) 18.15 Iz parlamenta 18.25 Sportne vesti 18.40 Nanizanka: Perry Mason 19.30 Dnevnik, vreme in sport 20.30 Film: Riffifi (krim., Fr. 1955, r. Jules Dassin, i. Jean Servais, Magali Noël, Carl Mohner) 22.20 Dnevnik 22.35 Inf. oddaja: Poletni almanah 23.35 Dnevnik - kratke vesti 23.40 Film: Il bosco degli amanti (vojni, lt.-Fr. 1960, r. Claude Autant-Lara, i. Laurent Terzieff, Francois Rosay, Erika Remberg) RAI 3 19.00 Dnevnik 19.20 Dnevnik - deželne vesti 19.30 Aktualnosti: Print (pripravi la Sergio Valzania in Paola Celli) 20.00 Izobraževalna oddaja: Živeti v glasbi - Razvoj posluha (pripravi la Maria Paola Turrini Grillo, r. Domenico Massimo Pupillo) 20.30 Nanizanka: I professionals - Un caso di corruzione (r. Anthony Simmons, i. Gordon Jackson, Martin Shaw, Lewis Collins) 21.30 Dnevnik 21.45 Film: Kean, genio di sregolatezza (biog., lt. 1957, r. Vittorio Gassman, i. Vittorio Gassman, Anna Maria Ferrero, Eleonora Rossi Drago) 23.05 Dokumentarec: Planetarij - Radoveden pogled med poletne zvezde (pripravi la Gianni Poli in Biancamaria Pontillo, r. Sandra Quarra) 23.20 Dnevnik 23.25 Deželne vesti 23.35 Kratki film: Hitchcock prossimamente RTV Ljubljana 18.30 Poročila 18.35 Osnovna šola tenisa 18.45 Otroška oddaja: Pravljice iz lutkarskega vozička - O Siromaku in Kaziju 19.10 Risanka 19.26 Vreme in dnevnik 20.00 Film tedna: Dan potem (ZDA 1983, r. Nicholas Meyer, i. Jason Robards, Jobeth Williams, Steven Guttenberg; Film pripoveduje o prebivalcih Kansas Cityja in o njihovem strahu ob naraščanje vojne napetosti ob berlinskem zidu. Napetost se stopnjuje z vojaškimi spopadi do grožnje atomskega spopada. Posamezniki reagirajo različno. Ko pade bomba na Kansas City, v bližini katerega je raketno oporišče, je razdejanje mesta skoraj popolno. Ali je še kaj možnosti za preživetje na zastrupljeni in uničeni Zemlji?) 22.05 Portret: Neža Maurer 22.35 Dnevnik 22.50 Zabavna oddaja: Poletna noč TV Koper 17.00 Otroški program: risanka Don Chuck e il castoro 18.00 Nadaljevanke: Vite rubate 19.00 Odprta meja V današnji Odprti meji bodo med drugim naslednji prispevki: TRST — Ob otvoritvi grafične razstave Intergraf Alpe Adria na Gradu sv. Justa MARINA JULIA (GO) — Svojevrsten protest nemških turistov zaradi onesnaženega morja TRST — Ob poletnih razprodajah TRST — Obračun sezone in načrti gledališča La Contrada 19.30 TVD Stičiče 19.45 Nadaljevanke: Veronica 20.30 Glasbeno-zabavni spored: Crazy boat 21.45 TVD Vsedanes 22.00 Film: Napoleone ad Austerlitz (dram., r. Abel Gance, i. Orson Welles, Vittorio De Sica, Jean Marais, Claudia Cardinale)
--

CANALE 5 8.30 Jutranja telovadba 8.40 Nanizanki: La grande vallata, 9.30 Alice 10.00 Film: Che succede al povero Allan (krim., ZDA 1970, r. Curtis Harrington, i. Anthony Perkins, Julie Harris, Joan Hackett) 11.30 Nanizanki: Lou Grant, 12.30 Bonanza 13.30 Nad.: Colorado 14.30 Dokumentarni film: Marilyn - il mito di un'epoca (ZDA 1963, r. Pepe Torres, i. Marilyn Monroe, Rock Hudson) 16.30 Nanizanke: L'uomo di Atlantide, 17.30 L'albero delle mele, 18.00 Una famiglia americana, 19.00 I Jefferson, 19.30 Love Boat 20.30 Film: La via del rum (pust., Fr. 1972, r. Robert Enrico, i. Brigitte Bardot, Lino Ventura) 22.40 Znanstvena oddaja: Big Bang estate 23.40 Nanizanki: Fifty Fifty, 0.40 Sceriffo a New York 13.00 Otroška oddaja: Ciao ciao, risanke Cuore, Chappy, Rubik, Masters 14.30 Nadaljevanke: Detective per amore, 15.30 Mary Benjamin 16.15 Nan.: I giorni di Brian 17.00 Dokumentarec: Quaderni della natura 17.30 Nanizanke: Il Santo, 18.30 Switch, 19.30 New York, New York 20.30 Film: Gli uomini preferiscono le bionde (kom., ZDA 1953, r. Howard Hawks, i. Marilyn Monroe, Jane Russell, Charles Coburn) 22.15 Film: Fermata d'autobus (kom., ZDA 1956, r. Joshua Logan, i. Marilyn Monroe, Don Murray, Arthur O'Connell) 0.05 Dokumentarec: Say Goodbye To The President ITALIA 1 8.30 Nan.: La strana coppia 9.00 Film: Parata di splendore (glas., ZDA 1953, r. J. Mitchell Leisen, i. Ezio Pinza) 10.30 Nanizanke: Gli eroi di Hogan, 11.00 Ralph
--

Supermaxieroe, 12.00 L'uomo da sei milioni di dollari, 13.00 Hardcastle e McCormick 14.00 Zabavna oddaja: Deejay Beach 15.00 Nanizanki: I forti di Forte Coraggio, 15.30 Furia 16.00 Otroška oddaja: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Lo specchio magico, Lotti, Flo la piccola Robinson, Pollon, Il piccolo principe 18.00 Nanizanke: Rin Tin Tin, 18.30 Flipper, 19.00 Chips 20.00 Risanka: Pollyanna 20.30 Nanizanki: A Team, 21.30 Riptide 22.30 Glasbena oddaja: Be bop a lula 23.30 Nanizanke: Ai confini della realtà, 24.00 Samurai, 1.25 Hardcastle e McCormick TELEPADOVA 13.00 Risanke: Io sono Teppei, Conan 14.00 Nadaljevanke: Happy End, 15.00 Signore e padrone 16.30 Risanke 19.00 Nanizanki: Sanford and Son, 19.30 Sesto senso 20.30 Film: Il carabiniere (dram., lt. 1981, r. Silvio

Amadio, i. Fabio Testi, Massimo Ranieri) 22.20 Film: Una provinciale a Washington (kom., i. George Hamilton, Joey Haetherton) 0.45 Film: Le impronte della vita (kom., ZDA 1983, r. Joseph Sargent, i. Melissa Gilbert, Martin Sheen) TELEFRIULI 13.30 Nad.: Marta 14.30 Nanizanka: I cercatori d'oro 15.00 Dražba: Roberta Pelle 15.30 Glasbena oddaja: Music box 17.45 Nad.: Naumachos 19.00 Dnevnik 20.00 Dnevnik v nemščini 20.30 Rubrika: Župan in njegovi ljudje 22.00 Nanizanka: Sherlock Holmes 22.30 Dnevnik 23.30 Variete: Il cappello sulle ventitre 0.30 Informativna oddaja: News dal mondo
--

TELEQUATTRO (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: Se povezuje s postajo Italia 1, svoje oddaje je prekinila do 17.8.
--

RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, glasba; 8.10 Poti do branja; 8.40 Glasbeni mozaik; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Concert v Tržiču: Simfonični orkester RTV Ljubljana, vodi Muhai Tang; 12.00 O življenju z naravo: Živozeleno; 13.20 Zbori: Mladinski zbor GM; 13.40 Glasbene skice; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Naš popoldan z glasbo in besedo; 16.00 S poti po Afriki; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Obrazi in utrinki iz slovenske proze; 18.20 Glasbene skice. LJUBLJANA 5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 4.30 Jutranji spored; 8.05 Počitniško popotovanje; 8.30 Instrumenti se vrstijo; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pod domačo marelo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pojemo in godemo; 13.30 Melodije; 14.05 Mehurčki; 14.20 Iz dela glasbene mladine Slovenije; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio; 18.00 Ansambel Štirje kovači; 18.15 Naš gost; 18.30 Na ljudsko temo; 19.35 Lahko noč otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Zborovska glasba; 20.35 Naši interpreti; 21.05 Iz Italijanke v Alžiru; 22.30 Melodije; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Jazz za vse; 0.05 Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program) 7.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme, Prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 14.40 Intervjuji, reportaže, zanimivosti in pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Glasbeni kiosk; 18.00 Glasbena oddaja; 18.35 Popevke po telefonu; 19.00 Zaključek sporedov, nato prenos Radia Ljubljana. RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.40 Summers ago; 7.00 Dober dan; 8.00 Prirčno vaši; 8.35 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka; 11.10 Otroški kotiček; 10.35 Vstop prost; 11.00 Jezikovna pravila; 11.30 Na prvi strani; 11.35 Ansambel Casadei; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Popevka; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Oddaja o kulturi in umetnosti; 15.45 Sintonizirani; 16.00 Pogovor s psihologinjo; 16.35 Made in Yu; 17.00 Bubbling; 17.33 Summers ago; 17.45 High power; 18.00 Pulj kliče Koper; 19.00 Zaključek.

RADIO OPČINE 10.30 Za vsakogar nekaj; 19.00 Glasba po željah; 20.40 Pogovor z odvetnikom; 21.00 Ostali Trsti; oddaje povezuje glasba.

Republikanec Zanetti vodi odbor PRI-KPI-PSDI

Že na prvi seji na Občini v Gradežu prišla na dan nesoglasja v koaliciji

V Gradežu so v ponedeljek zvečer izvolili župana in odbornike. Na najpomembnejše mesto v občinski upravi je bil spet izvoljen republikanec Fabio Zanetti, ki bo tokrat vodil koalicijo republikancev; socialdemokratov in komunistov. V opoziciji so torej ostali demokristjani, socialisti, zeleni in fašisti. Nova koalicija lahko računa na enajst od dvajsetih svetovalcev.

Že na prvih glasovanjih se je pokazalo, da nekaj v občinskem svetu, še najbolj v koaliciji, ni v redu. Medtem ko je župan Zanetti dobil vseh enajst glasov, se je že pri volitvah za odbornike nekaj zataknilo. Medtem ko je komunistka Giovanna Giorda, ki bo podžupan, dobila trinajst glasov, torej dva več od tistih nove koalicije, kar pomeni, da sta zanjo glasovala tudi socialisti in zeleni, ter je republikanec Giorgio Marin dobil dvanajst glasov, enega več, republikanec Mario David pa točno enajst glasov, je socialdemokrat Gary Dissettu zmanjkal en glas. Dobil jih je le deset. Zaradi tega so morali glasovanje ponoviti, da je bil Dissetta lahko izvoljen. Normalno pa je bilo glasovanje za namestnika, ki sta komunist Emanuele Oriti in socialdemokrat Gaetano Bernardis.

V novi koaliciji nekaj ni v redu. Že iz glasovalne izjave Dissetta je razvid-

no, da so republikanci ter socialdemokrati želeli sodelovati s krščansko demokracijo, ta pa tega ni sprejela. Čudno se zdi, a je res, da so v ponedeljek zvečer, na umestitvi nove koalicije s komunisti, njih partnerja menila, da si žele premisleka krščanske demokracije in sodelovanja z njo. To pa bi pomenilo potisniti komuniste v opozicijo.

Čuden je položaj tudi v republikanski stranki, kjer nekateri očitajo županu, da je dobil preveč preferenčnih glasov na volitvah in da samosvoje hodi svojo pot. Zaradi tega niso za odbornika izvolili njegovega prijatelja svetovalca Thomanna in skušajo župana izolirati. Še huje je v krščanski demokraciji, kjer je večina članov odbora podala ostavko. Tajniku Reverditu očitajo, da je napak vodil volilno kampanjo in da ni znal voditi kasnejših pogajanj z republikanci. Stvari niso čiste niti v komunistični partiji, kjer so bili izvoljeni, z ostro borbo med kandidati za preferenčne glasove, novi ljudje, in kjer je tudi med izvoljenimi prišlo do nesporazumov kdo bo šel v odbor. Tudi med socialisti je prišlo do zamenjave, bodisi v vodstvu stranke kot v zunanjem predstavitelstvu, saj je bil za svetovalca izvoljen Sedoschi, ki je pred kakim letom bil

celo tajnik tamkajšnje komunistične sekcije in občinski svetovalec te stranke ter potem izstopil iz KPI.

Koliko časa bo sedanja koalicija vzdržala ni dano vedeti, tudi zaradi tega ker bodo v njej med komunisti na eni strani, republikanci in socialdemokrati na drugi, različna gledanja v zvezi z urbanistično ureditvijo kraja in izdajo gradbenih dovoljenj.

Nas seveda pobježe zanima če bo vprašanje Gradeža politično vplivalo tudi na koalicijo v Goriški pokrajinski upravi, kjer je lani, zaradi podobnega dogodka, prišlo do sporov na Pokrajini in tudi do začane prekinitve koalicije, in če bodo pokrajinska ter deželna vodstva strank PRI in PSDI tokrat pritisnila na svoje članstvo v tem kraju, da spremeni odnose in gledanja na politični razvoj.

General Giuseppe Bacco odhaja iz Gorice

Poveljnik mehanizirane brigade Gorizia general Giuseppe Bacco, ki je tudi poveljnik goriške garnizije, bo konec meseca odšel iz Gorice na novo službeno mesto. Na njegovo mesto pride nov komandant general Umberto Sampieri.

Mednarodna klavirska šola v dvorcu Zemono pri Vipavi

V Dvorcu Zemono pri Vipavi je Zveza kulturnih organizacij ajdovske občine uresničila dve izvirni in pomembni pobudi. Ustanovila je Mednarodno klavirsko šolo in razpisala Mednarodno klavirsko tekmovanje. Dvorec Zemono, "kjer si preteklost in sodobnost podajata roki", bo torej v tem mesecu ponovno prizorišče pomembnih glasbenih dogodkov.

Za Mednarodno klavirsko šolo, ki bo trajala od 11. do 21. avgusta, se je doslej prijavilo 69 slušateljev, mladih talentov iz Jugoslavije in iz raznih tujih držav. Gojenci bodo tako prišli iz Italije, Nemške zvezne republike, Argentine, iz Češkoslovaške in od drugod. Organizatorji so vodstvo šole zapuili prof. Arbu Valdmu, priznanemu glasbenemu pedagogu, sicer profesorju na Glasbenih akademijah v Beogradu in v Novem sadu.

Na Zemonu pa bo v dneh od 21. do 23. avgusta še Mednarodno klavirsko tekmovanje. Tudi zanj je veliko zanimanje. Doslej je 17 prijaviteljev, iz Jugoslavije in iz tujine. Prireditvi na Zemonu naj bi po zasnovi in željah organizatorjev postali tradicionalni, kar bo lahko pomembno za kulturno snovanje in tudi za turistični napredek ajdovske občine.

O dvorcu Zemono pri Vipavi je v svojih spominih pisal tudi sloviti italijanski komediograf Carlo Goldoni. Predstavil je veselo življenje v krogu vipavskega grofa Francesca Lantierija, takratnega lastnika dvorca. K nje-

mu je Goldoni prispel skupaj s svojim očetom. Odtlej je seveda minilo mnogo let, toda nekatere navade v Vipavi so se ohranile do današnjih časov. V renesančnem dvorcu denimo še zmeraj odmeva glasba, čeprav je morda spremenila svoj zven, svoje oblike. Morda bodo udeleženci Mednarodne klavirske šole in Mednarodnega klavirskega tekmovanja zdaj v avgustu uspešni tudi oživetju iskrivost in veselje Goldonijevih časov in ponuditi veliko glasbe.

MARJAN DROBEŽ

Prizivi obsojenih na procesu o Petovljah

Branilci obtoženih na zadnjem procesu o atentatu v Petovljah, ki se je konec prejšnjega meseca zaključil na porotnem sodišču v Benetkah, so že vložili priziv na vzorno kazni, ki so jo sodniki dali obtoženim.

Iz Benetk nam poročajo, da je bil med prvimi odvetnik Marcantonio Bezicheri, ki je na tem procesu branil beneškega zdravnika Carla Mario Maggia (odvetnik je med drugim znan, ker brani desničarje vsepovsod v Italiji). Gori omenjeni odvetnik pa se ni omejil le na sodni priziv. Poslal je pismo predsedniku italijanske republike in glavnemu pravdniku kassacijskega sodišča. V tem pismu branilec meni, da je bil njegov varovanec obsojen na 12 let zapor, na podlagi izjav Vincenza Vinciguerra, ki da je bil istočasno obtoženec in glavna prič sodnikov. To pa naj ne bi bilo pravilno. Maggi naj ne bi bil sploh imel nič skupnega ne s pripravo atentata v Petovljah, in niti s framasonsko ložo P 2. Po mnenju branilca naj bi bil dr. Maggi obsojen, ker da so sodniki hoteli politično obarvati proces.

prispevki

Za Društvo pionirjev prve pomoči v Gorici so z različnimi nameni darovali: Maria Donda 50 tisoč lir, Maria Dominutti 14 tisoč, Ervinia Feresin 60 tisoč, Maria Urbanizza 50 tisoč, Firmina Zin 30 tisoč, Clara Molino 10 tisoč, Alfredo Zonch 100 tisoč, Italia Papparo 3 tisoč, Stefania Jvetic 100 tisoč, Maria Paone 5 tisoč, Rodolfo Mervin 30 tisoč, Maria Urbanizza (2. prispevek) 35 tisoč, Emilia Princi 30 tisoč, Carlo Primozic 35 tisoč, Ida Zapport 5 tisoč, Rita Toso 5 tisoč, Giuseppina Blasizza 5 tisoč, Riccardo Padovan 5 tisoč, Alice Mauri 80 tisoč, Rosa Princi 2 tisoč, Longino Tortul 90 tisoč, Giuseppina Danelli 7 tisoč, Adelina Leban 80 tisoč, Maria Perisnotto 30 tisoč, Teresa medeot 5 tisoč, Maria De Marchi 50 tisoč, stanovalci v Ul Rocca 6 skupno 110 tisoč lir.

izleti

Slovensko planinsko društvo v Gorici priredi 8. in 9. avgusta izlet v Avstrijo z vzponom na Petzeck (Pot prijateljstva). Podrobnejša pojasnila dobijo zainteresirani pri odborniku Ivu Berdonu. Društvo pripravlja nadalje, v dneh okrog velikega smarna, vzpon na Jalovec. Informacije in prijave pri Branku Kuzminu tel. 882179.

Občina Doberdob priredi 7. in 8. septembra izlet za upokojece na Plitvička jezera in v Zadar. Cena izleta je 120 tisoč lir, od katerih bo Občina krila 40 tisoč. Celotno vplačilo ob vpisu na Občini. Kdor nima potnega lista, naj prinese s seboj izkaznico in dodatnih 6.285 lir za skupni potni list. Vpisovanje na Občini do zasedbe prostorov ali najkasneje do četrtega, 13. t.m.

kino

Gorica

GRAJSKO DVORIŠČE (Pregled za nagrado Amidei) 21.00 »Camera con vista«. Rež. James Ivory.

VERDI Zaprt.

CORSO Zaprt. Jutri 18.00-22.00 »L'iniziazione«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

VITTORIA 17.30-22.00 »Marina e il suo cinema«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Zaprt.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30 »Neustrašljivci«. Ob 20.30 »Najkrajša pot na Kitajsko«.

DESKLE 19.30 »Ostermanov vikend«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

San Giusto, Korzo Italia 244, tel. 84606.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU

San'Antonio, Ul. Romana 147, tel. 40497.

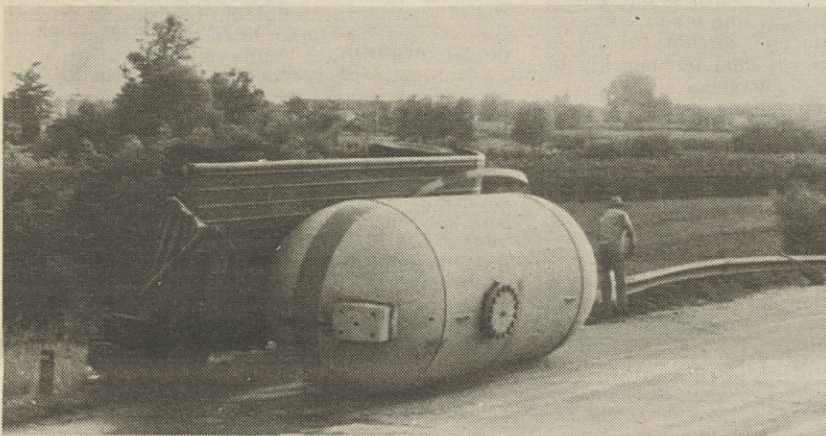
POGREBI

Danes v Gorici ob 8. uri Palmira Mazucco vd. Pisani iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev v Stražicah in na glavno pokopališče, ob 11. uri Barbara Marin vd. Calligaris iz Romansa na pokopališče v Ločnici.

Svojcem pokojnega Viljema Šuligoja izreka Kulturno društvo Oton Zupančič v Standrežu iskreno sožalje

Tokrat na avtocesti blizu Redipuglie

Že spet prevrnjena cisterna

Prikolica je obstala na boku, tik ob robu cestišča

Pravijo, da v tretje gre rado. Nesreča, ki se je v ponedeljek popoldne pripetila na avtocestnem odseku med Redipuglio in Moščenicami, potrjuje ta star ljudski rek. Najprej se je pred dobrima dvema tednoma prevrnila cisterna z nevarno kemično tekočino v industrijski coni pri Sovodnjah, teden kasneje je na prometnem vozlišču pri Tržaški cesti zgrmela v škarpo prikolica cisterne, ki je prevažala nafto; tokrat, tretja po vrsti, se je prevrnila cisterna s prikolico na avtocesti.

Vsem trem nesrečam je skupno tudi to, da kljub prevažanju nevarnih snovi ni prišlo do katastrofalnih posledic. Cisterna podjetja iz Genove, ki se je prevrnila dobrega pol kilometra po vstopni postaji v Redipugli, po vsej verjetnosti zaradi slabosti šoferja, je prevažala strupeno raztopilo, algofren. Rezervoar na vlačilcu se je odklopil in zakotalil na travnik pod avtocesto, prikolica pa je ostala na cestišču. Ušlo je nekaj nevarne tekočine, nato so gasilci pravočasno zamašili luknjo. Promet na avtocesti v smeri proti Trstu so za več ur prekinili.

Pri vsem tem je imel voznik Dino Boscolo iz Chioggie dokajšnjo srečo: dobil je samo lažje poškodbe, zaradi katerih se bo zdravil deset dni.

Nedaleč od doma na plaži, dosegljivi v par minutah

Sončenje in kopanje v Soči pod Sovodnjami

Kljub temu da sta dež in veter prejšnjih dni precej shladila ozračje, je ob morskih obalah vse živo. Turistična sezona je na višku, ljudje so na počitnicah, skratka smo v polnem poletju. Vsi pa si ne morejo privoščiti letovanja v Španiji ali v Grčiji; tudi vsakodnevna vožnja v Gradež, Sesljan in druge obmorske kraje je ob poletni vročini včasih prenaporna. V takih slučajih pridejo ravno prav ne čisto snažne, pa vendarle prijetne rečne plaže. V Gorici in okolici imajo ljudje možnost, da se sončijo na kamnitih plažah ob Soči, namakanje v reki pa jim zaradi mrzle vode ni preveč po godu. V nekaterih krajih, kjer Soča ni posebno deroča in se voda zbira v majhnih kotanjah, se tvorijo kot neka jezera, ki se nekoliko segrejejo in so v najtoplejših dnevih prijetna za osvežitev. Kljub temu da zaradi okuženja odsvetujejo kopanje, se precej ljudi, predvsem mladih, rado zabava v vodi. To ne predstavlja hujših nevarnosti, z druge strani pa je nepriporočljivo čezmerno pitje vode.

V spodnjih Sovodnjah je v prvih popoldanskih urah veliko hrupa in ropota. Na desetine motornih koles drvi po ulici, v veliko nevarnost tamkajšnjih ljudi, predvsem otrok, in v veliko oviro avtov, ki morajo skoraj zavoziti s ceste, da jih ne podrejo. Najlepši prostor za sončenje je v bližini avtoceste, pod mostom. Vsako leto Soča menja strugo, zato se tudi okolje spreminja. V tem času je precej vode, v najhujši suši pa je mogoče peš doseči nasprotni breg. Toplota in pa radovednost sta tudi nas zvalili, da smo se odpeljali v Sovodnje in se malo osvežili pri reki. Že od daleč smo zaslišali kričanje in vpitje mladih kopalcev, ki se vsak dan srečajo pri Soči in preživijo skupaj par

prijetnih ur. Zanimalo nas je, kaj jih privablja v ta pust kraj in kaj lepega počenjajo med tem časom.

Franko, 17 let: »Rad prihajam sem vsak dan, moram pa reči, da letos okolje ni tako privlačno kot lani. Soča si je utrla drugo pot in odnesla najlepši del plaže. Najbolj mi je žal zaradi drevesa, ki je bilo upognjeno nad vodo in smo ga lahko uporabljali kot skalnico. Reka ga je izruvala in odnesla s seboj. Tako letos nimamo možnosti, da bi tekmovali, kdo je v skakanju najbolj spreten. Sicer je kopanje nekoliko nevarno zaradi velike količine bodeče žice, ki je marsikomu že prebodla podplate. Zgleda, da so to še ostanki iz vojne. Kljub temu ne bi nikoli zamenjal tega kraja z bazenom ali s podobnimi strukturami, prvič, ker je tukaj brezplačno, drugič, ker

lahko počnemo, kar želimo. Nobeden nam ne more nič. Poleg tega tu lahko igramo odbojko in druge športe. Lansko leto smo razpolagali tudi s kajakom.«

V bližini njihovega običajnega prostora so si zravnali kup peska, kjer lahko igrajo in se valjajo brez skrbi, da bi se poškodovali. Med njihovimi najljubšimi športi sodi namreč tudi rugby, ki pa seveda ni ta pravi, ampak se mu glede suvanja in prerivanja zelo približuje. Nekaj razposajenih fantov se bojevito igra, drugi pa se zabavajo samo ob gledanju. Ko je na vrsti odbojka, se je vsi udeležijo. Kdor prvi zgreši podajo, mora v vodo. Vsi so za to, da najraje prihajajo sem zaradi družbe. Pri Soči je edini kraj, kjer se lahko zberejo vsi skupaj in preživijo v veselju par ur. Tu lahko kričijo, ropo-

tajo, poslušajo glasbo, ne da bi jim nihče tega očital.

»Med tednom je tukaj malo ljudi,« pravi Monica, 16 let, »ker jih večina dela. Pred neurjem prejšnjih dni je bilo še precej kopalcev, sedaj pa jih ni več veliko. Če bi ne bilo nas, bi bila plaža prazna. Vsak popoldan nas pride okoli 20, ob sobotah tudi več. Pri Soči pa se ne zbiramo le v teh urah, ampak tudi zvečer, predvsem za praznovanja pomembnejših priložnosti, kot so rojstni dnevi in podobno.« Opažamo, da mrzla voda ne straši nobenega. »Mogoče prvi trenutek ni ravno prijetno, ko pa prideš ven, se počutiš zelo dobro. Pri plavanju je nekaj nevarnosti zaradi vrtnicev, toda ti niso tako močni, da bi se ne mogel rešiti. Nekateri so tudi že preplavali do nasprotnega brega, kar ni enostavno. Trije fantje celo načrtujejo, da bi se spustili z gumijastim čolnom po toku in dosegli Gradež.«

V veseli družini ni le domačinov, ampak tudi mladi iz drugih vasi se jim radi pridružujejo. »Jaz prihajam vsak dan iz Standreža,« pravi Maša, 14 let, »ker tu lahko dobim svoje prijatelje. Naj bo sončen dan ali dež, mi smo tu.« Marisa, 16 let, je iz Dola. »Rada pridem sem s svojimi prijateljicami, ker ni veliko ljudi in se lahko sončim v toplessu. Poleg tega je tudi precej blizu domu.«

»Toda sem ne prihajajo le kopalci iz okolice, ampak tudi iz tujine. Naša plaža je internacionalna,« nam izjavijo med smehom. »Med nami je namreč tudi mlada Čehinja, ki ji je pri Soči zelo všeč. Karmen, 11 let, je tu na dopustu vsako leto; očitno je glas o miškavosti reke Soče prišel zelo daleč.«

ALENKA FLORENIN

Benečija v prizadevanjih za utrjevanje svoje narodne in kulturne identitete

Potovanje po odmaknjenih beneških vaseh

Kakšna je v resnici dežela ki jo obdajajo številni miti

IGOR ŠKAMPERLE

Hriboviti kraji Beneške Slovenije so nam tako ali drugače znani. Tudi če jih še nismo obiskali, jih poznamo vsaj po imehu in v zadnjem času nam postaja vse bolj jasno, da so pomemben sestavni del slovenske stvarnosti v današnji Italiji. Hkrati pa si o Benečiji ustvarjamo podoben nekakšno samosvoje, odmaknjene in skrivnostne dežele. Ta mit je še vedno živ in resnici na ljubo je treba povedati, da takšna mitična podoba prebivalcem beneških vasi ni vedno koristila. V SR Sloveniji so večkrat pisali o krajih nad Kobari-dom in v okolici Breginja kot o divnem zahodu, pri tem pa pozabljali, da tudi onstran, še bolj proti zahodu žive Slovenci. In kar je za Kranjce bil divji zahod, je za Italijane bil skrivnostni, vzhodnjaški "mondo slavo".

življenjem v vasi in okolici seznanimo bolj od blizu. Jože se dnevno vozi na delo v 40 kilometrov oddaljeni Špeter Slovenov, v Bardu pa vodi kulturno društvo. Težava je seveda v tem, da je mladih ljudi zelo malo, tako da skušajo dejavnost približati zanimanju domačega, večinoma starejšega prebivalstva. Aktivni je tudi cerkveni pevski zbor, nova težava pa je spet v tem, da jim je od vaše cerkve ostal le zvonik. Posledica potresa, tako da uporabljajo zdaj cerkev nižje spodaj v dolini. Jože, Luisa in žena prof. Černeta nam povedo nekaj o tradicionalnih verskih praznikih, sv. Trojice ali Marijinega zdravja, ko se zberejo iz okoliških vasi, iz Platišča, Brezij, Viškorša, Tipane, Zavrh in drugih. Ti prazniki se vsakič dogodijo v drugi vasi in imajo značaj velikega ljudskega praznovanja.

Bardo je zanimiva vas tudi zaradi svoje lege, saj leži na odprti ravnici vrh griča, od koder je na vse strani odprt razgled. Pogled seže od južnih obronkov Terskih dolin, prek strmin, kjer se nahajajo odročne vasice Pod-

bardo, Ter, Zavrh in druge. Že takoj po priključitvi k Italiji leta 1866 so oblasti tod začele z raznarodovanjem, kajpak tako, da so odpoklicali slovenske duhovnike in jih nadomestili z italijanskimi ali furlanskimi. Proti severu se pogled dokončno upre v stene Mužcev, ki zapirajo dolino in zdi se, kot bi bilo pod njimi konec sveta. Za visokim grebenom pa je drug delček sveta, ki ga prav tako že stoletja oživlja zanimiva, za nas malce čudaška govorica, Rezija in njeni ljudje.

Zapustimo Bardo in se mimo Njivic (Vedronca) pripeljemo v Trinkov Trčmun, od koder se počasi vračamo v Čedad. Slovenska beseda je v Benečiji močno zrasčena s svojo zemljo in sosednjo, furlansko kulturo. Vendar so nacionalistični pritiski nanjo večinoma precej manjši kot v tržaškem gnezdu. Tudi to daje upati, da se bo kultura in beseda neke manjšine ohranila. Kar me je še od vsega skupaj najbolj presenetilo, je bil iskrič ponos malih otrok, ki smo jih srečali naslednji dan v Špetru, na stavke, ki so jih brez težav razumeli in znali povedati v meh-kem domačem narečju.

Po dolгих letih odmaknjenosti in izseljevanja

Gospodarske in druge pobude v Benečiji

METKA ČELIGOJ

Benečija — divja in lepa dežela. V soncu neznansko vabljuje, v neurju grozeča. Od ravnine Nadiše se pogled dvigne v strme višine hribov, med katerimi se skrivajo osamljene in skrite vasi. Tu žive Slovenci, od nekdanj. Kdo ve, kaj je pritegnilo pozornost prvega med prvaki, da je tu ustavil svoj popotni korak in ustvaril dom za svoj rod — od tedaj je minilo na tisoče let, preteklo dosti vode. Umirali so imperiji, propadala cesarstva, ljudstvo na teh hribovih pa je še vedno znalo reči: "Kuo je lepuo!", ko je spet vzšlo sonce. Preživeli so najhujše potujočevalne pritiske, desetletja brez priznanja slovenske kulture in jezika, preganjanja slovenskih duhovnikov. Njihove vrste so se zredčile, a obstale.

Lepota dežele in rodovitnost pobojčij, ki so nekoč tem ljudem dajala sko-

raj vse, kar so potrebovali za življenje, danes že dolgo nista več dovolj. Demografsko nazadovanje, izseljevanje in gospodarska zaostalost so postale stalnica v zgodovini Slovencev videmske pokrajine. Vse več njiv je preraščenih, vse več hiš je zapuščenih. Po potresu, ki je leta 1976 močno pretresel in prizadel te kraje, so večino porušeni in poškodovani hiš prenovili. Vasi so dobile popolnoma nov obraz (lahko bi tudi rekli, da so izgubile svoj značaj), a je v njih še bolj ostro zazijala praznina za vsemi mladimi, ki so šli s trebuhom za kruhom v dolino in tujino.

Plastišča so majhna vas, skoraj popolnoma osamljena in daleč od najbližjih sosedov. Tu živi šestdesetletni Antonio - Nino Cuffolo z ženo Marijo in osemdesetletno teto, sestro duhovnika Antona Cuffola, ki je bil duhovni vodja slovenskega ljudstva do svoje

smrti v novembru 1959. Častiti je v svojem pretresljivem dnevniku opisal vse, kar se je z Beneškimi Slovenci dogajalo med drugo svetovno vojno, njegov nečak pa bi lahko začrtal novo, nič manj tragično stran življenja ob Teru: postopno umiranje slovenskih vasi. Plastišča so zapustili skoraj vsi mladi. Odšli so v tujino, od koder pridejo le poleti, na kratek obisk k staršem — vrnili se ne bodo nikoli. Zadnji otrok v vasi se je rodil pred letom in pol, njegovi starši pa so kmalu nato odšli v dolino, kjer je pot do zaslužka lažja. Nino nam je lahko naštel imena le štirih otrok, starih od 3 do 17 let. Vse manj jih je, vas je vse bolj tiha. Breme vaškega življenja in običajev je na starejših ramah.

V Nadiških dolinah je položaj za spoznanje boljši. Špeterska občina je najgostejše naseljena slovenska občina v videmski pokrajini, njeni prebivalci so se včasih največ ukvarjali s sadjarstvom in vinogradništvom na prvih obronkih Matajurja. Pravih kmetov je vse manj, mladi iščejo zaposlitve v tovarnah in podjetjih. Pri Špetru se razvija industrijska cona, vendar pa prostih mest še zdaleč ni dovolj za številne prosilce, ki jih je samo v tej občini okrog 400. V industrijski coni najdemo dve uspešni podjetji: kemično tovarno Vepas in lesno-predelovalno industrijo Hobles, ki sta nastali z mešanim jugoslovansko-italijanskim kapitalom na osnovi Osimskih sporazumov. Ob boku jima stoji tovarna Danieli Natisone, ki je bila, kot prvi sodobni industrijski obrat v teh krajih, dolgo mit Nadiške doline. Njeno poslovanje je uspešno, zato je toliko bolj presenetljiva odločitev vodstva, da jo ukine. Ker to pomeni odpust velikega števila domačih delavcev, je ta poteza med domačini vzbudila burno neodobravanje. Nova delovna mesta obljublja pogod-

ba z velikim farmacevtskim podjetjem FIDIA, ki bo tu postavilo farmo poskusnih kuncev, s tem zaposlilo približno 60 domačinov ter organiziralo šolanje za posebne kadre.

V Cemurju ima svoj sedež delniška družba Beneco S.p.A., ki je bolj znana po svoji blagovni znamki Kronos. Ustanovljena je bila leta 1978 v okviru prizadevanj za gospodarski dvig Beneške Slovenije. V tem času ji je uspelo palet izdelkov razširiti na različne vrste športnih copat, smučarskih čevljev, palic, zimskih čevljev, proizvodov za prosti čas in rekreacijo... Med njihovimi prodajnimi artikli so tudi smučarski in tekaški čevlji alpina, povezali pa so se še z drugimi slovenskimi proizvajalci obutve. Svoje izdelke uspešno prodajajo v Italiji in drugih državah Evrope, posegli pa so tudi na širši svetovni trg. Trenutno je v njihovih obratih zaposlenih 65 ljudi. V njihovo verigo je vključenih še 10 kooperantov iz Montebellune.

Po 120 letih asimilacijske politike so v Špetru uresničili željo po šolanju v slovenskem jeziku. Oktobra lani so, po dveh letih dvojezičnega vrtca, odprli še prvi razred zasebne dvojezične šole. Obiskovalo ga je 6 učencev, ki sta jih v slovenščini in italijanščini poučevali dve učiteljici. Otroci so šolsko leto zaključili še bolje kot so pričakovali — nekateri izmed njih sedaj prvič govorijo slovensko in doma učijo starše že nekoliko pozabljene materinščine. Za drugo leto je v šolo že vpisanih novih šest otrok — pogumna pobuda je našla odmev med Slovenci, ki so do sedaj poznali le italijanske šole. Odziv in rezultati so velika spodbuda za vse, ki so postavili na noge Šolski center Špeter, da nadaljuje prizadevanja za priznanje prve dvojezične šole v Italiji.

SLOVENCİ IN GORE

FRANCE ZUPAN

II.

»Ljubez« do narave in gora na potrošniški način, tako, da si najlepše kraje prisvojimo s tem, da na njih zgradimo svoj vikend, hotel, počitniški dom, da z buldožerji zrijemo ceste v blaga pobočja, kjer so bile stoletja pašne planine — taka ljubez očito uničuje objekt le ljubezni. Tako kot drugod tudi v slovenskih gorah kmetje opuščajo pašo, košnjo, opuščeni stanovi in sirarne se predelujejo v počitniške hišice. Pašnike zarašča gozd, pokrajina, ki so jo tisoč let gospodarsko izkoriščali in je zaradi tega dobila značilne tradicionalne poteze alpske kulturne krajine, postaja vedno bolj le pokrajina »prostega časa«. Gorski prostor našega nacionalnega parka se prazni, njegovi tisočletni prebivalci — kmetje, drvarji, pastirji — se selijo v doline, njihovi nasledniki — vikendaši, turisti, izletniki — pa zemlje ne obdelujejo. Res je, da še nikdar v zgodovini ni — seveda le za kratek čas — bivalo v gorah toliko Slovencev kot prav sedaj. Kakšen številčni skok, kakšna razlika s preteklostjo, ko so njihovi predniki spoštljivo in s strahom zrlj navzgor v divje, strme snežnike, ki so jih lahko videli, ko so zravljali svoje hrbte od dela na polju! Zelo verjetno o njih niso kaj dosti premišljevali, saj so bile te sive prikazni na obzorju, kadar jih niso ravno zakrivala megle in oblaki, le predaleč od njihovega vsakdanjega življenja in skrbi.

Pa vendar — pogledjmo, kakšno je bilo nekoč razmerje prebivalcev Slovenije do gora. Današnja množična zagnanost je le kratek, neznan kosček zgodovine, in ko takole

množično drvimo po gorah, jih smetimo in krotimo s cestami, žičnicami in helikopterji, plezamo po previsnih stenah in smo tako rekoč nenehno prisotni v njih, obenem pa tako tuji kot še nikdar, velja za hip postati in na kratko, res samo bežno in nepopolno pogledati v preteklost, ko so »gore še bile gore«.

Seveda Slovenije ne moremo kar v celoti imeti za alpsko deželo, saj je veliki lok Alp prav tu, potem ko se je še enkrat vzpel v čudovite in neponovljive oblike Julijskih Alp, mogočnih Karavank in nazadnje še Kamniško-Savinjskih Alp, polagoma umiri in preljeje proti vzhodu v vrsti gričev in vinskih goric v širno Panonsko nižino. Z morske, južne strani pa prihaja Kras s sredozemskimi vplivi: tudi v posameznih alpskih dolinah se v kulturi prebivanja, običajih, arhitekturi stikata sredozemski in severnjaki vpliv. Dolina Trente je v preteklosti gravitirala na jug, gorenjsavska pa na sever, na Koroško, in stiki med njima so vodili prek visokega alpskega prelaza Vršč, prek katerega je šla steza. Tako kot Slovenija v širšem pogledu so tudi njene Alpe (ali njen gorski svet) mikavna mešanica različnih kultur in celo različnih tipov pokrajin. Popotnik najbolje občuti to razliko, če potuje iz divje, skalnate Trente na sever, kjer mu oko naenkrat pomirijo širni, temni smrekovi gozdovi in bolj blage, prijaznejše gore. Svet zase je bil stoletja Bohinj s svojimi trdimi, svojeglavimi Bohinjci, posebej jezerski konec, pa vasi na južnih pobočjih Karavank, skrivnostna dolina Kamniške Bistrice s svojimi rokavnjaci in legendarnim lovcom Bosom, pa spet tam na vzhodnem robu Logarske doline, Robanov kot... Človek dobesečno ne ve, kateremu koncu Slovencev gora bi dal prednost. In pri tem sploh nismo omenili sredogorja, škofjeloškega gorovja s starimi naselbinami Tirolcev, Sorice, Cerkljanskega... Proces praznjenja gorskih vasi tudi teh krajev ni obšel. Če koga veselijo številke: na območju sedanjega triglavskega parka je leta 1869 živelo skoraj 4000 ljudi, sedaj pa jih je le še polovica.

Deloma so bile te gore (oziroma vsaj nekatere visoke planote) naseljene že pred prihodom Slovanov. Pri tem mislimo seveda na občasno naselitev v poletnih mesecih zaradi pašne, mogoče tudi zaradi kopanja rude. Velika planina v Kamniških Alpah kaže s svojo nenavadno ovalno arhitekturo pastirskih stanov na arhitekturne vzore, katerih izvor se izgublja v sivi davni. Bohinjske planine so ljudje prav tako gospodarsko izkoriščali že pred naselitvijo sedanjih prebivalcev, arheologija pa odkriva naselja v višinah, ki jih danes komaj imamo za primerne. Po propadu rimskega imperija, ki je svojim prebivalcem le nudil varnost, so se preostali prebivalci v tistih nemirnih časih preseljevanja narodov naseljevali in živeli v strminah in višavah, ki so jim edine nudile varnost. Enega od takih krajev smo Slovenci kot prišleki poimenovali Ajdna, to se pravi, bivališče ajdov, bajeslovnih velikanov iz davnine — v resnici pa samo na smrt preplašenih civiliziranih preostankov rimske civilizacije v teh krajih, ki so pred barbari bežali v gore in na težko pristopna mesta.

Vsekakor je nekdanj prihajalo v neposredni stik z visokimi gorami le majhno število ljudi, in sicer obrobne družbene skupine: divji lovci, pastirji, gozdarji in iskalcu rude, ljudje torej, ki so bili še bolj neuki in zaostali kot prebivalstvo po dolinah. Njihovega samotnega, enoličnega in težkega življenja res ne gre idealizirati. Dolga stoletja so gore neznane, skrivnostne, in če že vzbujajo kakšna čustva, je to predvsem strah in nelagodnost. Če bi kdo dejal, da so lepe, bi bil to seveda popoln nesmisel: večini ljudi so se zdele grde.

Takega mnenja so bili očitno že stari Rimljani, saj so njihovi pisarji večkrat tako tudi zapisali. Za rimske vojske so gore pomenile sovražno tujino, mraz, lakoto, napore in divje domačine, ki so na primernih krajih v soteskah valili nanje kamenje.

(NADALJEVANJE SLEDI)

Košarka: mladinsko košarkarsko SP v Bormiu Jugoslavija in ZDA za zlato

BORMIO — V drevisnjem velikem finalu svetovnega mladinskega košarkarskega prvenstva bosta moči merili reprezentanci Jugoslavije in Združenih držav Amerike, ki sta tudi pred začetkom tekmovanj veljali za glavna favorita.

Se bolj kot Američani pa so bili samo laskavih pohval deležni jugoslovanski košarkarji, ki so, po mnenju številnih prisotnih izvedencev, najbolj daroviti rod košarkarjev, kar jih je kdaj predstavila Jugoslavija. In čeprav je primerjava s prejšnjimi generacijami nemogoča, je na dlani, da je to moštvo velika perspektiva jugoslovanske košarke, ki se ji torej ni bati za bodočnost.

Osnrednje srečanje včerajšnjega programa v Bormiu je pa bil dvoboj med ZDA in Italijo. Košarkarji Larryja Browna so prevladali nad »azzurrini«

5 točkami razlike (89:84), toda italijanski košarkarji so bili ves čas absolutno enakovredni in in skrajno uporen tekmelec, saj se niso nikoli vdali in so še 46 sekund pred koncem zaostajali samo za točko. V vrstah mlade Italije so bili tragični junaki srečanja Gentile (19), ki je nastopil kljub poškodbi gležnja ter centra Tolotti (21) in Rusconi (17). Tudi ostali pa so igrali dobro. Fainovi varovanci so morda napravili preveč podaj in zgrešili dva prodora v ključnih trenutkih. V napake pa jih je silila napadalna obramba Američanov, ki so spet pokazali izredne fizične sposobnosti. V vrstah ZDA sta prednjačila Schintzius (14) in Thompson (21).

Jugoslovanska selekcija je v drugem polfinalnem srečanju brez naprezanja premagala sicer presenetljivo vrsto ZRN. Toni Kukoč je spet zablesel. S 23 koši je bil najboljši strelec

tekme in spet je zadel 6 trojk na 7 poskusov. Ob njem sta bila najboljša Divac (17) in Dobraš (12).

V velikem finalu se bosta torej drevisni pomerili postavi Jugoslavije in ZDA, medtem ko se bo Italija borila za bronasto kolajno proti zahodnonemškemu košarkarjem.

Povejmo še, da je reprezentanca Tajvana zbrala dva milijona lir in jih poklonila prizadetemu prebivalstvu Valtelline.

VČERAŠNJI IZIDI

Finale za 11. mesto: Tajvan - Nigerija 90:81; **za 9. mesto:** Kitajska - Brazilija 98:85; **za 7. mesto:** SZ - Portoriko 100:86; **polfinala:** ZDA - Italija 89:84; Jugoslavija - ZRN 89:64.

DANAŠNJI SPORED

Finale za 5. mesto: Avstralija - Kanada; **za 3. mesto:** Italija - ZRN; **za 1. mesto:** Jugoslavija - ZDA.

Nogomet: koledar A in B lige Triestina bo pričela v gosteh Udinese doma proti Tarantu

RIM — Včeraj so sestavili koledar prihodnjih nogometnih prvenstev v A in B ligi, ki se bosta pričeli 13. septembra. V prvem kolu bo Triestina morala na gostovanje v Atalanto, medtem ko bo Udinese igral doma proti Tarantu. Tudi na derbi ne bo treba posebno dolgo čakati, saj bo že proti koncu oktobra (25.), in sicer najprej v Trstu.

Pri nogometni zvezi so se pri sestavi koledarjev držali določenih kriterijev. Nosilci skupin so ekipe, ki so v lanskem sezoni zasedle prvih šest mest (Napoli, Juventus, Inter, Verona, Milan in Sampdoria). Poleg tega bodo prvo kolo - če ni posebnih zahtev ali potreb - odigrali na terenu ekip, ki so lani igrala v gosteh. Tudi glede važnejših srečanj so se držali tega merila. Nadalje so seveda vzeli v poštev obveznosti v mednarodnih pokalih.

A LIGA

1. kolo (13. 9. 1987): Ascoli - Roma; Avellino - Torino; Cesena - Napoli; Fiorentina - Verona; Inter - Pescara; Juventus - Como; Pisa - Milan; Sampdoria - Empoli.

2. kolo (20. 9.): Como - Inter; Empoli - Juventus; Milan - Fiorentina; Napoli - Ascoli; Pescara - Pisa; Roma - Cesena; Torino - Sampdoria; Verona - Avellino.

3. kolo (27. 9.): Ascoli - Torino; Avellino - Roma; Cesena - Milan; Fiorentina - Como; Inter - Empoli; Juventus - Pescara; Pisa - Napoli; Sampdoria - Verona.

4. kolo (4. 10.): Avellino - Napoli; Como - Sampdoria; Empoli - Fiorentina; Milan - Ascoli; Pescara - Cesena; Roma - Pisa; Torino - Inter; Verona - Juventus.

5. kolo (11. 10.): Ascoli - Empoli; Cesena - Torino; Fiorentina - Avellino; Inter - Verona; Juventus - Roma; Napoli - Pescara; Pisa - Como; Sampdoria - Milan.

6. kolo (25. 10.): Avellino - Cesena; Como - Ascoli; Empoli - Pisa; Inter - Juventus; Pescara - Sampdoria; Roma - Napoli; Torino - Fiorentina; Verona - Milan.

7. kolo (1. 11.): Ascoli - Verona; Fiorentina - Pescara; Juventus - Avellino; Milan - Torino; Napoli - Empoli; Pisa - Inter; Roma - Como; Sampdoria - Cesena.

8. kolo (8. 11.): Avellino - Sampdoria; Cesena - Fiorentina; Como - Napoli; Empoli - Roma; Inter - Ascoli; Pescara - Milan; Pisa - Juventus; Torino - Verona.

9. kolo (22. 11.): Ascoli - Pisa; Como - Empoli; Fiorentina - Sampdoria; Juventus - Cesena; Milan - Avellino; Napoli - Torino; Roma - Inter; Verona - Pescara.

10. kolo (29. 11.): Avellino - Como; Cesena - Verona; Empoli - Milan; Inter - Napoli; Juventus - Ascoli; Pescara - Torino; Pisa - Fiorentina; Sampdoria - Roma.

11. kolo (13. 12.): Cesena - Como; Fiorentina - Inter; Milan - Roma; Napoli - Juventus; Pescara - Avellino; Sampdoria - Ascoli; Torino - Empoli; Verona - Pisa.

12. kolo (20. 12.): Ascoli - Fiorentina; Como - Torino; Empoli - Cesena; Inter - Milan; Juventus - Sampdoria; Napoli - Verona; Pisa - Avellino; Roma - Pescara.

13. kolo (3. 1. 1988): Avellino - Ascoli; Cesena - Pisa; Fiorentina - Roma; Milan - Napoli; Pescara - Como; Sampdoria - Inter; Torino - Juventus; Verona - Empoli.

14. kolo (10. 1.): Ascoli - Pescara; Como - Verona; Empoli - Avellino; Inter - Cesena; Juventus - Milan; Napoli - Fiorentina; Pisa - Sampdoria; Roma - Torino.

15. kolo (17. 1.): Avellino - Inter; Cesena - Ascoli; Fiorentina - Juventus; Milan - Como; Pescara - Empoli; Sampdoria - Napoli; Torino - Pisa; Verona - Roma.

POVRATNI DEL - 1. kolo: 24. 1.; 2. kolo: 31. 1.; 3. kolo: 7. 2.; 4. kolo: 14. 2.; 5. kolo: 28. 2.; 6. kolo: 6. 3.; 7. kolo: 13. 3.; 8. kolo: 20. 3.; 9. kolo: 27. 3.; 10. kolo: 10. 4.; 11. kolo: 17. 4.; 12. kolo: 24. 4.; 13. kolo: 1. 5.; 14. kolo: 8. 5.; 15. kolo: 15. 5.

B LIGA

1. kolo (13. 9. 1987): Arezzo - Genova; Atalanta - Triestina; Catanzaro - Brescia; Lazio - Sambenedettese; Lecce - Bologna; Modena - Bari; Padova - Messina; Parma - Cremonese; Piacenza - Barletta; Udinese - Taranto.

2. kolo (20. 9.): Bari - Piacenza; Barletta - Arezzo; Bologna - Udinese; Brescia - Parma; Cremonese - Modena; Genova - Padova; Messina - Lazio; Sambenedettese - Lecce; Taranto - Atalanta; Triestina - Catanzaro.

3. kolo (27. 9.): Arezzo - Triestina; Atalanta - Bari; Catanzaro - Messina; Lazio - Bologna; Lecce - Barletta; Mo-

dena - Sambenedettese; Padova - Brescia; Parma - Genova; Piacenza - Taranto; Udinese - Cremonese.

4. kolo (4. 10.): Bari - Arezzo; Brescia - Bologna; Cremonese - Piacenza; Genova - Catanzaro; Messina - Udinese; Modena - Lazio; Parma - Atalanta; Sambenedettese - Padova; Taranto - Lecce; Triestina - Barletta.

5. kolo (11. 10.): Arezzo - Lecce; Atalanta - Sambenedettese; Barletta - Brescia; Bologna - Messina; Catanzaro - Parma; Lazio - Cremonese; Padova - Modena; Piacenza - Triestina; Taranto - Genova; Udinese - Bari.

6. kolo (18. 10.): Bari - Catanzaro; Brescia - Taranto; Cremonese - Barletta; Genova - Bologna; Lazio - Padova; Lecce - Atalanta; Modena - Arezzo; Parma - Messina; Sambenedettese - Triestina; Udinese - Piacenza.

7. kolo (25. 10.): Arezzo - Atalanta; Barletta - Modena; Bologna - Parma; Brescia - Sambenedettese; Genova - Bari; Messina - Cremonese; Padova - Lecce; Piacenza - Lazio; Taranto - Catanzaro; Triestina - Udinese.

8. kolo (1. 11.): Arezzo - Padova; Atalanta - Modena; Bari - Brescia; Bologna - Taranto; Catanzaro - Sambenedettese; Cremonese - Genova; Lecce - Lazio; Messina - Triestina; Parma - Piacenza; Udinese - Barletta.

9. kolo (8. 11.): Barletta - Messina; Brescia - Cremonese; Catanzaro - Bologna; Genova - Udinese; Lazio - Atalanta; Modena - Lecce; Piacenza - Padova; Sambenedettese - Arezzo; Taranto - Parma; Triestina - Bari.

10. kolo (15. 11.): Atalanta - Barletta; Bari - Taranto; Cremonese - Catanzaro; Lazio - Arezzo; Lecce - Brescia; Messina - Genova; Modena - Piacenza; Padova - Triestina; Sambenedettese - Bologna; Udinese - Parma.

11. kolo (22. 11.): Arezzo - Cremonese; Atalanta - Padova; Barletta - Lazio; Bologna - Bari; Catanzaro - Udinese; Genova - Brescia; Parma - Sambenedettese; Piacenza - Lecce; Taranto - Messina; Triestina - Modena.

12. kolo (29. 11.): Arezzo - Piacenza; Bari - Parma; Brescia - Messina; Cremonese - Taranto; Lazio - Triestina; Lecce - Genova; Modena - Bologna; Padova - Catanzaro; Sambenedettese - Barletta; Udinese - Atalanta.

13. kolo (6. 12.): Barletta - Padova; Bologna - Cremonese; Brescia - Udinese; Catanzaro - Arezzo; Genova - Lazio; Messina - Bari; Parma - Modena; Piacenza - Atalanta; Taranto - Sambenedettese; Triestina - Lecce.

14. kolo (13. 12.): Arezzo - Messina; Atalanta - Genova; Barletta - Taranto; Cremonese - Bari; Lazio - Catanzaro; Lecce - Udinese; Modena - Brescia; Padova - Parma; Sambenedettese - Piacenza; Triestina - Bologna.

15. kolo (20. 12.): Bari - Lecce; Bologna - Padova; Brescia - Piacenza; Catanzaro - Barletta; Cremonese - Atalanta; Genova - Sambenedettese; Messina - Modena; Parma - Arezzo; Taranto - Triestina; Udinese - Lazio.

16. kolo (3. 1. 1988): Arezzo - Taranto; Atalanta - Brescia; Barletta - Parma; Lazio - Bari; Lecce - Cremonese; Modena - Catanzaro; Padova - Udinese; Piacenza - Bologna; Sambenedettese - Messina; Triestina - Genova.

17. kolo (10. 1.): Bari - Sambenedettese; Bologna - Atalanta; Brescia - Lazio; Catanzaro - Lecce; Cremonese - Padova; Genova - Barletta; Messina - Piacenza; Parma - Triestina; Taranto - Modena; Udinese - Arezzo.

18. kolo (17. 1.): Arezzo - Bologna; Atalanta - Catanzaro; Barletta - Bari; Lazio - Parma; Lecce - Messina; Modena - Udinese; Padova - Taranto; Piacenza - Genova; Sambenedettese - Cremonese; Triestina - Brescia.

19. kolo (24. 1.): Bari - Padova; Bologna - Barletta; Brescia - Arezzo; Catanzaro - Piacenza; Cremonese - Triestina; Genova - Modena; Messina - Atalanta; Parma - Lecce; Taranto - Lazio; Udinese - Sambenedettese.

POVRATNI DEL - 1. kolo: 7. 2.; 2. kolo: 14. 2.; 3. kolo: 21. 2.; 4. kolo: 6. 3.; 5. kolo: 13. 3.; 6. kolo: 20. 3.; 7. kolo: 27. 3.; 8. kolo: 2. 4.; 9. kolo: 10. 4.; 10. kolo: 17. 4.; 11. kolo: 24. 4.; 12. kolo: 1. 5.; 13. kolo: 8. 5.; 14. kolo: 15. 5.; 15. kolo: 22. 5.; 16. kolo: 29. 5.; 17. kolo: 5. 6.; 18. kolo: 12. 6.; 19. kolo: 19. 6.

PRİČETEK SREČANJ: 13. septembra: 16.00; 27. septembra: 15.00; 18. oktobra: 14.30; 7. februarja: 15.00; 27. marca: 15.30; 1. maja: 16.00; 5. junija: 16.30.

Nogomet: zbor nevsakdanje ekipe

Tudi brezposelni trenirajo

Brezposelni nogometaši med zborom skupaj z De Sistijem (drugi z desne)

POMEZIA (RIM) — Pred dnevi so se zbrali na pripravah profesionalni nogometaši, ki še niso podpisali pogodb z nobenim klubom in so torej še vedno brezposelni. Med temi športniki je mnogo znanih imen, nekaj pa se jim jih bo še pridružilo. Tu so pri-

sotni Sorbi in Musella (zadnja ekipa - Bologna), Tagliaferri in Dal Fiume (Udinese), Podavini, Filisetti in Jelpo (Lazio), Marchetti in Vincenzi (Ascoli), Orsi (Arezzo), Bivi (Bari), Garritano (Sorrento), Tacchi (Lecce), Sella (Ancona) in drugi. V kratkem pa bodo z nji-

mi še Maldera in Gentile (Fiorentina) ter Tardelli (Inter).

Trener te ekipe, ki bi lahko brez posebnih težav igrala v prvi italijanski ligi, je De Sisti, katerega je prav pred kratkim pri vodstvu Udineseja zamenjal Giacomini. Pobudo za to nenavadno moštvo je imel bivši nogometaš Lazio in Triestine odvetnik Renato Miele. Treninji bodo trajali do 29. avgusta, za veliki šmaren pa bodo nogometaši prosti. Ekipa bo igrala vrsto prijateljskih tekem, izkupiček katerih bo šel v dobrodelne namene.

Ideja je prav gotovo novotarska, saj so se »brezposelni« v prejšnjih letih takoj po odpustu »izgubili«. Časopisi jim namreč niso več posvečali naslovov, tako da so jih vsi kaj kmalu pozabili, nogometaši pa so morali predčasno zaključiti svojo kariero. Pobudnik Miele pa je med pogovorom izjavil, da ima ta zbor dvojno funkcijo: nogometaši se držijo v formi, predvsem pa na ta način sredstva javnega obveščanja ne pozabljajo nanje.

Nogomet: evropski pokali UEFA potrdila prijave NZJ

ŽENEVA — Evropska nogometna zveza UEFA je včeraj potrdila, da so prijave za udeležbo jugoslovanskih klubov v evropskih pokalih, ki jih je jugoslovanska nogometna zveza odposlala junija, povsem veljavne. V telexu, ki ga je glavni tajnik Bangerter naslovil Tanjugovemu dopisniku piše, da o morebitnih sporih z UEFA ali med samimi klubi ne more razpravljati redno sodišče, ampak samo pristojni organi UEFA. To pa pomeni, da razsodba srbskega sodišča združenega dela, ki je s svojimi odločitvami nekoliko spremenila zadnjo prvenstveno lestvico (naslov državnega prvaka pripada sedaj beograjskemu Partizanu, v drugo ligo pa je izpadel vinkovski Dinamo namesto Sarajeva), ni pomembna za UEFA.

Za UEFA so torej pravilne edinole junijske prijave NZJ za vpis svojih klubov v pokalnih tekmovanjih. Jugoslavijo bodo tako zastopali Vardar v pokalu prvakov, Partizan, Crvena zvezda in Velež v pokalu UEFA ter Hajduk v pokalu pokalnih prvakov.

Košarka: Jadran začel priprave V znamenju novosti

Včeraj so se Jadranovi košarkarji zbrali na prvem treningu letošnje sezone. Pred samo vadbo pa sta predsednik Edi Kraus in trener Peter Brumen na kratko orisala glavne smernice in okvirni program celotne letošnje dejavnosti.

Na včerajšnjem zboru so bili prisotni skoraj vsi igralci. Odsotni so bili Gulič, zaradi bolezni, Sosič, ki se še ni vrnil z dopusta in pa Lokar, ki se ni predstavil, ker hoče prestopiti k Stefanu in čaka na sklep pogovorov med društvoma.

Večjo novost predstavlja prihod 200 cm visokega Fabia Banella, člana tržaškega Solvaya, ki je lani igral v vrstah videmskega prvoligaša Fantonija. Banello se bo že naslednji teden pridružil jadranovcem.

Lansko ekipo bodo dopolnili še Klavdij Starc, ki je pri koncu svojih vojaških obveznosti, mladi Poletov košarkar Štefan Persi ter Begov center Loris Zobec.

Jadran se bo udeležil tekmovanj, o katerih smo že poročali. Zaradi težav

posameznikov z vojaškimi oblastmi in službo pa bodo odpadle skupne priprave v Mežici.

O Jadranovih pripravah bomo podrobneje še poročali. (Cancia)

Nogomet: sponsorizacija prvenstva

RIM — Predsednik zveze italijanskih profesionalnih klubov, Antonio Matarrese je včeraj sporočil, da bo Totocalcio pokrovitelj letošnjega in prihodnjih italijanskih prvoligaških prvenstev.

Bolgar Vucov prevzel Hajduka

SPLIT — Novi tehnični direktor Hajduka, bivši selektor bolgarske nogometne reprezentance, Ivan Vucov, je včeraj vodil svoj prvi trening pri splitskem nogometnem prvoligašu. Vucovu bosta pri delu pomagala bivša reprezentanta Peruzović in Katalinić, ki bosta letos debitala v vlogi pomožnih trenerjev.

Ladje in trajekti v tržaškem pristanišču

Urniki odhodov in prihodov

TRAJEKTA EUROPA I in II: Trst-Patras in Patras-Trst vsak ponedeljek, četrtek in soboto ob 20. uri. Potovanje traja od 36 do 40 ur, trajekta odpotujeta istočasno iz obeh pristanišč. (V Trstu ima trajekt privez v Starem pristanišču.)

TRAJEKTI TIEPOLO TINTORETTO in TIZIANO

iz Trsta za Benetke, Split in Dubrovnik — vsak mesec 9., 19. in 29. odhod trajekta iz Trsta ob 11. uri: za Benetke - prihod ob 12.30 za Split - prihod ob 10. uri naslednjega dne za Dubrovnik - prihod ob 19. uri (naslednjega dne) iz Dubrovnika in Splita s postankom v Benetkah za Trst — vsak mesec 4., 14. in 24. iz Dubrovnika - odhod ob 10. uri iz Splita - odhod ob 19. uri iz Benetk - odhod ob 15. uri naslednjega dne Prihod v Trst ob 16.30 (naslednjega dne).

TRAJEKTI FRECCIA DELL'OVEST in HERM SCHEPERS za Egipt in Izrael:

— Odhod iz Trsta vsakih 10 dni.

TRAJEKTI Jugolinije za Južno Ameriko:

— Odhod iz Trsta enkrat na mesec.

Program ekskurzij ladje Dionea:

ODHOD IZ TRSTA

— v ponedeljek odhod iz Trsta ob 8. uri, prihod v Pulo ob 12.30; — v torek odhod iz Trsta ob 8. uri, prihod v Gračevo ob 9.30 in v Poreč ob 12.15; — v četrtek odhod iz Trsta ob 8. uri, prihod v Koper ob 8.40, v Izolo ob 9.20, v Piran ob 9.55, v Umag ob 10.45, v Novigrad ob 11.35 in v Poreč ob 12.10; — v petek odhod iz Trsta ob 8. uri, prihod v Gračevo ob 9.30, v Poreč ob 12.10 in v Rovinj ob 13.25; — v soboto odhod iz Trsta ob 8. uri, prihod v Gračevo ob 9.30, v Poreč ob 12.10, v Rovinj ob 13.25; — v nedeljo odhod iz Trsta ob 8. uri, prihod v Gračevo ob 9.30, v Umag ob 11.10, v Rovinj ob 13.30.

ODHODI IZ ISTRE IN GRADEŽA

— v ponedeljek odhod iz Pulja ob 16.30, prihod v Trst ob 21. uri; — v torek odhod iz Poreča ob 15.30, prihod v Piran ob 17.20 (odhod iz Pirana ob 17.35), prihod v Gračevo ob 18.50 (odhod iz Gračevo ob 19.05), prihod v Trst 20.35; — v četrtek odhod iz Poreča ob 15.15, prihod v Novigrad 15.40 (odhod iz Novigrada 15.45), prihod v Umag 16.30 (odhod iz Umaga 16.35), prihod v Piran 17.20 (odhod iz Pirana 17.30), prihod v Izolo 18. uri (odhod iz Izole ob 18.05), prihod v Koper 18.25 (odhod iz Kopra 18.55), prihod v Trst 19.35; — v petek odhod iz Rovinja ob 15.45, prihod v Poreč ob 16.40 (odhod iz Poreča ob 16.55), prihod v Gračevo ob 19.20 (odhod iz Gračevo ob 19.35), prihod v Trst ob 21.05; — v soboto odhod iz Rovinja ob 15.45, prihod v Poreč ob 16.40 (odhod iz Poreča ob 16.55), prihod v Gračevo ob 19.20 (odhod iz Gračevo ob 19.35), prihod v Trst ob 21.05; — v nedeljo odhod iz Rovinja ob 15.40, prihod v Umag ob 17.40 (odhod iz Umaga ob 17.55), prihod v Gračevo ob 19.20 (odhod iz Gračevo ob 19.35), prihod v Trst ob 21.05.

Preživite razburljiv večer na hipodromu Montebello

nocoj ob 20.30

Mnenja naših tekmovalcev o pravkar zaključenem DP v atletiki

Lepa izkušnja in nepozabno doživetje

Sonja Antoni v pogovoru z našim dopisnikom

Na komaj zaključenem državnem prvenstvu v atletiki v Rimu so nastopili tudi nekateri slovenski atleti, ki branijo barve raznih italijanskih društev. Po njihovem povratku domov smo jih povprašali za mnenje o rezultatih, ki so jih dosegli na tekmovalstvu ter o vzdušju, ki je v tem času vladalo na državnem prvenstvu.

Prva, ki smo jo po dolgem iskanju izsledili (tudi atleti so po tem zahtevnem prvenstvu odšli na kratek počitek), je bila zaprekašica Sonja Antoni, ki je pridno trenirala na atletskem stadionu na Kolonji. Sonja je z dresom kluba Olivo Sigillo Ancona zasedla dve odlični četrti mesti ter na tem tekmovalstvu dosegla tudi osebni rekord. Najprej smo jo vprašali za mnenje o svojem nastopu na tem DP.

Franco Ruclli

»S svojim nastopom v Rimu sem zelo zadovoljna, saj mislim, da sem opravila eno svojih najboljših tekem, o čemer zgovorno pravi tudi nov osebni rekord, ki sem ga tu dosegla.«

Opazili smo, da so bili v nekaterih panogah odsotni glavni kandidati za najvišja mesta na lestvici. Ali je bilo tako tudi v tvoji panogi?

»Moram povedati, da je bila letošnja zasedba v tekmovalstvu 400 m z ovirami boljše, od prejšnjih, tako da se je kvaliteta raven tega tekmovalstva nedvomno dvignila. Že samo dejstvo, da je kar šest tekmovalk opravilo finalni tek s časom pod eno minuto, zgovorno pravi o nivoju tekmovalstva. K temu bi pa rada dodala, da tekmovalci, ki so v sami špici kategorije, čestokrat bojkotirajo ta tekmovalstvo, kar gotovo oslabi ugled in nivo takega tekmovalstva. Dobro bi bilo, če bi atletska zveza pri teh atletih postopala, tako da bi tudi oni na takih prvenstvih nastopali in nedvomno dvignili kakovost rezultatov.«

Sonja, kateri pa so sedaj tvoji kratkoročni programi, oziroma kate-

rih tekmovalcev se boš v kratkem udeležila?

»Glavni cilj letošnje sezone je bilo prav prvenstvo v Rimu. V glavnem se bom sedaj udeležila raznih atletskih mitingov, za katere pa se še nisem dokončno odločila.«

...

Poleg Antonijeve je na tekmovalstvu 400 m z zaprekami nastopil tudi naš rojak iz Beneške Slovenije Franco Ruclli, ki nastopa za atletski klub FFOO Padova.

Franco, ali si zadovoljen s svojim nastopom in z rezultatom, ki si ga dosegel?

»S časom, ki sem ga na tem tekmovalstvu dosegel, sem precej zadovoljen, saj je le-ta eden od boljših, ki sem jih kdaj zabeležil. Verjetno bi se lahko bolj veselil z boljšo končno uvrstitvijo. Pripisati velja, da je končna uvrstitev v finalnem teku vedno zelo negotova, saj je emocionalni faktor na takih tekmah vedno prisoten. Sam dokaz za to je tekač Frigerio, ki je v finalnem teku za celo sekundo izboljšal osebni rekord in tako nepričakovano zasedel drugo mesto. Na koncu bi pa rad dodal, da zame še vedno velja pogovor, ki pravi, da je na takih prvenstvih najvažnejše sodelovati, če pa je poleg tega tudi končni rezultat dober, je zaščedenje tekmovalca še večje.«

Irena Tavčar

Kaj bi še dodal o kvaliteti nastopajočih tekmovalcev?

»Moram priznati, da ni bil nivo na letošnjem DP optimalen, saj so zaradi bližnjega atletskega SP in poškodb manjkali glavni kandidati za zmago.«

Franco, katere programe pa imaš sedaj v svoji bližnji prihodnosti?

»Zame je bil letošnji najvažnejši nastop prav državnemu prvenstvu v Rimu, takoj za tem pa pride po važnosti nastop na univerziadi, kjer sem osvojil zlato kolajno. Upal sem, da bom lahko

nastopil tudi na sredozemskih igrah, kar pa mi bo zaradi rezultata v Rimu nemogoče. V glavnem se bom sedaj udeležil raznih atletskih mitingov po Italiji.«

...

Druga slovenska atletinja, ki se je udeležila državnega prvenstva, je metalka diska in krogle Irena Tavčar, ki je nastopala za CUS Trst.

Irena, povej nam, kaj misliš o svojem dosežku?

»S svojim rezultatom sem vesela, saj si nisem pričakovala, da bi lahko segla po četrtem mestu. Zame je bil ta dosežek presenečenje, saj sem na tihem upala, da bom disk vrgla dlje. Svoj rezultat me je malce presenetil, tudi zaradi tega, ker je bila zasedba v moji panogi letos kvalitetna, kar se pa v tekmi sami ni izkazalo. Odsotna je bila namreč samo ena tekmovalka in to zaradi zdravstvenih razlogov.«

Te je na DP letos kaj posebno presenetilo?

»Omeniti velja, da je bila organizacija na letošnjem prvenstvu veliko boljša, kot na prejšnjih. Vse ceremonije so bile veliko bolj uradne, merilne naprave pa so bile izredno sodobne. Skratka, opravili smo generalko za SP v atletiki.«

Fabio Ruzzier

Kaj pa sedaj?

»Glavni letošnji cilj je bilo zame to državno prvenstvo. Najbrž se bom v kratkem udeležila raznih atletskih mitingov v deželi in če mi bo to mogoče, bom skušala izboljšati osebni rekord.«

...

Zadnji atlet, ki smo ga dobili, je bil v zamejstvu znani dolgoletni Fabio Ruzzier.

Fabio, kaj bi nam povedal o svojem nastopu?

»Zelo sem zadovoljen s svojim nastopom, saj je bil že sam dosežek norme za nastop na DP velik uspeh. Z rezultatom, ki sem ga dosegel, sem presenečen, saj je v tej panogi nastopila vsa italijanska dolgoletna elita. Mislim pa, da bi lahko z malo večjo srečo segel dve mesti višje na lestvici.«

Ali si ti je kak dogodek na tekmovalstvu posebno vtisnil v spomin?

»Zame je bil ta nastop zelo privlačen, saj je bilo to prvič, ki sem nastopil na atletskem stadionu. Poleg tega smo preizkusili progo, ki bo uradna na bližnjem svetovnem prvenstvu. Najbolj trenutni sem vsekar doživel v zadnjih 400 m proge, ko smo vstopili v atletski stadion in so nas tamkajšnji gledalci pozdravili z navdušenim ploskanjem.«

Kateri so tvoji bližnji načrti?

»Najprej si bom vzel nekaj dni počitka, nato pa bom zopet pričel treninge, saj je moj glavni cilj drugega dela sezone individualno prvenstvo na 50 km dolgi progi, ki bo letos v drugi polovici septembra v Ascoliju. V sklopu priprav na to prvenstvo bom nastopil na raznih tekmovalstvih, med katerimi bodo tudi nekatera mednarodna.«

MARKO KALC

IGRA IN BISERI

Bogdan Biščak

25.

V megli in rahlem sneženju smo naslednji dan napeli vrvi do opisane prostora, še dan kasneje pa so Andrej, Čita in Igor tam že postavili šotor. Ko sva se, po dnevu počitka v taboru I, z Matevžem vrnila (Beni je ta dan odšel v našo »pravo« smer po vsaj eno statično vrv, saj je vse kazalo, da nam jih bo zmanjkalo), sva z bojznijo in upanjem čakala, kaj nama bodo oni trije povedali. Ali bomo končno le imeli srečo s to, stokrat prekleto steno, ali pa bomo spet morali odnehati, ne da bi se pravo delo ploh začelo? Po njihovih obrazih sva takoj sklepala, da bodo novice slabe in res so nama bolj poklapano opisali, kako je bilo.

Pod skalno pregrado so bili v prvem svitu. Napeli so prvo fiksno vrv in ravno pričeli z drugo, ko se je nanje vsul plaz drobira in peska. Na srečo večjih skal ni bilo, seveda pa tudi niso hoteli čakati, da bi prišle še te. Takoj so obrnili in se umaknili do Trojke, ki je stala povsem na varnem. Čita se je odločil, da gre v bazo in ga sem gor ne bo več; še enkrat tam ne misli nastavljalati glave. Andrej si je odločitev pridržal do najinega poizkusa. Svetoval nama je, naj začneva bolj zgodaj kot oni in sestopil za Čito.

Z Igorjem sva še nekaj časa posedela pred šotorom. Ne spomnim se o čem sva govorila, le veselila sva se družbe drug drugega. Tako poredkoma sva se srečala na tej gori in še takrat ni bilo časa za razgovore. Ves čas sva bila v različnih navezah, ko sem jaz hodil z gore, je on odhajal nanjo in obratno. Le kratke klepete sva si lahko privoščila, potem pa je bilo treba po svoji poti naprej. Vedel sem, da se z njim dogaja nekaj čudnega, nerazumljivega, pa je vsakokrat to šlo mimo mene, ne da bi se zamislil. Preveč ima človek na odpravi dela s seboj, da bi se lahko posvetil drugim in tako sem šele dosti kasneje razumel, da se je, tam na Annapurni, Igor poslavljajal od alpinizma. Sicer pa tega takrat ni vedel niti on.

Že doma, teden dni pred odhodom, ko smo bili sredi najmrzljivejših priprav, mi je rekel, da bi se odpravi odpovedal, ko bi se ne čutil zavezanega vsem nam, ki smo računali na njegovo sodelovanje. Nisem ga vzel resno, vendar je imel prav. Res bi bilo bolje, ko bi ostal doma. Annapurna ni bila znaj. Ves čas je sicer plezal in delal vse, kar mi, vendar pa tiste fanatične želje, ki je za uspeh v taki steni tako potrebna, v njem ni bilo. Nepošteno bi bilo reči, da mu je bilo vseeno ali uspešno ali ne. Annapurna je bila za Igorja enostavno prevelika. Ne kot gora in ne kot stena, pač pa

kot cilj, s katerim se je bilo treba spopasti drugače, kot se je loteval najtežjih smeri v Evropi. Talent in improvizacija na Annapurni nista zadostovala, potrebni sta bili načrtanost in resnost. Teh dveh pa Igor v alpinizmu ni nikoli potreboval in ko je prišel do meje, ko bi ju moral, se mu je raje odpovedal.

Tudi Igor se je počasi odpravil za Čito in Andrejem, z Matevžem pa sva, vsak s svojimi mislimi, zlezla v šotor in čakala spanca. Ko sva potem zjutraj, v trdi temi, zakoračila proti skalni pregradi, bi se moreče vzdusje, ki naju je obdajalo, dalo otipati. Povsod nad nama so visele strašljive prikazni lomečih se serakov in frfotajočih kamnov, napeto sva čakala in gledala, kje bo prvič počilo. Preveč neprijetnih presenečenj smo že doživeli v tej steni in ko sva, po uri hoje, prišla na konec vrvi, ki sta jo pritrdila Andrej in Čita, sva bila z živci čisto na koncu. Matevž je takoj izjavil, da me je sicer pripravljen vrovati, če želim dalje, da pa v tej norišnici, za mano ne misli plezati. Njegove besede so mi prišle kot težko pričakovana odveza, kot misel, ki se je nisem upal izgovoriti. Takoj sva se vrnila do tabora III.

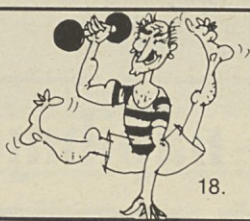
Kmalu za nama je iz Dvojke pritegnil gor tudi Beni. Ves čas do njegovega prihoda, sem se spraševal, ali je bil najin strah utemeljen, ali nisva obupala pre zgodaj. Odločil sem se, da ostanem tam in poizkusim še enkrat, medtem ko je Matevž sklenil, da se vrne v bazo. Razumel sem ga popolnoma in mu bil nevoščljiv za odločitev, ki je sam nisem bil sposoben. Beni je na stvar gledal drugače in je Matevžu, na ta račun, povedal kar nekaj pikrih. Ko sva ostala sama, sva se zaradi tega divje skregala. Bil sem prepričan, da so takšne odločitve globoko intimna zadeva vsakega od nas in da takrat, ko gre za samo preživetje, ne bi smel nihče nikomur česar koli očitati. Nasprotno je bil Beni mnenja, da se je treba za odpravo, za skupni cilj žrtvovati in da smemo ključne odločitve sprejemati le v interesu vseh. Že prej sem opazil, da je pristaš nekega, lahko bi mu rekel, junaškega kulta alpinizma, ki sem se mu sam že davno odrekel. Gre za neko pojmovanje alpinizma, nastalo med ljudmi, ki imajo o njem le meglene predstave in za katere so alpinisti komaj še navedeni Zemljani. Zanje so to junaški heroji, ki se brez strahu spopadajo s smrtjo, skoraj že junaki sodobnih pravljic za odrasle. Ironija je v tem, da marsikak alpinist sprejme to pobudo za svojo in se v skladu z njo tudi obnaša; ne da bi se zavedal, da je sproducirana neke druge in ni on tisti, ki jo ustvarja, ampak ona njega.

Udeleženci odprave na Annapurno I. Stoje od leve: Matevž Lenarčič, Janez Benkovič, Bogdan Biščak, Igor Škamperle, Borut Bergent. Sede: Andrej Štremfelj in Lucijan Cergol

Manfred Köchnlechner

ZDRAVA STAROST

18.

Sčasoma lahko zaradi tega pride do bistvenega poslabšanja razmer, v katerih živijo celice in pomlajevanje celic je lahko zelo prizadeto. V takem organizmu lahko potem sorazmerno nepomembne bolezni povzročijo smrt življenjsko pomembnih celic in s tem seveda tudi smrt celotnega organizma.

Znanstveno raziskovanje teh življenjskih pojavov je seveda pripeljalo do cele vrste teorij o domnevnih vzrokih staranja. Najstarejša in v veliki meri že ovržena teorija se nanaša na obrabljanje. Ta mehanistična predstava obravnava človeka v veliki meri kot stroj, ki mu je odmerjena določena življenjska doba. Če se življenjsko pomembni dejavniki, kot so encimi in druge snovi porabijo, celica zgubi sposobnost obnavljanja. Posledica je smrt organizma. Za zdravljenje starostnih bolezni se je pojavila teorija o medsebojnem sodelovanju in povezanosti celic. Omenili smo že, da lahko že majhna odstopanja od normalnih vrednosti vodijo do sprememb telesne temperature, sestave krvi, dovoda kisika, vsebnosti vode v tkivih in s tem tudi do življenjsko nevarnih motenj. Za ta način gledanja delovanja celotnega organizma je odločilno spoznanje, da je pravilno delovanje enega organa odvisno od pravilnega delovanja drugega organa. Tako je prav pri raznoterih bolezenskih slikah, ki jih najdemo zelo pogosto pri starih ljudeh, treba

upoštevati predvsem celostno terapijo. Prav pri tem kompleksnem obravnavanju bolezni se je veliko laže izogniti uporabi prevelikih količin zdravil kakor pri čisto materialističnem gledanju nanjo. To je še posebej pomembno pri starih ljudeh, ki imajo veliko težav hkrati.

Profesor Verzar je v Baslu še posebej proučeval staranje substanc vezivnega tkiva. Ta pretežno iz kolagena - neka lepljiva snov - zgrajena vlakna se v teku življenja odebelijo zaradi oddajanja vode in tako zavirajo presnovo, s tem pa tudi izmenjavo kisika. Sposobnost, ki jo ima ta mrežasta struktura za shranjevanje težko topnih snovi, kot so apnenec, holesterin in barvila (starostni pigment), pa s starostjo v večja meri se meri neugodno vpliva na delovanje celic. Pravkar obravnavana tako imenovana kolagena teorija upošteva torej tudi starejše hipoteze, ki govorijo o tem, kako se delovanje organizma spreminja zavoljo nabiranja odpadnih snovi v organizmu, ki se s starostjo še povečuje in polagoma v zelo škodljivem obsegu zajame ves organizem. Celotna špekulacija te teorije izhaja iz predpostavke, da se končno prav v celici, ki je v naprej programirana za delitev, z negativnimi, bolezenskimi vplivi ta sposobnost celice predčasno uniči. V tem procesu ima posebno vlogo celično jedro, ki je nosilec celotnega genetskega informacijskega materiala. Če bi uspeli podaljšati čas, v katerem je celica sposobna za delitev ali bi njeno delitveno sposobnost mogli znova aktivirati, bi se znatno približali tudi problemu zdravega staranja. Na tem mestu moramo zavrniti še zmeraj razširjeno gledanje, da staranje lahko zavremo s hormoni. Manjšajoče se nastajanje hormonov pri ženskah in moških ni vzrok staranja, marveč posledica staranja. Če bi torej uspeli zaustaviti staranje, bi se lahko obvarovali tudi predčasnega izgubljanja hormonov.

Res pravo pomlajevanje torej ni mogoče - kolo časa se vrti naprej in ga ne moremo zavrteti nazaj. Poznamo pa številne možnosti, ki nam omogočajo zmanjšati hitrost biološkega staranja. S skrbjo za zdravje nimamo namena doseči samo visoko starost, marveč želimo doseči tudi življenja vredno starost, ki ohranja človekove telesne in duševne sposobnosti. Kakor človek živi, takšno starost dočaka. Leni Riefenstahl je star 78 let opravil potapljaški kurz, da je potem lahko snemal nek podvodni film, Luis Trenker pa je pri 88. letih še obiskoval svoje priljubljene gore, pri svojih televizijskih oddajah pa je delal vtis krepkega 60-letnika.

Brez števila primerov ljudi lahko navedemo, ki so ostali do najvišje starosti ustvarjalni v umetnosti, politiki in znanosti. Človek se mora pri staranju še posebej varovati gledanja, da sta vitalnost in dolgo življenje dar narave, ki so ga deležni samo nekateri. Mnogi pacienti se v vsakršnih težavah in nadlogah zgovarjajo na starost, češ da so že v šestdesetih ali sedemdesetih letih. Prav ti si naj še posebej zapomnijo, da je odvisno predvsem od njih samih, ali bodo starosti popuščali ali kaj storili, da si jo naredijo znosnejšo. Zato moramo v nadaljnjem navesti medicinske zavore, ki zaustavljajo prehitro staranje. »Vsekakor je boljše preprečevati, kakor zdraviti.« Ta misel ne zadeva nikjer tako v živo kakor na področju starostne profilakse. Zaradi tega to poglavje ni pomembno samo za starejšo generacijo, marveč se tiče vsakogar.

*Knjiga bo izšla jeseni
pri Založništvu tržaškega tiska*

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 200 - din, naročnina za zasebnike mesečno 2.000 - din, trimesečno 5.000 - din, letno 20.000 - din, upokojenci mesečno 1.500 - din, trimesečno 3.750 - din, letno 15.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000 - din, letno 30.000 - din, nedeljski letno 4.000 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povšek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel, v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

5. avgusta 1987

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

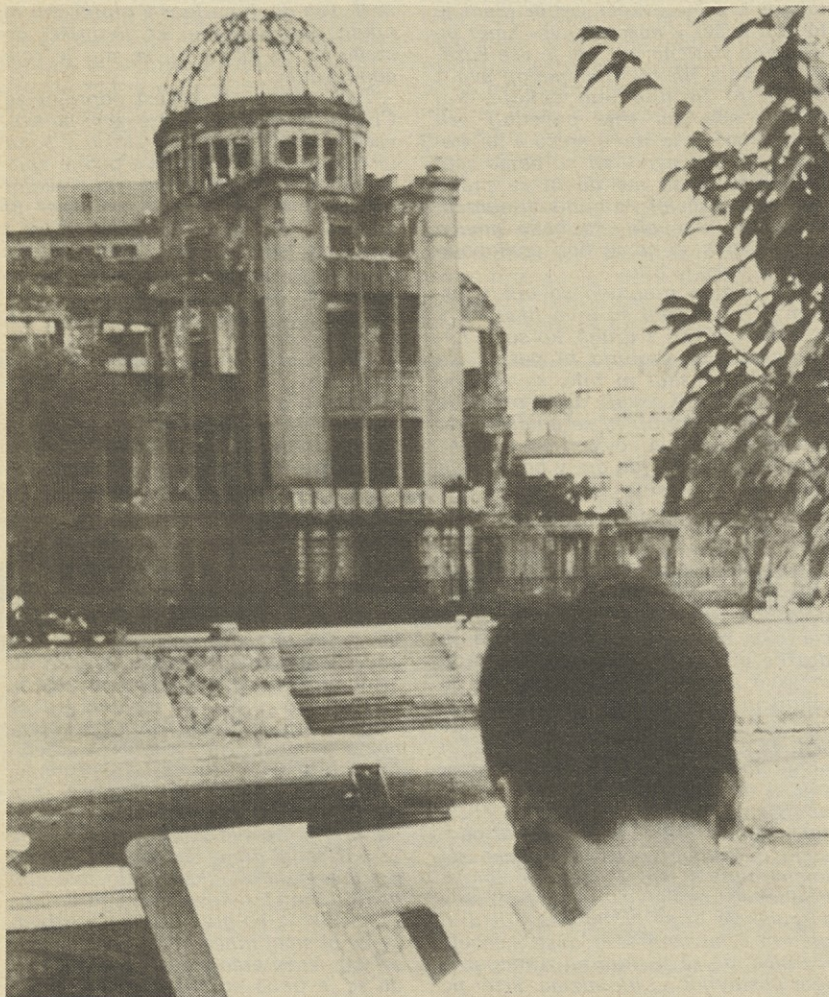
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Cian italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Pred 42. obletnico tragedije v Hirošimi

Spomenik atomski bombi v Hirošimi, kjer se pripravljajo na spominske svečanosti ob 42-letnici tragične eksplozije (Telefoto AP)

V čelnem trčenju pri Roccarasu v Abrucih Pet mladih športnih vzgojiteljev ob življenje v prometni nesreči

CASTEL DI SANGRO (L'AQUILA) — Pet oseb je izgubilo življenje prejšnjo noč na državni cesti 17 med Roccarasom in Castel di Sangrom v pokrajini Aquili v čelnem trčenju med nekim tovornjakom in osebnim avtomobilom. Peterica, trije teniški vaditelji in dve profesorici telesne vzgoje, so bili zaposleni v poletni teniški šoli v Castel di Sangru. Predsinočnjim so šli s kolegi iz teniškega poletnega centra v neko picerijo v Roccaraso, nekaj po polnoči pa so se vračali v svoj internat. Pred njimi je šla v drugem avtomobilu skupina kolegov, ki so se toliko oddaljili, da niso opazili tragedije. Do čelnega trčenja je prišlo na ovinku ob izhodu iz nekega predora. Po prvih ugotovitvah prometnikov naj bi fiat uno s peterico zaneslo na drugo stran cestišča zaradi pretirane hitrosti. Trčenje je bilo neizbežno in tako silovito, da se je osebni avtomobil dobesečno zagodil med predjima kolesoma tovornjaka.

Gasilci iz Castel di Sangra so se trudili tri ure, da so izvlekli iz skrotovine pločevine trupla žrtev. 22-letna Stefania Di Nisio iz Pescara je bila edina pri življenju, a je izdihnila med prevozom v bolnišnico. Ostale žrtve so 21-letni Ettore Calandra, ki je upravljal fiat uno, 22-letni Massimiliano Ruggieri iz Pescara, 21-letni Fabrizio Pandolfi iz Neaplja in 21-letna Alessandra La Cava iz Rima. Voznik tovornjaka 35-letni Angelo Falcone se je potolkel po glavi in prsnem košu, da se bo moral zdraviti 15 dni.

Tragična nesreča je globoko odjeknila v športnih krogih srednje in južne Italije, saj je bila peterica obetaven vzgojiteljski kader. Obe profesorici sta sodelovali v teniškem poletnem centru že v prejšnjih letih, trije vaditelji pa so nastopili službo v Castel di Sangru šele 20. junija, ko je v ta kraj prispela prva skupina 200 fantov od 9. do 14. leta starosti. Tečaju sledi 14 teniških vaditeljev in kakih 30 športnih animatorjev.

Trije ribiči obsojeni na Visu zaradi krivolova

VIS — Občinski sodnik za prekrške na Visu Jakša Topić je včeraj obsodil na denarne kazni in na odvzem opreme kapitane treh italijanskih ribičskih čolnov, ki so ribarili v jugoslovanskih teritorialnih vodah. Gre za poveljnike čolnov »Pappa Andrea« Andrea Cora, »Masaniello« Carla Gentileja in »Freccia Garganica« Vincenza Colella z matično lukso v Viesteju. Obsojenci bodo morali odšteti vsak po 580 tisoč dinarjev globe in poravnati sodne stroške.

»Rudi je bil homoseksualec« FUORI brani njegov spomin

TURIN — Rodolfo Valentino je predstavljal mit ljubimca latinskega poretka in kot tak je v Hollywoodu zaslovel, kot tak umrl. Za njegovo krsto se je kar drlo žensk v črtni, vse je omedlevalo in vpilo. 30-letni lepote, doma iz Castellanete, je namreč podlegel vnetju trebušne mrene in to le nekaj tednov pred najavljeno poroko s Polo Negri in nekaj mesecev po razporoki s scenografino-režiserko Natašo Rambovo.

Prav smrt Pole Negri je ponovno priklicala v spomin slavnega Rudija, kar je bilo napisano o njem pa je razkajalo predstavnike organizacije homoseksualcev Fuori, ki imajo Valenti-

na za svojega. »Bil je homoseksualec,« trdijo v Turinu, kjer ima organizacija svoj sedež, »zato demantiramo vest, da bi bil kdaj Polin ljubimec.«

Pri tem se seveda opirajo na ustaljeno hollywoodsko navado, da so slavne homoseksualce, še posebej če so bili utelešeni »ljubimci«, vezali v zakon s prav tako slavnimi lepoticami, sicer bi se jim krušil »z ljubeznijo« zgrajeni mit. Pravilo je seveda veljalo tudi za Sapfino naslednico, ki so jim zrežirali poroko s kakim mišičastim predstavnikom moškega spola. To je bilo v rabi še pred leti, saj si je moral tudi Rock Hudson izbrati primerno nevesto.

KRALJICA HAT

Riše in piše NIKOLA MITROVIĆ

II. epizoda — št. 9

Porazne ocene Nemcev za jugoslovanske avtokampe

LJUBLJANA — Zahodnonemški avtomobilski klub ADAC šteje približno sedem milijonov članov in zato sodi med najvplivnejše tovrstne organizacije v Evropi (mimo-grede - je najštevilnejši). Za ljubitelje kampiranja izdaja vsako leto vodnik po avtokampih Evrope, kjer si je letos Jugoslavija prislužila kaj neslavno mesto, piše Ljubljanski dnevnik. Ocene kampov so se uvrstile na sam rep, saj se še s turškimi težko primerjajo. V uvodnem delu piše, da so kampi prenapolnjeni, v njih primanjkuje vode, niso čisti, v njih je premalo sanitarnih vozlov, upravljalci so neprijazni, kanalizacije so neprestano pokvarjene, za nameček pa je še pojasnilo, da so jugoslovanski kampi dragi, kakor tudi turistična taksa.

Najboljše ocene oziroma vzorne sanitarne naprave si ni prislužil niti en sam jugoslovanski kamp. Še najbolj se se odrezali slovenski kampi, med katerimi so si blejski Šobec, postojnska Pivka jama in portoroška Lucija prislužili drugo najboljšo oceno (2). Dobro se je odrezal še ankaranski študentski tabor (ocena 2-3).

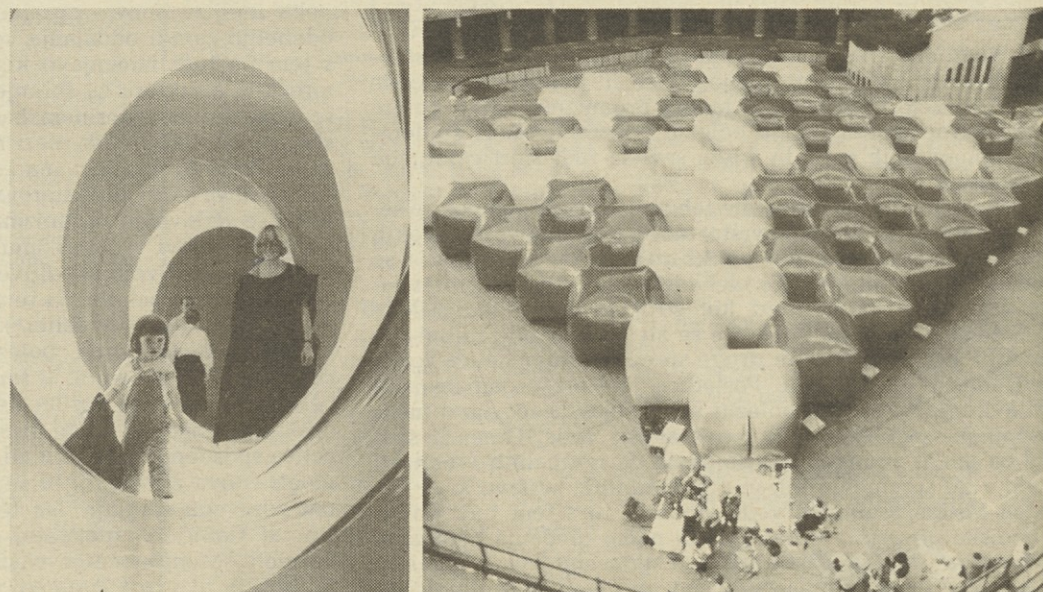
V povprečju so si slovenski kampi prislužili oceno 2,8 kar je dokaj ugodno poprečje, ki se lahko kosa s prenekaterim evropskim poprečjem in je celo boljše od švicarskega poprečja. Ocene kampov ob obali žal začenjajo drseti že na istrski obali in se na črnogorski spustijo do ocene 3,9, kar označuje nemogoče higienske razmere - najnižja je namreč ocena 4. Ker vodnika ADAC ne uporabljajo le nemško govoreči gostje, saj je vodnik ena redkih tovrstnih publikacij v svetu, so porazne ocene le še bolj zaskrbljujoče.

Val razburjenja zaradi podražitve kruha v Jugoslaviji

BEOGRAD — Jugoslovanski peki so pred dnevi podražili kruh tako temeljito, da se razburjenje med potrošniki kar noče poleči. Cene kruha so poskočile za več deset in celo sto odstotkov, tako da je postala pozorna celo zvezna vlada in opozorila, da tolikšne podražitve nimajo podlage v višjih cenah pšenice.

Kilogram kruha je najdražji v Ljubljani - stane od 630 do 906 dinarjev, najcenejši pa v Sarajevu, kjer morajo zanj odšteti najmanj 500 dinarjev. Po zveznem odloku naj bi peki sicer zagotovili najmanj 30 odstotkov najcenejših vrst kruha, vendar ga v prodajalnah redno zmanjkuje. Razgrabijo ga bolnišnice, vrtci, gostinci, za navadne potrošnike pa ostanejo dražje vrste. To povzroča veliko razburjenja. (dd)

Colorspace, napihnjena skulptura

Barbican Centre v Londonu preseneča obiskovalce s plastično skulpturo Mauricea Agisa, po kateri se je mogoče celo sprehajati (Telefoto AP)